

E. V. VÄLISMINISTEERIUM

EESTI LEPINGUD VÄLISRIIKIDEGA

XI

1931—1932

TALLINNAS, 1933

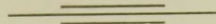
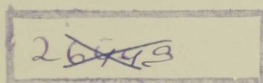
E. V. VÄLISMINISTEERIUM

EESTI LEPINGUD VÄLISRIIKIDEGA

XI

1931—1932

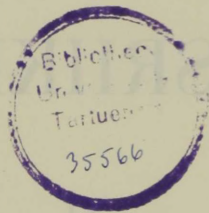

TALLINNAS, 1933

v

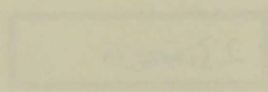
EESTI LEPIKUD
VÄLISMINISTRIKUMMI

2.

Riigi trükikoja trükk.

B-137

Sisukord.

	Lhk.
1. Rahandusliku abiandmise konventsioon	1
2. Eesti-Pärsia sõprusleping ja selle lõpp-protokoll	3
3. Laeval veetavate suurte kolide kaalu tähtendamise konventsiooni eelnõu	7
4. Eesti-Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahelisele piirivahejuhtumiste lahendamise kokkuleppele juurdelisatud protokoll muutmise protokoll	9
5. Eesti-Soome kaubanduse- ja laevanduselepingu muutmise protokoll	13
6. Rahvusvaheline põllumajandusliku hüpotekaarkrediidi seltsi asutamise konventsioon, asutamiskiri ja põhikiri	17
7. Eesti-Prantsuse kaubandusekonventsiooni muutmise III protokoll	19
8. Eesti-Prantsuse arvekodade asutamise kokkulepe	21
9. Eesti-Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahelised mittekallaletungi ja tülide rahulisel teel lahendamise leping ja lepituskonventsioon	25
✓10. Eesti-Briti tsiviil ja kaubanduslikkudes asjades vastastikuse kohtuliku abiandmise konventsioon	33
✓11. Eesti-Briti kokkulepe surnud meremeeste päranduse kohta	45
12. Eesti-Brasiilia kaubanduslik kokkulepe (nootide vahetus)	49
13. Eesti-Hispaania kaubanduse- ja laevandusekonventsioon ja protokoll	55
14. Eesti-Läti ajutise majanduslepingu lisakokkuleppe täendamise protokoll	67
15. Raudteil kaubaveo rahvusvahelise konventsiooni lisaakt	83

Riigikogu poolt 3. detsembril 1931 vastuvõetud
Rahandusliku abiandmise konventsiooni kinnitamise seadus *).

§ 1. Tunnustada kinnitatuks rahandusliku abiandmise konventsioon, sõlmitud Genfis 2. oktoobril 1930.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega konventsiooni prantsuse- ja inglisekeelne tekst eestikeelse tõlkega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees K. Einbund.

Abisekretär O. Gustavson.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Riigikogu poolt 15. detsembril 1931 vastuvõetud
Eesti-Pärsia sõpruslepingu ja selle lõpp-protokolli kinnitamise seadus *).

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Eesti-Pärsia sõprusleping ja selle lõpp-protokoll, mõlemad alla kirjutatud Moskvas 3. oktoobril 1931.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega lepingu ja selle lõpp-protokolli prantsusekeelne tekst eestikeelse tõlkega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees M. Martna.

Abisekretär A. Tõllasepp.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Sõprusleping Eesti Vabariigi ja Pärsia Keisririigi vahel.

Eesti Riigivanem

ja

Tema Keiserlik Majesteet Pärsia Šahh, juhitud ühisest soovist kindlustada traditsioonilisi sõprussuhteid mõlema Riigi vahel, otsustasid sõlmida sõpruslepingu ja nimetasid selleks otstarbeks oma täisvolinikkudeks:

Eesti Riigivanem:

Tema Ekstsellentsi Härra Julius Seljamaa, Eesti Erakorralise Saadiku ja Täievolilise Ministri Moskvas,

Tema Keiserlik Majesteet Pärsia Šahh:

Tema Ekstsellentsi Fatoullah Khan Pakrevan'i, Tema Keiserliku Majesteedi Pärsia Šahhi Erakorralise ja Täievolilise Suursaadiku,

Kes, peale oma heas ja nõutud korras leitud täisvolituste vastastikust esitamist, leppisid kokku järgmistes eeskirjades:

Artikkel I.

Eesti Vabariigi ja Pärsia Keisririigi vahel, samuti ka mõlema riigi kodanikkude vahel valitseb puutumatu rahu ja kestev ning otsekohene sõprus.

Artikkel II.

Lepinguosalised riigid on nõus jätkama oma diplomaatilisi ja konsulaarvahekordi vastavalt rahvusvahelise õiguse põhimõtetele ning praksisele. Nemad lepivad kokku, et kummagi riigi diplomaatilised ja konsulaaresindajad saavad teise riigi territooriumil käitluse osaliseks, mis on lubatud rahvusvahelise õiguse põhimõtete ja praksisega ja milline igal juhul ja samuti vastastikususe tingimusel ei või olla vähem soodus, kui käitlus, mis on antud enamsoodustatud riigi diplomaatilistele ja konsulaaresindajatele.

Artikkel III.

Lepinguosalised riigid on nõus korraldama konsulaar-, kaubanduslikke, tolli- ja laeva-sõiduvahekordi oma maade vahel, samuti ka oma kodanikkude asumise ja viibimise tingimusi oma vastavatel territooriumidel, kon-

Traité d'Amitié entre la République d'Estonie et l'Empire de Perse.

Le Chef de la République d'Estonie

et

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse, également animés du désir de consolider les rapports d'amitié traditionnels entre les deux Etats, ont résolu de conclure un Traité d'Amitié et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires:

Le Chef de la République d'Estonie:

S. Exc. M. Julius Seljamaa, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire d'Estonie à Moscou,

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

S. Exc. Fatoullah Khan Pakrevan, Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire de Sa Majesté Impériale le Schah de Perse,

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article I.

Il y aura paix inviolable et amitié sincère et perpétuelle entre la République d'Estonie et l'Empire de Perse, ainsi qu'entre les ressortissants des deux Etats.

Article II.

Les Etats Contractants sont d'accord pour continuer leurs relations diplomatiques et consulaires, conformément aux principes et à la pratique du droit commun international. Ils conviennent que les représentants diplomatiques et consulaires de chacun d'Eux recevront, sur le territoire de l'Autre, le traitement consacré par les principes et la pratique du droit commun international et qui, en tout cas et également sous conditions de réciprocité, ne pourra être moins favorable que le traitement accordé aux représentants diplomatiques et consulaires de la nation la plus favorisée.

Article III.

Les Etats Contractants sont d'accord pour régler les relations consulaires, commerciales, douanières et de navigation entre leurs pays ainsi que les conditions de l'établissement et du séjour de leurs ressortissants

ventsioonidega, mis vastavad rahvusvahelise õiguse põhimõtetele ning praktilisele täieliku võrdsuse ja vastastikususe alusel.

Artikkel IV.

Lepinguosalised riigid lepidavad kokku esitama vahekohtule kõik tüliküsimused, mis nende vahel võiksid tekkida kõigi sõlmitud või sõlmitavate lepingute ja konventsioonide, käesolev leping kaasa arvatud, eeskirjade kohaldamisel või tõlgitsemisel ja mida ei oleks võimalik lahendada mõistliku aja jooksul vastastikusel kokkuleppel harilikus diplomaatilises korras.

Selle eeskirja järgi käiakse samuti tarvitud korralduste eluküsimuse otsustamiseks, kas tüliküsimus puutub nimetatud lepingute ja konventsioonide tõlgitsemisse või kohaldamisse.

Vahekohtu otsus on pooltele kohustav.

Vahekohus moodustatakse iga tüli jaoks ühe lepinguosalise riigi palvel ja järgmisel viisil: kolme kuu jooksul, arvates palve esitamist, nimetab kumbki riik oma vahekohtuniku, keda võib samuti valida mõne kolmanda riigi kodanikkude hulgast. Kui mõlemad riigid ei ole kolme kuu jooksul, arvates palve esitamist, kokkuleppele jõudnud tähtaja suhtes, mille kestusel mõlemad vahekohtunikud peavad olema kuulutanud oma otsuse, või kui mõlemad vahekohtunikud ei suuda tüliküsimust lahendada neile määratud tähtaja jooksul, siis valivad mõlemad riigid kolmandaks vahekohtunikuks mõne kolmanda riigi kodaniku. Kui riigid ei ole kolmanda vahekohtuniku valikus kokku leppinud kahe kuu jooksul, arvates päevast, mil kolmanda vahekohtuniku nimetamiseks on palve esitatud, siis paluvad nad ühiselt, või kui seda ühist palvet ei ole esitatud uue kahekuulise tähtaja jooksul, siis palub üks neist riikidest, kes kiirem, Haagi Alalise Rahvusvahelise Kohtu esimeest nimetada selle kolmanda vahekohtuniku mõne kolmanda riigi kodaniku hulgast. Poolte ühisel kokkuleppel võib temale üle anda kolmandate riikide nimetiku, kellega tema valik peab piirduma. Pooled reserveerivad endale vabaduse ette kokku leppida teatavaks perioodiks kolmanda vahekohtuniku isiku kohta.

Kui toimetamise viis, mille järgi need kaks vahekohtuniku peavad talitama, ei ole korraldatud mõlema riigi vahel erilise kompromissiga, mis oleks sõlmitud hiljemalt vahekohtunikku nimetamise momendil, siis kor-

sur leurs territoires respectifs, par des conventions conformes aux principes et à la pratique du droit commun international et sur la base d'une parfaite égalité et réciprocité.

Article IV.

Les Etats Contractants conviennent de soumettre à l'arbitrage tous les différends qui surgiraient entre Eux à propos de l'application ou de l'interprétation des prescriptions de tous traités et conventions conclus ou à conclure, y compris le présent Traité, et qui n'auraient pu être réglés à l'amiable dans un délai raisonnable par les procédés diplomatiques ordinaires.

Cette disposition s'appliquera également en cas de besoin à la question préalable de savoir si le différend se rapporte à l'interprétation ou à l'application desdits traités et conventions.

La décision du tribunal arbitral obligera les parties.

Pour chaque litige le tribunal arbitral sera formé sur la demande d'un des Etats Contractants et de la façon suivante: dans le délai de trois mois à dater du dépôt de la demande, chaque Etat désignera son arbitre qui pourra également être choisi parmi les ressortissants d'un Etat tiers. Si les deux Etats ne s'entendent pas, dans les trois mois à dater du dépôt de la demande, sur le délai dans lequel les deux arbitres devront avoir rendu leur décision, ou si les deux arbitres ne parviennent pas à régler le litige dans le délai à eux imparti, les deux Etats choisiront pour tiers arbitre un ressortissant d'un Etat tiers. Si les Etats ne tombent pas d'accord sur le choix du tiers arbitre dans le délai de deux mois à dater du jour ou aura été formulée la demande de la nomination d'un tiers arbitre, ils prieront en commun ou, faute d'avoir introduit cette requête commune dans un nouveau délai de deux mois, le plus diligent d'entre Eux priera le Président de la Cour Permanente de Justice Internationale de la Haye, de nommer ce tiers arbitre parmi les ressortissants des Etats tiers. Du commun accord des parties il pourra lui être remise une liste des Etats tiers auquel son choix devra se restreindre. Elles se réservent de s'entendre à l'avance pour une période déterminée sur la personne du tiers arbitre.

La procédure que les deux arbitres auront à observer, si elle n'a pas été réglée dans un compromis spécial entre les deux Etats et conclu au plus tard lors de la désignation des arbitres, sera, sauf dispositions contraires

raldatakse see, välja arvatud mõlema Valitsuse vastupidised eeskirjad, vastavalt rahvusvaheliste tülide lahendamise kohta käiva 1907. a. 18. oktoobri Haagi konventsiooni artiklitele 57 ja 59 kuni 85.

Juhul, kui kolmanda vahekohtuniku nime-tamine muutuks tarvilikuks, ja mõlema lepinguosalise riigi vahel kompromissi puudumisel, mis kindlaks määraks toimetamise viisi alates sellest nimetamisest, ühineb kolmas vahekohtunik esimese kahega ja vahekohus, mis nii viisi moodustatud, määrab kindlaks oma toimetamise viisi ja lahendab tülküsimuse. Kõik vahekohtu otsused tehakse hääletamusega.

Artikkel V.

Käesolev leping ratifitseeritakse nii ühelt kui teiselt poolt kooskõlas kummalegi lepinguosalisele riigile omaste põhiseaduslike eeskirjadega ja ratifikatsioonikirjad vahetatakse, niipea kui võimalik. Ta astub jõusse ratifikatsioonikirjade vahetamisega.

Selle tõenduseks vastavad täisvolinikud kirjutasid alla käesolevale lepingule, mis redigeeritud kahes prantsusekeelses eksemplaris, ja kinnitasid sellele oma pitserid.

Tehtud Moskvas, 3. oktoobril 1931.

(L.S.) Jul. Seljamaa. (L.S.) F. Pakrevan.

Lõpp-protokoll.

Täna Eesti Vabariigi ja Pärsia Keiserriigi vahel sõlmitud sõpruslepingu allakirjutamisele asumise silmapilgul tegid allakirjutanud täisvolinikud järgmise deklaratsiooni, mis moodustab lepingu lahutamatu osa:

Mõlemad lepinguosalised riigid reserveerivad endale õiguse uuesti kaalumisele võtta sõpruslepingu artikli 4 eeskirju arvates momentidist, mil nimetatud lepingu ratifikatsioonikirjade vahetamisest on möödunud kümme aastat.

Tehtud Moskvas, 3. oktoobril 1931.

Jul. Seljamaa. F. Pakrevan.

des deux Gouvernements, réglée conformément à l'article 57 et aux articles 59 à 85 de la Convention de la Haye, du 18 octobre 1907, pour le règlement des conflits internationaux.

Au cas où il aurait fallu procéder à la désignation d'un tiers arbitre et à défaut d'un compromis entre les deux Etats Contractants ayant déterminé la procédure à suivre à partir de cette désignation, le tiers arbitre se joindra aux deux premiers arbitres, et le tribunal arbitral, ainsi formé, déterminera sa procédure et règlera le différend. Toutes les décisions du tribunal arbitral seront rendues à la majorité.

Article V.

Le présent Traité sera ratifié de part et d'autre selon les dispositions constitutionnelles propres à chacun des Etats Contractants et l'échange des ratifications aura lieu aussitôt que faire se pourra. Il entrera en vigueur avec l'échange des ratifications.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Traité rédigé en deux exemplaires français et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Moscou, le 3 octobre 1931.

(L.S.) Jul. Seljamaa. (L.S.) F. Pakrevan.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature du Traité d'Amitié conclu aujourd'hui entre la République d'Estonie et l'Empire de Perse, les Plénipotentiaires soussignés ont fait la déclaration suivante qui constituera partie intégrante du Traité même.

Les deux Etats Contractants se réservent le droit de réexaminer les dispositions de l'article 4 du Traité d'Amitié à partir du moment où dix ans se seront écoulés depuis l'échange des ratifications du dit Traité.

Fait à Moscou, le 3 octobre 1931.

Jul. Seljamaa. F. Pakrevan.

Riigikogu poolt 17. detsembril 1931 vastuvõetud

Laeval veetavate suurte kolide kaalu tähendamise konventsiooni eelnõu, vastu võetud kaheteistkümnenda rahvusvahelise töökonverentsi poolt, kinnitamise seadus*).

§ 1. Laeval veetavate suurte kolide kaalu tähendamise konventsiooni eelnõu, vastu võetud kaheteistkümnenda rahvusvahelise töökonverentsi poolt Genfis 1929. a., tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Eelmises (1) paragrahvis tähendatud konventsiooni eelnõu eesti-keelse tõlkega avaldatakse koos käesoleva seadusega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees K. Einbund.

Abisekretär A. Tõllasepp.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Riigikogu poolt 18. detsembril 1931 vastuvõetud

**Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahelisele piiri-
vahejuhtumiste lahendamise kokkuleppele juurdelisatud protokollu muut-
mise protokollu kinnitamise seadus *)**.

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vaba-
riikide Liidu vahelisele piirivahejuhtumiste lahendamise kokkuleppele juurde-
lisatud protokollu muutmise protokoll, alla kirjutatud Tallinnas 22. oktoobril 1931.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega protokollu eesti- ja vene-
keelne tekst.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees K. Einbund.

Sekretär A. Schulbach.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Protokoll Eesti Vabariigi ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahelisele piirivahejuhtumiste lahendamise kokkuleppele juurdelisatud protokoll, alla kirjutatud mõlemad Tallinnas, 8. augustil 1927. a., muutmiseks.

Mõlema riigi vahelisel piiril tekkivate võimalikkude vahejuhtumiste hõlpsama lahendamise huvides otsustasid Eesti Vabariigi Valitsus ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Valitsus teha mõningad muudatused nende vahel Tallinnas 8. augustil 1927. a. sõlmitud piirivahejuhtumiste lahendamise kokkuleppele juurdelisatud protokollis ja nimetaks sel otstarbel oma täisvolinikkudeks:

Eesti Vabariigi Valitsus:

Härra Jaan T õ n i s s o n'i, Välisministri,

ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Valitsus:

Härra Mihail B u r a v z e v'i, Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Saatkonna I-se sekretäri,

kes, pärast oma volituste esitamist vastastikku, mis küllaldasteks ja tarvilikus vormis kokkuseatuteks tunnustatud, leppisid kokku alljärgnevas:

Artikkel esimene.

Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahelisele piirivahejuhtumiste lahendamise kokkuleppele juurdelisatud protokoll punkt 2-se lõiked 3 ja 4 redigeeritakse järgmiselt:

2-ne piirkond: Eesti pool — Rannapungerjast kuni Kolpino saareni (sisse arvatud 2. piirkonda); N.S.V. Liidu pool — Pjatõ ja Štšutška jõgede kokkuvoolu punktist kuni Želtši jõe Peipsi järve suubumise punktini.

3. piirkond: Eesti pool — Kolpino saarest kuni Eesti, N.S.V. Liidu ja Läti riigipiiride kokkupuutumiseni; N.S.V. Liidu pool — Želtši jõe Peipsi järve suubumise punktist kuni Eesti, N.S.V. Liidu ja Läti riigipiiride kokkupuutumiseni.

Протокол об изменении протокола, приложенного к соглашению между Эстонской Республикой и Союзом Советских Социалистических Республик о порядке разрешения пограничных конфликтов и подписанного совместно с означенным соглашением в гор. Таллине 8-го августа 1927 г.

В видах более успешного разрешения возможных конфликтов, возникающих на границе между обоими государствами, Правительство Эстонской Республики и Правительство Союза Советских Социалистических Республик решили произвести некоторые изменения в протоколе, приложенном к соглашению, заключенному между ними в Таллине 8 августа 1927 г. о порядке разрешения пограничных конфликтов, и уполномочили для сего:

Правительство Эстонской Республики:
Г-на Яна Тениссона, Министра Иностранных Дел, и

Правительство Союза Советских Социалистических Республик:

Г-на Михаила Буравцева, I-го секретаря при Полномочном Представительстве Союза Советских Социалистических Республик.

Означенные уполномоченные, по взаимном предъявлении своих полномочий, признанными достаточными и составленными в надлежащей форме, согласились о нижеследующем:

Статья первая.

Абзацы 3 и 4 пункта 2-го в протоколе, приложенном к соглашению между Эстонией и Союзом Советских Социалистических Республик о разрешении пограничных конфликтов, редактируются следующим образом:

2-й район: на стороне Эстонии — от Ранна-Пунгерья до Острова Колпино, включенного во 2-й район; на стороне СССР — от пункта слияния рек Пята и Щучка до пункта впадения реки Жельч в Пейпское (Чудское) озеро.

3-й район: на стороне Эстонии — от Острова Колпино до стыка государственных границ Эстонии, СССР и Латвии; на стороне СССР — от пункта впадения реки Жельч в Пейпское (Чудское) озеро до стыка государственных границ Эстонии, СССР и Латвии.

Artikkel 2.

Protokollis sellesama punkt 2-se eeskirjad mõlema riigi piirivõimude esindajate kokkusaamiste ja piiriläbistamise punktide kohta asetatakse järgmistega:

Kokkusaamise ja piiriläbistamise punktideks mõlema riigi piirivõimude esindajatele, tekkinud vahejuhtumiste läbiarutamise ja lahendamise otstarbel, määratakse:

1. Narva-Kingisepa raudtee ristumise koht piirihoonega — kokkusaamiseks Eesti esimese ja N.S.V. Liidu esimese piirkonna esindajatele.

2. Sikkovo küla (eesti küla Kuritšeki vastas) või, alternatiivselt, Narva-Oudova maantee ristumise koht piirihoonega — kokkusaamiseks Eesti esimese ja N.S.V. Liidu teise piirkonna esindajatele.

3. Mehikoorma alevik (Pnevo küla vastas) — kokkusaamiseks Eesti teise ja N.S.V. Liidu teise, samuti Eesti teise ja N.S.V. Liidu kolmanda piirkonna esindajatele; piirist üleminek sünnib veeteel üle järvekitsuse Mehikoorma aleviku ja Pnevo küla vahel.

4. Petseri-Pihkva raudtee ristumise koht piirihoonega — kokkusaamiseks Eesti kolmanda ja N.S.V. Liidu kolmanda piirkonna esindajatele.

Artikkel 3.

Käesolev protokoll kuulub ratifitseerimisele ning astub jõusse ratifikatsioonikirjade vahetuse päevast, mis leiab aset võimalikult peaaegu Moskvas.

Selle tõenduseks kirjutasiid kummagi lepinguosalise volinikud alla käesolevale kokkuleppele ja kinnitasid selle oma pitseritega.

Tehtud Tallinnas, 22. oktoobril 1931. a.

(L.S.) J. Tõnisson.

(L.S.) M. Buravzev.

Статья 2.

Положения того же пункта 2-го протокола о пунктах для встречи и для перехода границы представителями пограничной власти обоих государств замечаются следующими:

Пунктами для встречи и перехода границы представителями пограничной власти обоих государств для разбирательства и разрешения возникших конфликтов, назначаются:

1. Место стыка железной дороги Нарва-Кингисепи с линией границы — для встречи представителей Эстонского первого района и первого района СССР.

2. Деревня Сиккова (против эстонской деревни Куричек) или, альтернативно, место стыка шоссе Нарва-Гдов с линией границы — для встречи представителей эстонского первого района и второго района СССР.

3. Село Мехикоорма (против деревни Пнево) — для встречи представителей эстонского второго района и второго района СССР, а также эстонского второго района и третьего района СССР; переход границы совершается водным путем через пролив между селами Мехикоорма и Пнево.

4. Место стыка железной дороги Печоры-Псков с линией границы — для встречи представителей эстонского третьего района и третьего района СССР.

Статья 3.

Настоящий протокол подлежит ратификации и вступает в силу со дня обмена ратификационными грамотами, совершаемого в возможно ближайшее время в Москве.

В удостоверение чего уполномоченные обоих договаривающихся сторон подписали настоящее соглашение и скрепили его своими печатями.

Учинено в Таллинне, 22 октября 1931 г.

(М.П.) Я. Тениссон.

(М.П.) М. Буравцев.

Riigikogu poolt 9. veebruaril 1932 vastuvõetud

**Eesti-Soome kaubanduse- ja laevanduselepingu muutmise protokoll
kinnitamise seadus*).**

§ 1. Tunnustada kinnitatuks 11. aprillil 1931 Tallinnas allakirjutatud Eesti-Soome kaubanduse- ja laevanduselepingu muutmise protokoll, alla kirjutatud Tallinnas 10. novembril 1931.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega protokollid eesti-, soome- ja rootsikeelne tekst.

Algkirjale alla kirjutatud:

Riigikogu Esimees K. Einbund.

Sekretär Arn. Schulbach.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Eesti ja Soome vahel Tallinnas 11. aprillil 1931 a. allakirjutatud kaubandus- ja laevanduslepingu muutmise protokoll.

Eesti Vabariigi Valitsus ja Soome Vabariigi Valitsus, esindatud

Härra Jaan Tõnisson'i Välisministri, ja

Härra Aarne Wuorimaa, Soome Saadiku poolt, leppisid kokku järgmistes punktides:

1. 11. aprillil 1931. a. Eesti-Soome kaubandus- ja laevanduslepingule juurdelisatud nimekirja B ex § 55 ex p. 2 asendatakse alljärgneva uue redaktsiooniga:

Eesti tollitariifi §§	Kaupade nimetus	Toll Ekr.	Protsentuaalne alandus
ex § 55	Ümbertöötatud nahad:		
ex p. 4	ševrettnahk igas suuruses	—	25%
ex p. 5	seemisnahk igas suuruses	—	25%

Eestin ja Suomen välisen, Tallinnassa huhtikuun 11 päivänä 1931 allekirjoitetun, kauppa- ja merenkulkusopimuksen muuttamista koskeva pöytäkirja.

Eestin Tasavallan Hallitus ja Suomen Tasavallan Hallitus, edustajinaan

Herra Jaan Tõnisson, Ulkoasiainministeri, ja

Herra Aarne Wuorimaa, Suomen Lähettiläs, ovat sopineet seuraavista kohdista:

1. Huhtikuun 11 päivänä 1931 tehtyyn Eestin ja Suomen väliseen kauppa- ja merenkulkusopimukseen liittyvän B luettelon nimikkeen § 55:stä kohd. 2 sijalle tulee seuraava sanamuoto:

Eesti tullitaksan nimike	Tavaran nimitys	Tulli Ekr.	Alennus %
55:stä kohd. 4	Valmiit nahat: Shevrettnahka, kaiken-suuruinen	—	25%
kohd. 5	säämiskä, kaiken-suuruinen	—	25%

2. Käesolev protokoll, mis moodustab Eesti-Soome 11. aprilli 1931. a. kaubandus- ja laevanduslepingu lahutamatu osa, astub jõusse kaheksandal päeval pärast seda, mil ta vastuvõtmisest Eesti Riigikogu poolt teatatakse Soome Vabariigi Valitsusele.

Selle tõenduseks kirjutasid vastavad täisvolinikud alla käesolevale protokollile.

Tehtud Tallinnas 10. novembril 1931. a.

J. Tõnisson.

Aarne Wuorimaa.

Protokoll rörande ändring av det mellan Estland och Finland i Tallinn den 11 april 1931 undertecknade handels- och sjöfartsfördraget.

Republiken Estlands Regering och Republiken Finlands Regering, företrädna av

Herr Jaan Tõnisson, Utrikesminister, och

Herr Aarne Wuorimaa, Finlands sändebud, hava överenskommit om följande punkter:

1. I den till handels- och sjöfartsfördraget mellan Estland och Finland av den 11 april 1931 bilagda förteckningen B ingående punkten ex 55 ex p. 2 ersättes med följande redaktion:

Position enligt estniska tulltariffen	Varuslag	Tull Ekr.	Nedsättningsprocent
ex § 55	Hudar och skinn, beredda:		
ex p. 4	Chevrette, av alla storlekar	—	25%
ex p. 5	säämskar, av alla storlekar	—	25%

2. Tämä pöytäkirja, joka muodostaa Eestin ja Suomen välillä huhtikuun 11 päivänä 1931 tehdyn kaupp- ja merenkulkusopimuksen olennaisen osan, tulee voimaan kahdeksantena päivänä sen jälkeen, kun Suomen Hallitukselle annetaan tieto, että Eestin Riigikogu on sen hyväksynyt.

Vakuudeksi ovat asianomaiset valtuutetut allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehtiin Tallinnassa 10 päivänä marraskuuta 1931.

J. Tõnisson. Aarne Wuorimaa.

2. Detta protokoll, som utgör en integrerande del av handels- och sjöfartsfördraget mellan Estland och Finland av den 11 april 1931, träder i kraft åttonde dagen efter det Finlands Regering underrättats om att Estlands Riigikogu godkänt detsamma.

Till bekräftelse härav hava respektive befullmäktigade ombud undertecknat detta protokoll.

Som skedde i Tallinn den 10 november 1931.

J. Tõnisson. Aarne Wuorimaa.

Riigikogu poolt 12. veebruaril 1932 vastuvõetud

Rahvusvahelise põllumajandusliku hüpotekaarkreedidi seltsi asutamise konventsiooni, asutamiskirja ja põhikirja kinnitamise seadus*).

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Rahvusvahelise põllumajandusliku hüpotekaarkreedidi seltsi asutamise konventsioon, mis kirjutatud alla Genfis 21. mail 1931, samuti ka selle asutamiskiri ja põhikiri.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega konventsiooni, asutamiskirja ja põhikirja prantsuse- ja inglisekeelne tekst eestikeelse tõlkega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees M. Martna.

Abisekretär Oskar Gustavson.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Riigikogu poolt 24. märtsil 1932 vastuvõetud

**Eesti-Prantsuse kaubandusekonventsiooni muutmise protokoll
kinnitamise seadus *).**

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Eesti-Prantsuse 1929. a. 15. märtsi kaubandusekonventsiooni muutmise protokoll, kirjutatud alla Tallinnas 16. märtsil 1932.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega protokoll prantsusekeelne tekst eestikeelse tõlkega.

§ 3. Käesolev seadus hakkab maksma avaldamisega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees K. Einbund.

Sekretär Arn. Schulbach.

Asjade valitseja E. Maddison.

PROTOKOLL.

Eesti Vabariigi Valitsus

ja

Prantsuse Vabariigi Valitsus,

esindatud

Härra Jaan Tõnisson'i, Välisministri,

ja

Härra André Bruère'i, Prantsuse Vabariigi Erakorralise Saadiku ja Täievolilise Ministri, poolt, leppisid kokku järgmistes punktides:

1. Eesti Valitsus loobub konsolideeritud tariifist, mis talle on antud Eesti ja Prantsusmaa vahelise 1929 a. 15. märtsi Kaubandusekonventsiooniga Prantsuse tollitariifi positsiooni 128-bis suhtes.

Prantsuse Valitsus kindlustab Eesti Valitsusele metsamaterjalide kontingeerimise kestvusel kontingendi, mis proportsionaalne Eesti sisseveo protsendi määrale terve sisseveo suhtes Prantsusmaale 1925—1929 aastate jooksul.

2. Prantsuse Valitsus lubab Eestile erandina dekreedist, mis keelab likööride ja viina sisseveo, ning praegu maksvate tollimäärade alusel, 300 hektoliitrialse alkoholiliste jookide ja likööride (Prantsuse tollitariifi positsioonid 174 ja 174-bis) aastase kontingendi.

3. Käesolev Protokoll, mis moodustab Eesti-Prantsuse 15. märtsi 1929 a. Kaubandusekonventsiooni lahutamatu osa, ratifitseeritakse. Ta astub jõusse viis päeva pärast seda, kui ta kinnitamisest Eesti Riigikogu poolt teatatakse Prantsuse Valitsusele.

Selle tõenduseks kirjutasid vastavad täislinnikud alla käesolevale Protokollile.

Tehtud Tallinnas, kahes eksemplaris, 16. märtsil 1932.

J. Tõnisson.

Bruère.

PROTOCOLE.

Le Gouvernement de la République d'Estonie

et

Le Gouvernement de la République Française,

représentés par

Monsieur Jaan Tõnisson, Ministre des Affaires Etrangères,

et

Monsieur André Bruère, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Française, sont tombés d'accord sur les points suivants:

1° — Le Gouvernement estonien renonce à la consolidation tarifaire qui lui a été octroyée pour la position 128-bis du Tarif français par la Convention de Commerce du 15 Mars 1929 entre l'Estonie et la France.

Le Gouvernement Français garantit au Gouvernement Estonien, pendant la durée du contingentement des bois, un contingent proportionnel au pourcentage des importations estoniennes par rapport au total des importations en France au cours des années 1925—1929.

2° — Le Gouvernement Français accorde à l'Estonie, par dérogation au décret prohibant l'importation des liqueurs et eaux-de-vie et sur la base des droits de douane actuellement en vigueur, un contingent annuel de boissons alcooliques et liqueurs de 300 hectolitres de liquides (Nos 174 et 174-bis du Tarif français).

3° — Le présent Protocole, qui fera partie intégrante de la Convention commerciale esto-française du 15 Mars 1929, sera ratifié. Il entrera en vigueur cinq jours après que l'approbation par le Parlement estonien aura été notifiée au Gouvernement français.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Protocole.

Fait à Tallinn, en double expédition, le 16 Mars 1932.

J Tõnisson.

Bruère.

Vabariigi Valitsuse otsus 31. märtsist 1932.

1. Kinnitada ja panna ajutiselt maksma 26. märtsil 1932 Tallinnas allakirjutatud Eesti-Prantsuse vaheline arvekodade asutamise kokkulepe.

2. Teha Kohtu- ja siseministrile ülesandeks avaldada Riigi Teatajas kokkuleppe prantsusekeelne tekst eestikeelse tõlkega.

Riigivanem J. Teemant.

Välisminister J. Tõnisson.

Riigisekretär K. Terras.

Eesti Vabariigi Valitsus

ja
Prantsuse Vabariigi Valitsus, esindatud

Härra Jaan Tõnissoni, Välisministri,

ja
Härra André Bruère'i, Prantsuse Vabariigi Erakorralise Saadiku ja Täievolilise Ministri, poolt,

on sõlminud järgmise kokkuleppe Eesti-Prantsuse kaubavahetusest tekkivate maksimise õiendamiseks.

Artikkel esimene.

Käesolev kokkulepe käib ainult võlgade kohta, mis tekivad Eesti-Prantsuse või Prantsuse-Eesti kaupade vahetusest. Seega ei puutu ta võlgu ega võlanõudeid, mis ei ole pärit Eesti või Prantsuse kaupade vahetusest, välja arvatud artiklis 3 lõige 2 ettenähtud juht.

Artikkel 2.

Vastastikusest kaupade vahetamisest tekkivate maksimise õiendamine teostub „clearingu“ teel Eesti Pangas ja Pariisi Kaubanduskojas (Arvete õiendamise ametis) järgmiselt.

Eesti kaupade ostjad Prantsusmaal tasuvad oma võlad Eesti müüjatele, makstes ostuhinna Prantsuse frankides Pariisi Kaubanduskoja (Arvete õiendamise ameti) hooldamisel olevale arvele „P“, kuhu võetakse vastu kõik maksimised Eesti müüjate heaks. Eesti kaupade ostjatele Prantsusmaal tehakse oma Eesti kaubamuretsejate poolt kohustuseks õiendada maksimise, mille tahtaeg kätte jõudnud, Pariisi Kaubanduskoja (Arvete õiendamise ameti) kaudu.

Teisest küljest tasuvad Eesti ostjad oma võlad Prantsuse müüjatele, makstes Prantsuse frankides väljendatud ostuhinna Eesti kroonides Tallinna kursi järgi Eesti Panga hooldamisel olevale arvele „T“, mida peetakse Prantsuse frankides Eesti Panga poolt ja kuhu võetakse vastu kõik maksimised Prantsuse müüjate heaks. Prantsuse kaupade ostjatele Eestis tehakse oma Prantsuse kaubamuretsejate poolt kohustuseks õiendada maksimised, mille tahtaeg kätte jõudnud, Eesti Panga kaudu.

Le Gouvernement de la République Estonienne

et

Le Gouvernement de la République Française, représentés par

Monsieur Jaan Tõnisson, Ministre des Affaires Etrangères,

et

Monsieur André Bruère, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Française,

ont conclu, pour le règlement des paiements résultant du commerce de marchandises esto-français, l'accord ci-après.

Article premier.

Le présent accord s'applique uniquement aux dettes qui résultent du commerce de marchandises esto-français et franco-estonien. Il ne vise donc pas les dettes ni les créances dont l'origine n'est pas due au commerce de marchandises estoniennes ou françaises, exception faite du cas prévu à l'alinéa 2 de l'article 3.

Article 2.

Le règlement des paiements résultant du commerce réciproque de marchandises s'opère par voie de „clearing“ à l'Eesti Pank et à la Chambre de Commerce de Paris (Office de compensation) de la manière suivante.

Les acheteurs français de marchandises estoniennes paient leurs dettes aux vendeurs estoniens en versant le prix d'achat en francs français à un compte „P“ qui est administré par la Chambre de Commerce de Paris (Office de compensation) et reçoit tous les paiements en faveur des vendeurs estoniens. Les acheteurs français de marchandises estoniennes sont chargés par leurs fournisseurs estoniens d'effectuer à la Chambre de Commerce de Paris (Office de compensation) les paiements arrivés à échéance.

D'autre part les acheteurs estoniens paient leurs dettes aux vendeurs français en versant, en couronnes estoniennes d'après le cours de Tallinn, le prix d'achat exprimé en francs français à un compte „T“ qui est tenu en francs français et administré par l'Eesti Pank et qui reçoit tous les paiements en faveur des vendeurs français. Les acheteurs estoniens de marchandises françaises sont chargés par leurs fournisseurs français d'effectuer à l'Eesti Pank les paiements arrivés à échéance.

Artikkel 3.

On siiski kokku lepitud, et mõne Eesti müüja palvel Pariisi Kaubanduskoda (Arvete õiendamise amet), või mõne Prantsuse müüja palvel Eesti Pank, katab tema arvele makstud ostuhinnast kõik kulud, mida ette tuleval juhul see müüja oleks kohustatud Prantsusmaal, või Eestis, maksuma transpordi, kindlustuse, laostamise, tolli, provisjoni j.n.e. kuludena.

Samuti teostab, ette tuleval juhul, Pariisi Kaubanduskoda, Eesti Panga nõusolekul, ostuhinnast Eesti müüja poolt Prantsusmaal tehtud laenude korraldamisega seotud maksimised.

Artikkel 4.

Käesoleva kokkuleppe põhjal Eesti kaupade ostjale Prantsusmaal langevad kohustused võivad endale võtta Prantsuse ettevõtted, mis Prantsusmaal vastavalt registreeritud ja tegutsesid Eesti müüja agentidena.

Ülemised eeskirjad on maksivad ümberpöörduvalt kohustuste suhtes, mis langevad Prantsuse kaupade ostjale Eestis.

Artikkel 5.

Mõlemad arvete õiendamise organid teavad teineteisele kõikidest teostatud maksimisest, paludes teda teha väljamakse huviosalisele müüjale tema käsutuses olevatest summadest, Pariisis Prantsuse frankides ja Tallinnas Eesti kroonides Tallinna kursi järgi. Kuid huviosalisel müüjal on õigus nõuda temale kuuluvate summade viibimata väljamaksmist, s.o. maksukäsu täitmist, ainult sel määral, kui võrra arve vastavas Arvete õiendamise ametis näitab vabu summasid. Vastasel korral võetakse tarvitusele järgmine kord.

Artikkel 6.

Juhul, kui arve „P“ ära tarvitatud, annab Pariisi Kaubanduskoda (Arvete õiendamise amet), pärast seda kui Eesti Pank temale teatanud sissemaksimisest Eesti kroonides mõne Prantsuse ekspordi eest, eksporditõile nummerdatud tähe kontsudega registrist, mil tähendatud Eesti rahas sisse makstud summa ja selle vastuväärtus Prantsuse frankides art. 5 määritud kursi järgi.

Pariisi Kaubanduskoda (Arvete õiendamise amet) alustab uuesti maksmist ülaltähendatud numbrite järjekorras vastavalt vabade summade tekkimisele.

Article 3.

Il est toutefois entendu que la Chambre de Commerce de Paris (Office de compensation), sur la demande d'un vendeur estonien, ou l'Eesti Pank, sur la demande d'un vendeur français, couvrira, par un prélèvement sur le prix d'achat versé à son compte, tous les frais que ce vendeur serait éventuellement tenu de payer en France, ou en Estonie, comme frais de transport, d'assurance, d'entrepôt, de douane, de provision, etc.

De même, le cas échéant, la Chambre de Commerce de Paris, avec l'assentiment de l'Eesti Pank, réglera par des prélèvements sur le prix d'achat les paiements résultant du service des emprunts contractés en France par le vendeur estonien.

Article 4.

Les obligations qui, en vertu du présent Accord, incombent à l'acheteur français de marchandises estoniennes peuvent être assumées par des établissements français dûment enregistrés en France, agissant comme agents du vendeur estonien.

Les dispositions ci-dessus s'appliquent vice-versa aux obligations qui incombent à l'acheteur estonien de marchandises françaises.

Article 5.

Chacun des deux organismes de compensation informe l'autre de tout paiement qui a été fait en lui demandant de payer le vendeur intéressé à Paris en francs français et à Tallinn en couronnes estoniennes d'après le cours de Tallinn. Le vendeur intéressé n'a droit toutefois au versement immédiat des sommes qui lui reviennent, c'est-à-dire à l'exécution de l'ordre de paiement, que dans la mesure où le compte à l'Office de compensation intéressé accuse un avoir disponible. Si tel n'est pas le cas, la procédure suivante sera appliquée.

Article 6.

En cas d'épuisement du compte „P“, la Chambre de Commerce de Paris (Office de compensation), lorsqu'elle est avisée par l'Eesti Pank du versement en couronnes du montant d'une exportation française, remet à l'exportateur un feuillet extrait d'un registre à souche et numéroté, portant indication de la somme versée en monnaie estonienne et de sa contre-valeur en francs français au cours défini à l'article 5.

La Chambre de Commerce de Paris (Office de compensation) reprend les règlements, au fur et à mesure de la restitution des disponibilités, dans l'ordre du numérotage ci-dessus prévu.

Neid maksmissi teostatakse umbes 100.000 frangiliste osade kaupa, kusjuures igakordse osa tähtede numbrid antakse teada ajakirjanduse kaudu.

Artikkel 7.

Juhul, kui arve „T“ ära tarvitatud, Pariisi Kaubanduskoda (Arvete õiendamise amet) kannab, Eesti Panga teadaandel, temale üle tarvilikud summad Prantsuse frankides selle Koja hooldamisel oleva arve „P“ vabade summade piirides.

Artikkel 8.

Etter tuleval juhul võlad või ostulepingud, mis väljendatud muus rahas peale Prantsuse frankide, arvatakse ümber Prantsuse frankidesse, vastavatesse arvekodadesse sissemaksimise päeval Pariisis koteeritava kursi järgi.

Artikkel 9.

Käesolev kokkulepe astub jõusse järgmisel päeval pärast seda kui Eesti Valitsus teatanud Prantsuse Valitsusele tema ratifitseerimisest Eesti Riigikogu poolt ja jääb jõusse üks kuu arvates päevast, mil ta üles öeldud ühe kokkuleppeosalise poolt, välja arvatud juht, kus mõlemad kokkuleppeosalised on teisiti kokku leppinud.

Kuid arvestades volitustega, mis Eesti seadusandlus annab Eesti Valitsusele, käesolev kokkulepe pannakse ajutiselt maksmata 10. päeval, mis järgneb ta allakirjutamisele.

Selle tõenduseks vastavad Täisvolinikud kirjutasid alla käesolevale kokkuleppele.

Tehtud Tallinnas, kahes eksemplaris, 26. märtsil 1932.

J. Tõnisson.

Bruère.

Ces règlements ont lieu par tranches d'environ 100.000 francs, les numéros des feuillets compris dans chaque tranche étant publiés par la voie de la presse.

Article 7.

En cas d'épuisement du compte „T“, la Chambre de Commerce de Paris (Office de compensation), sur l'avis de l'Eesti Pank, lui transférera les fonds nécessaires en francs français dans la limite des disponibilités du compte „P“ administré par cette Chambre.

Article 8.

Le cas échéant, les dettes ou contrats d'achat libellés en d'autres monnaies que le franc français seront convertis en francs français suivant le cours coté à Paris au jour du versement dans les Offices de compensation respectifs.

Article 9.

Le présent accord entrera en vigueur le jour suivant la notification au Gouvernement français par le Gouvernement estonien de sa ratification par le Riigikogu estonien et restera en vigueur un mois à partir du jour où il aurait été dénoncé par l'une des parties contractantes, à moins d'arrangement contraire entre les deux parties.

Toutefois, vu les pouvoirs que la législation estonienne confère au Gouvernement estonien, cet accord sera provisoirement mis en vigueur le 10-ème jour qui suivra sa signature.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Accord.

Fait à Tallinn, en double expédition, le 26 Mars 1932.

J. Tõnisson.

Bruère.

Riigikogu poolt 29. juulil 1932 vastuvõetud

Eesti Vabariigi ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vaheliste mittekallaletungi ja tülide rahulisel teel lahendamise lepingu ja lepituskonventsiooni kinnitamise seadus.

§ 1. Tunnustada kinnitatuks: a) Eesti Vabariigi ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vaheline mittekallaletungi ja tülide rahulisel teel lahendamise leping, kirjutatud alla Moskvas 4. mail 1932; b) Eesti Vabariigi ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vaheline lepituskonventsioon, kirjutatud alla Moskvas 16. juunil 1932.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega lepingu ja lepituskonventsiooni eesti- ja venekeelne tekst.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees J. Tõnisson.

Abisekretär A. Tõllassepp.

Ašjadevalitseja E. Maddison.

Leping mittekallaletungi ja tülide rahulisel teel lahendamise kohta Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu vahel.

Eesti Vabariigi Riigivanem ühelt poolt ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Täidesaatev Keskkomitee teiselt poolt.

veendunud, et kummagi Kõrge Lepinguosalise huvides on kindlaks määrata täpsed tingimused, mis aitaksid kaasa nende vahel valitsevate sõbralikkude vahekordate kindlustamisele,

juhitud soovist kaasa aidata sel teel üldise rahu alalhoidmiseks,

lähtudes sellest, et 2. veebruari 1920. a. Rahuleping on endiselt nende vastastikuste suhete ja kohustuste vankumata aluseks,

deklareerides, et ükski kummagi Kõrge Lepinguosalise poolt varemalt enda peale võetud rahvusvahelistest kohustustest ei takista nende vastastikuste suhete rahulist arenemist ja ei ole vastolus käesoleva Lepinguaga,

soovides oma vastastikustes suhetes täiendada ja täpsemalt ära määrata sõjast loobumise Pakti, mis alla kirjutatud Pariisis 27. augustil 1928 a.,

otsustasid sõlmida käesoleva Lepingu ja nimetasid selleks oma täisvolinikkudeks:

Eesti Vabariigi Riigivanem:

Julius Seljamaa, Erakorralise Saadiku ja Täisvolilise Ministri Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidus,

Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Täidesaatev Keskkomitee:

Maksim Maksimi p. Litvinov'i, Välis-
asjade Rahvakomissari, Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Täidesaateva Keskkomitee Liikme,

missugused täisvolinikud, peale oma hääs ja nõuetavas vormis kokkuseatud volituste vastastikust esitamist, leppisid kokku alljärgnevas:

Договор о ненападении и мирном разрешении конфликтов между Эстонией и Союзом Советских Социалистических Республик.

Глава Эстонской Республики, с одной стороны, и Центральный Исполнительный Комитет Союза Советских Социалистических Республик, с другой стороны,

убежденные, что интересам обоих Высоких Договаривающихся Сторон соответствует определение точных условий, способствующих укреплению существующих между ними дружественных отношений,

воодушевленные желанием способствовать, таким образом, сохранению всеобщего мира,

исходя из того, что Мирный Договор от 2 февраля 1920 года, попрежнему является незыблемой основой их взаимных отношений и обязательств,

заявляя, что ни одно из принятых каждой из Высоких Договаривающихся Сторон ранее международных обязательств не препятствует мирному развитию их взаимных отношений и не находится в противоречии с настоящим Договором,

желая дополнить и уточнить в своих взаимных отношениях Договор об отказе от войны, подписанный в Париже 27 августа 1928 года,

остановили заключить настоящий Договор и назначили для этой цели своих уполномоченных, а именно:

Глава Эстонской Республики:

Юлиуса Сельяма, Чрезвычайного Посланника и Полномочного Министра в Союзе Советских Социалистических Республик, и

Центральный Исполнительный Комитет Союза Советских Социалистических Республик:

Максима Максимовича Литвинова, Народного Комиссара по Иностранным Делам, Члена Центрального Исполнительного Комитета Союза Советских Социалистических Республик,

каковые уполномоченные, по взаимном пред'явлении своих полномочий, найденных составленными в должной и надлежащей форме, согласились о нижеследующем:

Artikkel 1.

Mõlemad Kõrged Lepinguosalised tagavad vastastikku nende vahel olevate piiride puutumatusel sel kujul, nagu need kindlaks on määratud 2. veebruaril 1920. a. alla kirjutatud Rahulepingus, ja kohustuvad hoiduma igast kallaletungi aktist üksteise vastu ja igasugustest vägivaldsetest tegudest, mis on sihitud teise Lepinguosalise territooriumi tervuse ja puutumatusel või tema poliitilise iseseisvuse vastu, vaatamata sellele, kas on sarnane kallaletung või sarnased teod ette võetud üksikult või ühiselt teiste riikidega, sõjakuulutamise või ilma.

Artikkel 2.

Kumbki Kõrge Lepinguosaline kohustub mitte osa võtma poliitilistest kokkulepetest, mis on agressiooni mõttes ilmselt sihitud teise Poole vastu, samuti ka sama iseloomuga koalitsioonidest, mille eesmärgiks on teist poolt majanduslikult või finantsiliselt boikoteerida.

Artikkel 3.

Käesoleva Lepingu eelmistes artiklites tähendatud kohustused ei või mingil juhtumil rikkuda ega muuta neid õigusi ja rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad kumbmagile Kõrgele Lepinguosalisele lepingutest, mis on sõlmitud, või kohustustest, mis on enda peale võetud enne käesoleva Lepingu jousseastumist, niivõrd kui need ei sisalda eneses agressiooni elemente käesoleva lepingu mõttes.

Artikkel 4.

Arvesse võttes käesoleva Lepinguga enda peale võetud kohustusi, Kõrged Lepinguosalised kohustuvad alistama kõik tüliküsimused, vaatamata nende loomule või päritolule, mis võiksid tekkida nende vahel peale käesoleva Lepingu jousseastumist ja missuguseid ei oleks võimalik lahendada mõistliku aja jooksul harilikus diplomaatilises korras, lepitusprotseduurile Lepitussegakomisjonis, kelle koosseis, õigused ja menetlus määratakse kindlaks erilise konventsiooniga, mille mõlemad Pooled kohustuvad sõlmima võimalikult lühikese aja jooksul ja missugune astub jösse ühel ajal käesoleva Lepinguga.

Статья 1.

Обе Высокие Договаривающиеся Стороны взаимно гарантируют неприкосновенность существующих между ними границ так, как они определены Мирным Договором, подписанным 2 февраля 1920 года, и обязываются воздерживаться от всякого акта нападения одна на другую и от всяких насильственных действий, направленных против целостности и неприкосновенности территории или против политической независимости другой Договаривающейся Стороны, независимо от того, предприняты ли подобное нападение или подобные действия отдельно или совместно с другими державами, с объявлением или без объявления войны.

Статья 2.

Каждая из Высоких Договаривающихся Сторон обязуется не принимать участия в политических соглашениях, направленных в смысле агрессии явно против другой Стороны, а равно в коалициях того же характера, имеющих целью подвергнуть другую сторону экономическому или финансовому бойкоту.

Статья 3.

Обязательства, указанные в предшествующих статьях настоящего Договора ни в коем случае не могут нарушить или изменить права и международные обязательства, вытекающие для обеих Высоких Договаривающихся Сторон из договоров, заключенных, или из обязательств, принятых на себя, до вступления в силу настоящего Договора, поскольку они не заключают в себе элементов агрессии в том ее понимании, которое дается ей настоящим Договором.

Статья 4.

Принимая во внимание обязательства, принятые на себя в настоящем Договоре, Высокие Договаривающиеся Стороны обязуются подвергать все спорные вопросы, независимо от их природы и происхождения, которые возникли бы между ними после вступления в силу настоящего Договора и не могли быть урегулированы в течение разумного срока в обычном дипломатическом порядке, согласительной процедуре в смешанной Согласительной Комиссии, состав, права и производство которой подлежат установлению путем особой Конвенции, каковую обе стороны обязуются заключить в возможно короткий срок, и которая вступит в силу одновременно с настоящим Договором.

Artikkel 5.

Käesolev Leping on kokku seatud kahes eksemplaris, eesti ja vene keeles, kusjuures mõlemad tekstid omavad võrdse jõu. Ta ratifitseeritakse võimalikult lühikese aja jooksul ja ratifikatsioonikirjad vahetatakse Kõrgete Lepinguosaliste vahel Tallinnas neljakümneviie päeva jooksul, arvates käesoleva Lepingu ratifitseerimisest Eesti ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu poolt.

Artikkel 6.

Käesolev Leping astub jõusse ratifikatsioonikirjade vahetamise momendil ja ta jääb jõusse kolmeks aastaks arvates sellest momendist.

Kummagil Kõrgel Lepinguosalisel on õigus loobuda Lepingust sellest ette teatades kuus kuud enne selle tähtaja lõppemist või kinnipidamata etteütlemise tähtajast, kui teine Lepinguosaline tungib kallale mõnele kolmandale riigile.

Juhul, kui Leping ei õelda üles kummagi Lepinguosalise poolt, pikendub tema jõussejäämine automaatselt kaheks aastaks; samuti loetakse Leping pikendatuks järgnevat kaheks aastaks igakord, kui ükski Kõrgetest Lepinguosalistest sellest ei loobu käesolevas artiklis ettenähtud korras.

Mille tõenduseks ülalnimetatud Täisvolinikud kirjutasid alla käesolevale Lepingule ja kinnitasid selle oma pitseritega.

Tehtud Moskvas, kahes eksemplaris, 4. mail 1932. a.

(L. S.) Jul. Seljamaa. (L. S.) M. Litvinoff.

Статья 5.

Настоящий Договор составлен в двух экземплярах, на эстонском и русском языках, причем оба текста имеют одинаковую силу. Он будет ратифицирован в возможно краткий срок, и его ратификационные грамоты будут обменены между Высокими Договаривающимися Сторонами в гор. Таллине в течение сорока пяти дней со дня ратификации настоящего Договора Эстонией и Союзом Советских Социалистических Республик.

Статья 6.

Настоящий Договор вступит в силу в момент обмена ратификационными грамотами и будет оставаться в силе в течение трех лет с этого момента.

Каждая из Высоких Договаривающихся Сторон будет иметь право отказаться от Договора с предупреждением о том за шесть месяцев до истечения этого периода или без соблюдения срока предупреждения, если другая Высокая Договаривающаяся Сторона совершит нападение на какое-нибудь третье государство.

Если Договор не будет денонсирован ни одной из Высоких Договаривающихся Сторон, срок его действия пролонгируется автоматически на два года; равным образом Договор будет считаться продленным каждый раз на дальнейшие два года, если не последует отказ от него одной из Высоких Договаривающихся Сторон в порядке, предусмотренном в настоящей статье.

В удостоверение чего, поименованные выше Уполномоченные подписали настоящий Договор и приложили к нему свои печати.

Учинено в гор. Москве, в двух экземплярах, „4“ мая 1932 года.

Юл. Сельяма
(печать).

М. Литвинов
(печать).

Lepituskonventsioon Eesti ja N.S.V. Liidu vahel.

Kooskõlas Eesti ja N.S.V. Liidu vahel sõlmitud mittekallaletungi ja tülide rahulisel teel lahendamise lepingu art. 4 määrustega otsustasid Eesti Vabariigi Riigivanem ja N.S.V. Liidu Täidesaatev Keskkomitee sõlmida konventsiooni lepitusmenetluse kohta ja nimetasid selleks otstarbeks

Eesti Vabariigi Riigivanem:

Julius Seljamaa, Erakorralise saadiku ja Täievolilise ministri N.S.V. Liidus, ja

N.S.V. Liidu Täidesaatev Keskkomitee:

Boris Spiridoni p. Stomonjakov'i, N.S.V. Liidu Välisasjade Rahvakomisariaadi kolleegiumi liikme,

missugused täisvolinikud, peale oma hääs ja nõuetavas vormis leitud vastastikkuse vastastikkuse esitamist, leppisid kokku alljärgnevas:

Artikkel 1.

Kõik tüliküsimused Eesti ja N.S.V. Liidu vahel, mis järgnevad faktidest, mis võiksid tekkida peale käesoleva Lepingu jõusseastumist, eriti Kõrgete Lepinguosaliste vahel sõlmitud või sõlmitavate konventsioonide tõlgitsemise ja käsitamise alal, missuguseid pole saadud lahendada diplomaatilisel teel, alistatakse vastastikkuse kokkuleppe saavutamiseks Lepituskomisjonile.

Artikkel 2.

Komisjon astub kokku üks kord aastas mõlemate Valitsuste vahel kokkulepitud tähtaajal. Tungival juhusel mõlemad Valitsused võivad siiski kokku leppida kas ühe või mitme erakorralise istangjärgu kokkukutsmise kohta või järjekorralise istangjärgu edasilükkamise kohta järgmise aasta peale.

Kokkutulemise kohaks on vahelduvalt Tallinn ja Moskva, kusjuures esimene istangjärk

Согласительная Конвенция между Эстонией и Союзом Советских Социалистических Республик.

Согласно постановлению 4 статьи Договора о ненападении и мирном разрешении конфликтов между Эстонией и Союзом Советских Социалистических Республик, Глава Эстонской Республики и Центральный Исполнительный Комитет Союза Советских Социалистических Республик решили заключить Конвенцию о согласительной процедуре и назначили для этой цели,

Глава Эстонской Республики:

Юлиуса Сельяма, Чрезвычайного Посланника и Полномочного Министра в Союзе Советских Социалистических Республик, и

Центральный Исполнительный Комитет Союза Советских Социалистических Республик:

Бориса Спиридоновича Стомонякова, Члена Коллегии Народного Комиссариата по Иностранным Делах Союза Советских Социалистических Республик,

каковые уполномоченные, после взаимного представления своих полномочий, найденных составленными в должной и надлежащей форме, согласились о нижеследующем:

Статья 1.

Все споры между Эстонией и Союзом Советских Социалистических Республик, вытекающие из фактов, которые могли бы возникнуть после вступления в силу настоящего договора, в особенности, споры по вопросам толкования и применения заключенных или заключаемых между Высокими Договаривающимися Сторонами конвенций, и которые не могли бы быть урегулированы дипломатическим путем, должны быть переданы для достижения взаимного соглашения Согласительной Комиссии.

Статья 2.

Комиссия собирается один раз в год в срок, назначенный обоими Правительствами. Однако, они могут согласиться или относительно созыва в срочном случае одной или нескольких внеочередных сессий или относительно перенесения очередной сессии на следующий год.

Местом заседания Комиссии будет попеременно Москва и Таллинн, причем пер-

peab aset leidma Moskvas ja iga istangjärgu kestus ei pea normaalselt ületama 15 päeva.

Artikkel 3.

Komisjon koosneb iga istangjärgu juhul kummagi Valitsuse poolt nimetatavast kahest liikmest, kes valitakse vastava riigi kodanikkude hulgast.

Komisjoni juhatab iga istangjärgul üks selle riigi kodakondsusesse kuuluvaist liigetest, kelle territooriumil istangjärg aset leiab.

Kummalgi Kõrgel Lepinguosalisel on õigus nimetada eriuhtudel oma delegatsiooni juurde eksperte, kes komisjoni koosolekustest osa võtavad nõuandva häälega.

Artikkel 4.

Hiljemalt viisteist päeva enne Lepituskomisjoni korralise istangjärgu kokkuastumist, teatab kumbki Lepinguosaline teisele, diplomaatilisel teel, nimestiku küsimustest, mida ta soovib arutada sel istangjärgul.

Erakorralise istangjärgu kokkukutsumise soovi korral peab soovivaldaja valitsus teatama teisele valitsusele kiire asjaolu, mis seda soovi põhjustab.

Komisjon peab kokku tulema hiljemalt ühe kuu kestel peale soovivalduse kättesaamist.

Artikkel 5.

Lepituskomisjoni ülesandeks on selgitada tülüküsimusi ja esitada mõlematele valitsustele neid tõlgitsusi ehk tingimusi tülüküsimuste lahendamiseks, mida ta peab õiglaseks ja mille alusel ta neile soovib diplomaatilisel teel kokku leppida.

Juhul kui ühe istangjärgu kestel komisjonil ei lähe korda vormuleerida ühist ettepanekut mõne päevakorral oleva küsimuse kohta, võib seda küsimust, ühe Lepinguosalise nõudmisel, alistada veel kord erakorralisele istangjärgule, missugune kokku astub hiljemalt neli kuud pärast eelmist istangjärku.

Iga istangjärgu tulemuste kohta koostatakse mõlematele valitsustele ühine aruanne, mille täielik või osaline avaldamine sünnib Lepinguosaliste vahelisel kokkuleppel.

Каждая сессия должна иметь место в Москве, и каждая сессия не должна продолжаться нормально более 15 дней.

Статья 3.

Комиссия составляется из двух членов, назначаемых на каждую сессию каждым из двух правительств из числа граждан своей страны. На каждой сессии председательствует один из членов Комиссии от той страны, на территории которой имеет место сессия.

Каждая из Высоких Договаривающихся Сторон имеет право в отдельных случаях прикомандировать к своей делегации экспертов, которые могут участвовать в заседаниях Комиссии с правом совещательного голоса.

Статья 4.

Не позднее как за 15 дней до срока созыва очередной сессии Согласительной Комиссии, каждая из Сторон сообщает другой Стороне дипломатическим путем список вопросов, которые она желает рассмотреть на этой сессии.

В случае заявления о назначении внеочередной сессии правительство, делающее заявление, должно указать другому правительству то срочное обстоятельство, которое является основанием заявления. Комиссия должна собраться в срок не более одного месяца после получения заявления.

Статья 5.

Задачей Согласительной Комиссии является разъяснение спорных вопросов и составление предложения обоим правительствам того толкования или тех условий соглашения, которые она находит справедливыми и относительно которых она им рекомендует притти к соглашению дипломатическим путем. Если Комиссия в течение одной сессии по одному из вопросов порядка дня не придет к общему предложению, то этот вопрос, по желанию одной из сторон может быть еще раз представлен внеочередной сессии, которая должна иметь место не позднее четырех месяцев после предыдущей сессии.

Результаты каждой сессии представляются в виде общего обоим правительствам доклада, опубликование которого полностью или частично может иметь место по соглашению Сторон.

Artikkel 6.

Lepituskomisjon määrab ise oma asjaajamise korra.

Artikkel 7.

Mõlemad Lepinguosalised kohustuvad varustama Lepituskomisjoni kõikide asjale kasulikkude andmetega ja kergendada temale igas suhtes tema ülesande täitmist.

Artikkel 8.

Mõlemad pooled kohustuvad hoiduma igasugustest neist olenevatest abinõudest, mis võiksid kahjulikult mõjutada komisjoni ettepanekuid temale alustatud küsimustes ja tarvitusele võtma ses suhtes, niivõrd kui see võimalik, kõiki vajalikke kindlustavaid abinõusid.

Artikkel 9.

Käesolev konventsioon moodustab lahutamatu osa 4. mail 1932. a. Eesti ja N.S.V. Liidu vahel sõlmitud mittekallaletungi ja tülide rahulisel teel lahendamise Lepingust ja see loetakse ratiifitseerituks ülalnimetatud Lepingu ratiifitseerimise fakti tõttu.

See astub jõusse ühel ajal tähendatud Lepinguga ja jääb jõusse selle lepingu kestuse ajaks.

Artikkel 10.

Käesolev Konventsioon on kokku seatud kahes eksemplaris, eesti- ja venekeeles, Moskvas, 16. juunil 1932 a.

Mille tõenduseks täisvolinikud kirjutasid alla käesolevale konventsioonile ja kinnitasid ta oma pitsatitega.

(L. S.)

Jul. Seljamaa.

(L. S.)

B. Stomonjakov.

Статья 6.

Согласительная Комиссия сама определяет порядок своей процедуры.

Статья 7.

Обе Стороны обязуются снабжать Комиссию всеми полезными для дела данными и облегчать ей во всех отношениях исполнение ее задач.

Статья 8.

Обе Стороны обязуются воздерживаться от каких либо зависящих от них мероприятий, которые могли бы нанести ущерб предложениям, сделанным Комиссией по представленным ей вопросам, а также принимать, поскольку это возможно, для этой цели все нужные предупредительные меры.

Статья 9.

Настоящая Конвенция является нераздельной частью Договора о ненападении и мирном разрешении конфликтов, заключенного 4 мая 1932 года между Эстонией и Союзом Советских Социалистических Республик, и будет рассматриваться как ратификованная в силу самого факта ратификации указанного выше Договора.

Она вступит в силу одновременно с названным Договором и останется в силе на все время действия последнего.

Статья 10.

Настоящая Конвенция составлена в 2 экземплярах, на эстонском и русском языках, в городе Москве, 16 июня 1932 года.

В удостоверение чего уполномоченные подписали настоящую Конвенцию и приложили к ней свои печати.

Юл. Сельяма
(печать).Б. Стомоняков
(печать).

Riigikogu poolt 29. juulil 1932 vastuvõetud

**Eesti-Briti vahelise tsiviil- ja kaubanduslikkudes asjades vastastikuse
kohtuliku abiandmise konventsiooni kinnitamise seadus.**

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Eesti-Briti vaheline tsiviil- ja kaubanduslikkudes asjades vastastikuse kohtuliku abiandmise konventsioon, kirjutatud alla Londonis 22. detsembril 1931.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega konventsiooni ingliskeelne tekst eestikeelse tõlkega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees J. Tõnisson.

Abisekretär A. Tõllassepp.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Eesti Riigivanem ja Tema Majesteet Suur-Britannia, Iirimaa ja Briti Meretaguste Dominioonide Kuningas, India Keiser,

Soovides anda vastastikust abi kohtulikkude toimingute teostamisel tsiivil ja kaubanduslikkudes asjades, mis alluvad või milledest võib oletada, et nad alluvad nende vastavatele kohtuvõimudele,

On otsustanud sõlmida seks otstarbeks konventsiooni ja on määranud endi täisvolinikkudeks:

Eesti Riigivanem:

Doktor Oskar Kallas'e, Eesti Vabariigi Erakorralise Saadiku ja Täievolilise Ministri Londonis, ja

Tema Majesteet Suur-Britannia, Iirimaa ja Briti Meretaguste Dominioonide Kuningas, India Keiser:

Suur-Britannia ja Põhja-Iirimaa eest:

Väga auväärse Sir John Allsebrook Simon'i, G.C.S.I., K.C.V.O., O.B.E., K.C., M.P., Oma Välisasjade Pea-Riigisekretäri,

kes, pärast endi hääs ja nõutud vormis leitud täisvolituste esitamist, leppisid kokku järgmises:

I. Sissejuhatav osa.

Artikkel 1.

a) See Konventsioon käib ainult tsiivil ja kaubanduslikkude asjade kohta, sealhulgas mitte-vaieldavad asjad.

b) Selles Konventsioonis sõnad:

1) „Ühe (või teise) Kõrge Lepinguosalise territoorium“ tõlgitsetakse nii, et nad tähendavad igal ajal üks kõik millist selle Kõrge Lepinguosalise territooriumi, kelle kohta Konventsioon sel ajal on maksev;

2) „isikud“ tähendavad üksikuid ja juriidilisi isikuid;

3) „juriidilised isikud“ mahutavad oma mõistesse osühisusi, ühisusi, seltse ja muid korporatsioone;

4) „ühe Kõrge Lepinguosalise alamad või kodanikud“ mahutavad oma mõistesse juriidilisi isikuid, mis moodustatud või inkorporeeritud selle Kõrge Lepinguosalise territooriumi seaduste alusel;

5) „ühe (või teise) Kõrge Lepinguosalise alam“ tähendab Tema Majesteedi Suur-Britannia, Iirimaa ja Briti Meretaguste Domi-

The Chief of State of the Republic of Estonia, and His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India,

Being desirous to render mutual assistance in the conduct of legal proceedings in civil and commercial matters which are being dealt with or which it is anticipated may be dealt with by their respective judicial authorities;

Have resolved to conclude a Convention for this purpose, and have appointed as their Plenipotentiaries:

The Chief of State of the Republic of Estonia:

Doctor Oskar Kallas, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary of the Republic of Estonia in London;

And His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India:

For Great Britain and Northern Ireland:

The Right Honourable Sir John Allsebrook Simon, G.C.S.I., K.C.V.O., O.B.E., K.C., M.P. His Principal Secretary of State for Foreign Affairs;

Who, having communicated their full powers, found in good and due form, have agreed as follows:—

I.—Preliminary.

Article 1.

(a) This Convention applies only to civil and commercial matters, including non-contentious matters.

(b) In this Convention the words—

(1) “Territory of one (or of the other) High Contracting Party” shall be interpreted as meaning at any time any of the territories of such High Contracting Party to which the Convention at that time applies.

(2) “Persons” shall be deemed to mean individuals and artificial persons.

(3) “Artificial persons” shall be deemed to include partnerships, companies, societies and other corporations.

(4) “Subjects or citizens of a High Contracting Party” shall be deemed to include artificial persons constituted or incorporated under the laws of the territory of such High Contracting Party.

(5) “Subject of one (or of the other) High Contracting Party” shall be deemed, in relation to His Majesty the King of Great

nioonide Kuninga, India Keisri suhtes, kõiki Tema Majesteedi ükskõik kus elutsevaid alamaid ja Tema kaitse all olevaid isikuid.

II. Kohtulikkude ja mitte-kohtulikkude dokumentide kättetoimetamine.

Artikkel 2.

a) Kui ühe Kõrge Lepinguosalise territooriumil kokku seatud kohtulikke või mitte-kohtulikke dokumente on vaja sel territooriumil asuva mõne kohtuliku võimu nõudel toimetada kätte teise Kõrge Lepinguosalise territooriumil asuvatele isikutele, siis võib neid dokumente saajale kätte toimetada, tema kodakondsusele vaatamata, ükskõik millisel artiklites 3 ja 4 ettenähtud viisil kõigil juhtudel, kus sarnast kättetoimetamise viisi tunnustatakse päritolumaal seadustega.

b) Selle Konventsiooni II-ses osas väljendud „päritolumaal“ tähendab maad, kust kättetoimetamisele tulevad dokumendid pärit, ja väljendus „täidesaate maa“ tähendab maad, kus dokumentide kättetoimetamist tuleb teostada.

Artikkel 3.

a) Kättetoimetamise palve adresseeritakse ja saadetakse päritolumaal konsulaarametniku poolt täidesaate maa asjaomasele ametivõimule, paludes seda ametivõimu lasta küsimuse all oleva dokumendi kätte toimetada.

b) Kättetoimetamise palve peab olema redigeeritud täidesaate maa keeles ja tähendama poolte nimesid ja kirjeldused, saaja nime, kirjelduse ja aadressi, ning kättetoimetamisele kuuluva dokumendi iseloomu, ühes kättetoimetamisele kuuluva dokumendiga kahes eksemplaris.

c) Kättetoimetamisele kuuluv dokument peab olema redigeeritud kas täidesaate maa keeles või tal peab kaasas olema tõlge selles keeles. See tõlge peab olema õigeks tunnistatud päritolumaal konsulaarametniku poolt.

d) Kättetoimetamise palved peab adresseerima ja saatma:

Inglismaal „Senior Master of the Supreme Court of Judicature“.

Eestis Kohtu- ja Siseministeeriumile.

Kui ametivõim, kellele kättetoimetamise palve on saadetud, ei ole asjaomane seda täide saatma, see ametivõim peab (välja arvatud juhul, kus täitmisest öeldakse ära kooskõlas käesoleva artikli punktiga f) oma enda alga-

Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, to mean all subjects of His Majesty wherever domiciled and all persons under His protection.

II.—Service of Judicial and Extra-Judicial Documents.

Article 2.

(a) When judicial or extra-judicial documents drawn up in the territory of one of the High Contracting Parties are required by a judicial authority situated therein to be served on persons in the territory of the other High Contracting Party, such documents may be served on the recipient, whatever his nationality, by any of the methods provided in articles 3 and 4 in all cases where such method of service is recognised by the law of the country of origin.

(b) In Part II of this Convention the expression “country of origin” means the country from which the documents to be served emanate, and the expression “country of execution” means the country in which service of documents is to be effected.

Article 3.

(a) A request for service shall be addressed and sent by a Consular Officer acting for the country of origin to the competent authority of the country of execution, requesting such authority to cause the document in question to be served.

(b) The request for service shall be drawn up in the language of the country of execution and shall state the names and descriptions of the parties, the name, description and address of the recipient, and the nature of the document to be served, and shall enclose the document to be served in duplicate.

(c) The document to be served shall either be drawn up in the language of the country of execution, or be accompanied by a translation into such language. Such translation shall be certified as correct by a Consular Officer acting for the country of origin.

(d) Requests for service shall be addressed and sent:—

In England to the Senior Master of the Supreme Court of Judicature.

In Estonia to the Ministry of Justice and of the Interior.

If the authority to whom a request for service has been sent is not competent to execute it, such authority shall (except in cases where execution is refused in accordance with paragraph (f) of this article) of his own

tusel saatma palve täidesaate maa asjaomasele ametivõimule.

e) Kättetoimetamise peab teostama täidesaate maa asjaomane ametivõim, kes toimetab dokumendi kätte viisil, nagu see ette kirjutatud selle maa kohaliku seadusega sarnaste dokumentide kättetoimetamise kohta, välja arvatud juht, kus kättetoimetamise palves on avaldatud soovi kättetoimetamise erilise viisi kohta, kusjuures talitatakse selle kättetoimetamise viisi järgi niivõrd kui ta ei ole vastolus maa seadustega.

f) Vastavalt käesoleva artikli eelmistele eeskirjadele esitatud kättetoimetamise palve täitmistest tohib ainult siis ära öelda, kui 1) kättetoimetamise palve autentsus ei ole kindlaks tehtud, või 2) Kõrge Lepinguosaline, mille territooriumil palve kuulub täitmisele, on arvamisel, et tema suveräänsust või julgeolekut seega ähvardatakse.

g) Kõigil juhtudel, kus kättetoimetamise palve ei ole täide saadetud ametivõimu poolt, kellele ta saadetud, viimane teatab sellest viivitamata konsulaarametnikule, kes palve saatis, tähendades põhjuse, mis pärast kättetoimetamise palve täitmistest ära öeldi, või asjaomase ametivõimu, kellele ta edasi saadetud.

h) Ametivõim, kes täidab kättetoimetamise palve, peab andma tunnistuse kättetoimetamise tõenduseks, või põhjuse seletamiseks, mis takistas seda kättetoimetamist, tähendades ära kättetoimetamise fakti, viisi ja kuupäeva või kättetoimetamise katse, ja ta peab saatma selle tunnistuse konsulaarametnikule, kes saatis kättetoimetamise palve. Kättetoimetamise või kättetoimetamise katse tunnistus pannakse ühele kättetoimetamisele kuuluva dokumendi kahest eksemplarist juurde või kinnitatakse sellele.

Artikkel 4.

a) Kättetoimetamine võib sündida ilma palveta täidesaate maa ametivõimudele või viimaste vahele astumise ta ühel järgmistest viisidest:

1) Pärilolumaa mõne konsulaarametniku kaudu;

2) Esindaja kaudu, kes seks määratud pärilolumaa kohtuvõimu või poole poolt, kelle palvel dokument välja anti;

3) Posti kaudu, või

4) mõnel muul kättetoimetamise viisil, mis ei ole vastolus täidesaate maal kättetoimetamise ajal maksvate seadustega.

b) Välja arvatud juht, kui saaja on selle Kõrge Lepinguosalise alam või kodanik, mille territooriumilt kättetoimetamisele kuuluv do-

motion forward the request to the competent authority of the country of execution.

(e) Service shall be effected by the competent authority of the country of execution, who shall serve the document in the manner prescribed by the municipal law of such country for the service of similar documents, except that, if a wish for some special manner of service is expressed in the request for service, such manner of service shall be followed in so far as it is not incompatible with the law of that country.

(f) The execution of a request for service, duly made in accordance with the preceding provisions of this article, shall not be refused unless (1) the authenticity of the request for service is not established, or (2) the High Contracting Party in whose territory it is to be executed considers that his sovereignty or safety would be compromised thereby.

(g) In every instance where a request for service is not executed by the authority to whom it has been sent, the latter will at once inform the Consular Officer by whom the request was sent, stating the ground on which the execution of the request has been refused or the competent authority to whom it has been forwarded.

(h) The authority by whom the request for service is executed shall furnish a certificate proving the service or explaining the reason which has prevented such service, and setting forth the fact, the manner and the date of such service or attempted service, and shall send the said certificate to the Consular Officer by whom the request for service was sent. The certificate of service or of attempted service shall be placed on one of the duplicates or attached thereto.

Article 4.

(a) Service may be effected, without any request to or intervention of the authorities of the country of execution, by any of the following methods:—

(1) By a Consular Officer acting for the country of origin;

(2) By an agent appointed for the purpose either by the judicial authority of the country of origin or by the party on whose application the document was issued;

(3) Through the post; or

(4) By any other method of service which is not illegal, under the law existing at the time of service, in the country of execution.

(b) All documents served in the manner provided in (1) of the preceding paragraph shall, unless the recipient is a subject or

kument pärit, peavad kõik eelmise lõike p. 1 all tähendatud viisil kättetoimetatud dokumendid olema kokku seatud kas täidesaate maa keeles või neil peab kaasas olema selles keeles tõlge, nagu see ette kirjutatud artiklis 3 p. c.

c) Kõrged Lepinguosalised lepivad kokku, et põhimõtteliselt on samuti soovitatav, et käesoleva artikli p. b eeskirjad oleksid maksivad dokumentide kohta, mis toimetatakse kätte käesoleva artikli p. a lõigetes 2, 3 ja 4 ettenähtud viisil. Siiski, kui nende vastavatel territooriumidel puudub seadusandlus, mis teeb sarnastel juhtudel tõlked sunduslikkudeks, Kõrged Lepinguosalised ei võta endale ses suhtes mingisugust kohustust.

d) On kokku lepitud, et käesoleva artikli punktis a mainitud viiside tarvitamise teel teostatud mõne kättetoimetamise maksvuse küsimus jääb Kõrgete Lepinguosaliste vastavate kohtute vabaks otsustamiseks kooskõlas nende seadustega.

Artikkel 5.

a) Kõigil juhtudel, kus dokumendid on kätte toimetatud kooskõlas artikkel 3-da eeskirjadega, Kõrge Lepinguosaline, kelle konsulaarametnik saatis kättetoimetamise palve, peab tagasi maksuma teisele Kõrge Lepinguosalisele kõik koormatise ja kulud, mis kuuluvad maksmisele täidesaate maa seaduste põhjal isikutele, keda tarvitati kättetoimetamise teostamiseks, ning kõik kulud ja koormatise, mis tehtud erilisel viisil kättetoimetamise teostamisel. Need kulud ei tohi suuremad olla kui need, mis harilikult lubatud selle maa kohtuses.

b) Nende koormatiste ja kulude tagasimaksmist peab nõudma asjaomane ametivõim, kelle läbi kättetoimetamine teostati, konsulaarametnikult, kes palve adresseeris, siis kui ta saadab temale artiklis 3 p. h ettenähtud tunnistuse.

c) Peale ülaltähendatu ühel Kõrgel Lepinguosalisel ei tule teisele Lepinguosalisel maksta ükskõik millise iseloomuga makse ühenduses mõnede dokumentide kättetoimetamisega.

III. Tõenduste kogumine.

Artikkel 6.

a) Kui mõni kohtuvõim ühe Kõrgel Lepinguosalise territooriumil nõuab, et tõendus kogutaks teise Kõrge Lepinguosalise territooriumil, see tõenduste kogumine võib sündida, ükskõik milline poolte või tunnista-

citizen of the High Contracting Party from whose territory the document to be served emanates, either be drawn up in the language of the country of execution or be accompanied by a translation into such language, certified as correct as prescribed in article 3 (c).

(c) The High Contracting Parties agree that in principle it is also desirable that the provisions of paragraph (b) of this article should apply to documents served in the manner provided in (2), (3) and (4) of paragraph (a) of this article. Nevertheless, in the absence of any legislation in their respective territories making translations obligatory in such cases, the High Contracting Parties do not accept any obligation in this respect.

(d) It is understood that the question of the validity of any service effected by the use of any of the methods referred to in paragraph (a) of this article will remain a matter for the free determination of the respective courts of the High Contracting Parties in accordance with their laws.

Article 5.

(a) In any case where documents have been served in accordance with the provisions of article 3, the High Contracting Party, by whose Consular Officer the request for service was addressed, shall repay to the other High Contracting Party any charges and expenses which are payable under the law of the country of execution to the persons employed to effect service, and any charges and expenses incurred in effecting service in a special manner. These charges and expenses shall not exceed such as are usually allowed in the courts of that country.

(b) Repayment of these charges and expenses shall be claimed by the competent authority by whom the service has been effected from the Consular Officer by whom the request was addressed, when sending to him the certificate provided for in article 3 (h).

(c) Except as provided above, no fees of any description shall be payable by one High Contracting Party to the other in respect of the service of any documents.

III.—Taking of Evidence.

Article 6.

(a) When a judicial authority in the territory of one of the High Contracting Parties requires that evidence should be taken in the territory of the other High Contracting Party, such evidence may be taken, whatever

jate kodakondsus, ühel artiklites 7, 8 või 9 ettekirjutatud viisidest.

b) Selle konventsiooni III-das osas väljendused —

1) „Tõenduste kogumine“ mahutavad oma mõistesse mõne nõudja, kostja, eksperti või mõne teise isiku tunnistuste vastuvõtmise vande all või teisiti, nõudja, kostja, eksperti või mõne muu isiku vannutamise ühenduses mõne juriidilise toiminguga; ning dokumentide, proovide ja muude esemete esitamise, nende identsuse kindlakstegemise või nende uurimise.

2) „Tunnistaja“ mahutab oma mõistesse iga isiku, kellelt nõutakse ülaltähendatud tõenduste andmist.

3) „Päritolumaa“ mahutab oma mõistesse maa, mille kohtuvõimu poolt nõutakse tõendust, ja „täidesaate maa“ maa, kus tõendus tuleb koguda.

Artikkel 7.

a) Päritolumaa kohtuvõim võib, kooskõlas oma maa seaduste eeskirjadega, pöörduda ise kohtuliku abi palvega täidesaate maa asjaomase ametivõimu poole, paludes seda ametivõimu tõendust muretseda.

b) Kohtuliku abi palve peab olema kokku seatud täidesaate maa keeles, või tal peab olema kaasas tõlge selles keeles. See tõlge peab olema õigeks tunnustatud päritolumaa mõne konsulaarametniku poolt. Palve peab tähendama toimingu iseloomu, milleks tõendust nõutakse, andes sellega ühenduses kõike tarvilikku informatsiooni, selle poolte nimed ja tunnistajate nimed, kirjelduse ja aadressid. Neil kohtuliku abi palvetel peab samuti 1) kaasas olema nende küsimuste nimestik, mis tuleb esitada tunnistajale või tunnistajatele, või, ettetuleval juhul, dokumentide, proovide või muude esitamisele, identsuse kindlakstegemisele või uurimisele kuuluvate esemete kirjeldus ning nende tõlge, mis eelpool kindlaksmääratud viisil on õigeks tunnustatud; või 2) ta peab paluma asjaomast ametivõimu lubada esitada need küsimused suusõnaliselt, nagu pooled või nende esindajad soovivad küsida.

c) Kohtuliku abi palve peab edasi andma — Inglismaal Eesti konsulaarametnik „Senior Master of the Supreme Court of Judicature“ile“

Eestis Briti konsulaarametnik Kohtu- ja Siseministeeriumile.

the nationality of the parties or witnesses may be, in any one of the ways prescribed in articles 7, 8 or 9.

(b) In part III of this Convention, the expressions—

(1) “Taking of evidence“ shall be deemed to include the taking of the statements of a plaintiff, defendant, expert or any other person on oath or otherwise; the submission to a plaintiff, defendant, expert or any other person of any oath with regard to any legal proceedings; and the production, identification and examination of documents, samples or other objects.

(2) “Witness“ shall be deemed to include any person from whom any evidence, as defined above, is required to be taken.

(3) “Country of origin“ shall be deemed to mean the country by whose judicial authority the evidence is required, and “country of execution“, the country in which the evidence is to be taken.

Article 7.

(a) The judicial authority of the country of origin may, in accordance with the provisions of the law of his country, address himself by means of a Letter of Request to the competent authority of the country of execution, requesting such authority to take the evidence.

b) The Letter of Request shall be drawn up in the language of the country of execution, or be accompanied by a translation into such language. Such translation shall be certified as correct by a Consular Officer acting for the country of origin. The Letter of Request shall state the nature of the proceedings for which the evidence is required, giving all necessary information in regard thereto, the names of the parties thereto, and the names, descriptions and addresses of the witnesses. They shall also either (1) be accompanied by a list of interrogatories to be put to the witness or witnesses, or, as the case may be, by a description of the documents, samples or other objects to be produced, identified or examined, and a translation thereof, certified as correct in the manner heretofore provided; or (2) shall request the competent authority to allow such questions to be asked *viva voce* as the parties or their representatives shall desire to ask.

(c) Letters of Request shall be transmitted—
In England by an Estonian Consular Officer to the Senior Master of the Supreme Court of Judicature.

In Estonia by a British Consular Officer to the Ministry of Justice and of the Interior.

Juhul kui ametivõim, kellele kohtuliku abi palve on edasi antud, ei ole asjaomane seda täitma, see ametivõim peab (välja arvatud juhtudel, kus täidesaatmisest öeldakse ära koosolevas käesoleva artikli p. f) oma enda algatusel saatma palve täidesaate maa asjaomasele ametivõimule.

d) Täidesaate maa asjaomane ametivõim peab andma käigu kohtuliku abi palvele ja muretsema nõutud tõenduse, tarvitades samu sundabinõusid ja sama menetlust, mida tarvitatakse oma maa ametivõimudelt väljamineva mõne ülesande või käsu täitmisel, välja arvatud juht kui palves avaldatakse soovi, et võetaks tarvitusele mõni eriline menetlus, kusjuures see eriline menetlus leiab täitmist niivõrd, kui ta ei ole vastolus täidesaate maa seadustega.

e) Konsulaarametnikule, kes annab palvekirja edasi, peab, kui ta seda soovib, teatama kuupäeva, mil, ja koha, kus talitus aset leiab, et tal oleks võimalik sellest informeerida huviosalist poolt või pooli, kellele peab lubama olla kohal isiklikult või olla esindatud, kui nad seda soovivad, advokaatide või muude esindajate kaudu, kes on õigustatud esinema kas päritolu või täidesaate maa kohtutes.

f) Käesoleva artikli eelmistele eeskirjadele vastava kohtuliku abi palve täitmisest võib ainult siis ära öelda —

1) kui palve autentsus ei ole kindlaks tehtud;

2) kui täidesaate maal küsimuse all oleva palve täidesaatmine ei kuulu kohtuvõimude ülesannete hulka;

3) kui Kõrge Lepinguosaline, kelle territooriumil ta kuulub täitmisele, on arvamisel, et tema suveräänsust või julgeolekut seega ähvardatakse.

g) Kõigil juhtudel, kus palvet ei ole täitnud ametivõim, kellele ta adresseeritud, viimane teatab sellest viivitamata konsulaarametnikule, kes ta edasi saatis, tähendades põhjused, mispärast palve täitmisest ära öeldi, või asjaomase ametivõimu, kellele ta saadetud.

h) Kui mõni kohtuliku abi palve on täidetud, peab asjaomane ametivõim, kellele ta oli edasi antud või saadetud, saatma konsulaarametnikule, kes ta edasi andis, tar-

In case the authority to whom any Letter of Request is transmitted is not competent to execute it, such authority shall (except in cases where execution is refused in accordance with paragraph (f) of this article) of his own motion forward the Letter of Request to the competent authority of the country of execution.

(d) The competent authority of the country of execution shall give effect to the Letter of Request and obtain the evidence required by the use of the same compulsory measures and the same procedure as are employed in the execution of a commission or order emanating from the authorities of his own country, except that if a wish that some special procedure should be followed is expressed in the Letter of Request, such special procedure shall be followed in so far as it is not incompatible with the law of the country of execution.

(e) The Consular Officer, by whom the Letter of Request is transmitted, shall, if he so desires, be informed of the date when and the place where the proceedings will take place, in order that he may inform the interested party or parties, who shall be permitted to be present in person or to be represented, if they so desire, by barristers or solicitors or by any representatives who are competent to appear before the courts either of the country of origin or of the country of execution.

(f) The execution of a Letter of Request which complies with the preceding provisions of this article can only be refused—

(1) If the authenticity of the Letter of Request is not established.

(2) If in the country of execution, the execution of the Letter of Request in question does not fall within the functions of the judiciary.

(3) If the High Contracting Party in whose territory it is to be executed considers that his sovereignty or safety would be compromised thereby.

(g) In every instance where a Letter of Request is not executed by the authority to whom it is addressed, the latter will at once inform the Consular Officer by whom it was transmitted, stating the grounds on which the execution of the Letter of Request has been refused, or the competent authority to whom it has been forwarded.

(h) When a Letter of Request has been executed, the competent authority to whom it was transmitted or forwarded shall send to the Consular Officer by whom it was

vilikud täidesaatmist tõendavad dokumendid.

Artikkel 8.

a) Päritolumaa kohtuvõim võib täidesaate maa asjaomasele ametivõimule adresseeritud kohtuliku abi palves paluda seda ametivõimu määrata tõenduste kogumiseks mõne palves eriti tähendatud isiku.

Seks võib nii tähendada mõne päritolumaa konsulaarametniku või mõne muu kohase isiku.

b) Seal kus sarnane menetlus on tarvitusel võetud, artikli 7 punktide b, c, f, g ja h eeskirjad jäävad maksma, kuid järgmised punktid asendavad selle artikli lõiked d ja e.

c) Täidesaate maa asjaomane ametivõim peab andma käigu palvele ja peab määrama seks tähendatud isiku tõenduste kogumiseks, välja arvatud juht, kui see isik ei soovi seda teha. Peale selle kasutab see ametivõim, kui vaja, tema oma seadusega talle antud sundvahendeid, et saavutada tunnistajate kohalviibimist ja tõenduste andmist nii määratud isikule.

d) Nii määratud isikul peab olema võim nõuda vannet, ja iga isik, kes annab vale tunnistust tema ees, on vastutav täidesaate maa kohtutes karistumäärade ulatuses, mis selle maa seadustega vaelevande kohta ette nähtud.

e) Tõendusi peab muretsema kooskõlas päritolumaa seadustega, tingimusel, et sarnane viis ei ole vastolus täidesaate maa seadustega, ja pooltel peab olema õigus olla kohal isiklikult või olla esindatud advokaatidega või muude isikutega, kes on õigustatud ilmuma kas päritolu või täidesaate maa kohute ette.

Artikkel 9.

a) Tõendusi võib samuti muretseda ilma palveta täidesaate maa ametivõimudele või ilma nende vaheleastumiseta sel maal mõni isik, kes seks otsekohe määratud päritolumaa kohtu poolt. Nii võib seks määrata mõnda päritolumaa konsulaarametnikku või mõnda muud kohast isikut.

b) Nii tõendusi muretsema määratud isik võib paluda isikuid, kes nimetatud teda määranud kohtu poolt, ilmuda enda ette ja anda tõendusi. Ta võib muretseda igasugu tõendusi, mis ei ole vastolus täidesaate maa seadustega, ja tal on õigus toimetada vannu-

transmitted the necessary documents establishing its execution.

Article 8.

(a) The judicial authority of the country of origin may, in the Letter of Request addressed to the competent authority of the country of execution, request such authority to appoint to take the evidence a person specially designated in the Letter of Request.

A Consular Officer acting for the country of origin, or any other suitable person, may be so designated.

(b) Where this procedure is adopted, the provisions of paragraphs (b), (c), (f), (g) and (h) of article 7 shall apply, but the following paragraphs shall be substituted for paragraphs (d) and (e) of that article.

(c) The competent authority of the country of execution shall give effect thereto and shall appoint the person designated to take the evidence, unless such person shall be unwilling so to act. In addition, if necessary, such authority shall make use of such compulsory powers as it possesses under its own law to secure the attendance of and the giving of evidence by the witnesses before the person so appointed.

(d) The person thus appointed shall have power to administer an oath, and any person giving false evidence before him shall be liable in the courts of the country of execution to the penalties provided by the law of that country for perjury.

(e) The evidence shall be taken in accordance with the law of the country of origin, provided such method is not contrary to the law of the country of execution, and the parties shall have the right to be present in person or to be represented by barristers or solicitors or by any other persons who are competent to appear before the courts of either the country of origin or of execution.

Article 9.

(a) The evidence may also be taken, without any request to, or the intervention of, the authorities of the country of execution by a person in that country directly appointed for the purpose by the court of the country of origin. A Consular Officer acting for the country of origin or any other suitable individual may be so appointed.

(b) A person so appointed to take evidence may request the individuals named by the court appointing him to appear before him and to give evidence. He may take all kinds of evidence which are not contrary to the law of the country of execution, and

tamist. Sarnase isiku ette ilmumine ja tema ees tõenduste andmine peab olema täiesti vabatahtlik ega tohi seks tarvitada sundabinõusid.

c) Sarnase isiku poolt tema ette ilmumiseks välja saadetud kutsed peavad olema, kui palve saaja ei ole selle Kõrge Lepinguosalise kodanik, kelle kohtuvõimu jaoks tõendusi nõutakse, redigeeritud täidesaate maa keeles või neil peab olema kaasas tõlge selles keeles.

d) Tõendusi võib muretseda kooskõlas päritolumaa seadustes tunnustatud menetlusega, ja poelt on õigus olla kohal isiklikult või olla esindatud päritolumaa advokaatide või muude esindajate kaudu, kes asjaomased ilmuma kas päritolu- või täidesaate maa kohtute ette.

Artikkel 10.

Fakt, et katse muretseda tõendusi artiklis 9 tähendatud viisil on nurjunud mõne tunnistaja ilmumast või tõendusi andmast äraütlemise tõttu, ei keela hiljem palvet esitamast kooskõlas artikliga 7 või 8.

Artikkel 11.

a) Kui tõendusi muretsetakse viisil, nagu see on ette nähtud artiklis 7 või 8, Kõrge Lepinguosaline, kelle kohtuvõim esitas palve, maksab teisele Kõrgele Lepinguosalisele tagasi kõik kulud, mis teinud viimase asjaomane ametivõim palve täitmisel kõigi koormatiste ja kulude suhtes, mis tuleb tasuda tunnistajatele, ekspertidele, tõlkidele, tõlgete tegijatele, mitte vabatahtlikult kohale ilmunud tunnistajate kohalemuretsemisega seotud kulud, ning koormatised ja kulud, mida tuleb maksta kõigile isikutele, keda see ametivõim võib olla volitanud tegutsema juhtudel, kus täidesaate maa seadused seda lubavad teha, ning kõik koormatised ja kulud, mis tekkinud, kui on palutud eriliist menetlust ja see palve on täitmist leidnud. Need kulud peavad olema sarnased, nagu neid harilikult lubatakse sarnastel juhtudel täidesaate maa kohtutes.

b) Nende kulude tagasimaksmist peab nõudma asjaomane ametivõim, kes täitis kohutliku abi palve, viimase edasi andnud konsulaarametnikult, saates talle täidesaاتمست tõendavad dokumendid, nagu see ette nähtud artiklis 7, p. h.

c) Üks Kõrge Lepinguosaline ei pea maksma ühenduses tõenduste muretsemisega teisele Lepinguosalisele ükskõik milliseid muid makse kui need, mis ülal tähendatud.

shall have power to administer an oath. The attendance and giving of evidence before any such person shall be entirely voluntary and no measures of compulsion shall be employed.

(c) Requests to appear issued by such person shall, unless the recipient is a subject or citizen of the High Contracting Party for whose judicial authority the evidence is required, be drawn up in the language of the country of execution or be accompanied by a translation into such language.

(d) The evidence may be taken in accordance with the procedure recognised by the law of the country of origin, and the parties will have the right to be present in person or to be represented by barristers or solicitors of that country or by any representatives who are competent to appear before the courts either of the country of origin or of the country of execution.

Article 10.

The fact that an attempt to take evidence by the method laid down in article 9 has failed owing to the refusal of any witness to appear or to give evidence does not preclude a request being subsequently made in accordance with article 7 or 8.

Article 11.

(a) Where evidence is taken in the manner provided in article 7 or 8, the High Contracting Party, by whose judicial authority the Letter of Request was addressed, shall repay to the other High Contracting Party any expenses incurred by the competent authority of the latter in the execution of the request in respect of any charges and expenses payable to witnesses, experts, interpreters or translators, the costs of obtaining the attendance of witnesses who have not appeared voluntarily, and the charges and expenses payable to any person whom such authority may have deputed to act, in cases where the law of the country of execution permits this to be done, and any charges and expenses incurred by reason of a special procedure being requested and followed. These expenses shall be such as are usually allowed in similar cases in the courts of the country of execution.

(b) The repayment of these expenses shall be claimed by the competent authority by whom the Letter of Request has been executed from the Consular Officer by whom it was transmitted when sending to him the documents establishing its execution as provided in article 7 (h).

(c) Except as above provided, no fees of any description shall be payable by one High Contracting Party to the other in respect of the taking of evidence.

IV. Kohtulik abi vaestele isikutele, vangistamine võla pärast ja kulude kindlustus.

Artikkel 12.

Ühe Kõrge Lepinguosalise alamad või kodanikud peavad kasutama teise Kõrge Lepinguosalise maal täielikku kohtlemise võrdsust selle Kõrge Lepinguosalise alamate või kodanikkudega selles, mis puutub vabasse kohtulikkusse vaestele isikutele ja võlgade pärast vangistusse ning, tingimusel et nad asuvad sel territooriumil, neid ei pea sundima andma kulude kindlustust kõigil juhtudel, kus selle teise Kõrge Lepinguosalise alamaid või kodanikke ei saa selleks sundida.

V. Üldeeskirjad.

Artikkel 13.

Kõik raskused, mis võiksid tekkida ühenduses käesoleva Konventsiooni kohaldamisega, kuuluvad lahendamisele diplomaatilisel teel.

Artikkel 14.

Käesolev Konventsioon kuulub ratifitseerimisele. Ratifikatsioonid kuuluvad vahetamisele Tallinnas. Konventsioon astub jõusse üks kuu pärast kuupäeva, mil ratifikatsioonid vahetatakse, ja jääb jõusse kolmeks aastaks pärast tema jõusseastumise kuupäeva. Kui kumbki Kõrgetest Lepinguosalistest ei ole teatanud diplomaatilisel teel teisele mitte vähem kui kuus kuud enne nimetatud kolmeaastast tähtaja lõppu oma kavatsusest lõpetada Konventsiooni, ta jääb jõusse kuni kuue kuu möödumiseni päevast, mil üks Lepinguosalistest on teatanud tema lõpetamisest.

Artikkel 15.

a) Käesolev Konventsioon ei ole maksev iseenesest ei Shotimaa ega Põhja-Iirimaa kohta, ega ühegi Tema Majesteedi Suurbritannia, Iirimaa ja Briti Meretaguste Dominioonide Kuninga, India Keisri, asumaade ja protokoraatide kohta, ega ühegi Tema susereensuse all oleva territooriumi, ega ühegi mandaadialuse territooriumi kohta, mille suhtes Tema Valitsus Ühendatud Kuningriigis teostab mandaati, kuid Tema Majesteet võib igal ajal, mil käesolev Konventsioon on jõus artikli 14 põhjal, Enda Ministri poolt Eestis tehtava teadaande läbi laiendada Konventsiooni maksvuse ükskõik millisele ülalnimetatud territooriumidest.

IV.—Judicial Assistance for Poor Persons, Imprisonment for Debt and Security for Costs.

Article 12.

The subjects or citizens of one High Contracting Party shall enjoy in the territory of the other High Contracting Party a perfect equality of treatment with subjects or citizens of that High Contracting Party as regards free judicial assistance for poor persons and imprisonment for debt; and, provided that they are resident in such territory, shall not be compelled to give security for costs in any case where a subject or citizen of such other High Contracting Party would not be so compelled.

V.—General Provisions.

Article 13.

Any difficulties which may arise in connexion with the operation of this Convention shall be settled through the diplomatic channel.

Article 14.

The present Convention shall be subject to ratification. Ratifications shall be exchanged in Tallinn. The Convention shall come into force one month after the date on which ratifications are exchanged, and shall remain in force for three years after the date of its coming into force. If neither of the High Contracting Parties shall have given notice through the diplomatic channel to the other not less than six months before the expiration of the said period of three years of his intention to terminate the Convention, it shall remain in force until the expiration of six months from the day on which either of the High Contracting Parties shall have given notice to terminate it.

Article 15.

(a) This Convention shall not apply *ipso facto* to Scotland or Northern Ireland, nor to any of the Colonies or Protectorates of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, nor to any territories under his suzerainty, nor to any mandated territories in respect of which the mandate is exercised by His Government in the United Kingdom, but His Majesty may at any time, while this Convention is in force under article 14, by a notification given through His Minister in Estonia, extend the operation of the Convention to any of the above-mentioned territories.

b) Sarnane teadaanne peab tähendama sellekohase territooriumi ametivõimud, kellele tuleb üle anda kättetoimetamise palved artikkel 3-da või kohtuliku abi palved artikkel 7-da kohaselt, ning keele, milles teated ja tõlked tuleb teha. Konventsiooni iga sarnase laiendamise jousseastumise kuupäevaks on üks kuu, arvates sarnase teadaande kuupäevast.

c) Kumbki Kõrgeist Lepinguosalistest võib igal ajal pärast kolme aasta möödumist, arvates käesoleva Konventsiooni laiendamise jousseastumisest mõne käesoleva artikli p. a mainitud territooriumi kohta, lõpetada selle laiendamise, teatades diplomaatilisel teel lõpetamisest kuus kuud ette.

d) Käesoleva Konventsiooni lõpetamine vastavalt artiklile 14 lõpetab, kui mõlemad Kõrged Lepinguosalised ei ole selgesti teinud kokku leppinud, ta isendast kõigi territooriumide suhtes, milledele ta on laiendatud käesoleva artikli p. a põhjal.

Artikkel 16.

a) Kõrged Lepinguosalised lepivad kokku, et Tema Majesteste Suur-Britannia, Iirimaa ja Briti Meretaguste Dominioonide Kuningas, India Keiser, võib igal ajal, mil käesolev Konventsioon on jõus kas artikkel 14-da või selle artikli alusel teostatud ühinemise põhjal, ühineda käesoleva Konventsiooniga Briti Riigi ükskõik millise liikme suhtes, kelle valitsus võiks soovida seda ühinemist, tingimusel, et ühinemise teadet ei tohi teha ajal, mil Eesti Valitsus on teatanud Konventsiooni lõpetamisest kõigi Tema Majesteedi territooriumide suhtes, mille kohta Konventsioon maksev. Artikkel 15-da p. b eeskirjad on maksvad selle teadaande kohta. Iga niisugune ühinemine astub jösse üks kuu pärast tema teadaande kuupäeva.

b) Pärast kolme aasta möödumist, alates käesoleva artikli p. a põhjal teostatud iga ühinemise jösseastumise kuupäevast, kumbki Kõrge Lepinguosaline võib, teatades lõpetamisest diplomaatilisel teel kuus kuud ette lõpetada käesoleva Konventsiooni maksvuse iga maa kohta, mille suhtes ühinemise teadaanne on tehtud. Konventsiooni lõpetamine artikkel 14-da põhjal ei mõju ta maksvusse iga sarnase maa suhtes.

c) Käesoleva artikli p. a kohane iga teadaanne võib sisaldada ükskõik millise alluvuses oleva või mandaatterritooriumi, mis

(b) Such notification shall state the authorities in the territory concerned to whom requests for service under article 3 or Letters of Request under article 7 are to be transmitted, and the language in which communications and translations are to be made. The date of the coming into force of any such extension shall be one month from the date of such notification.

(c) Either of the High Contracting Parties may, at any time after the expiry of three years from the coming into force of an extension of this Convention to any of the territories referred to in paragraph (a) of this article, terminate such extension on giving six months' notice of termination, through the diplomatic channel.

(d) The termination of the Convention under article 14 shall, unless otherwise expressly agreed to by both High Contracting Parties, *ipso facto* terminate it in respect of any territories to which it has been extended under paragraph (a) of this article.

Article 16.

(a) The High Contracting Parties agree that His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, may at any time, while the present Convention is in force, either under article 14 or by virtue of any accession under this article, by a notification given through the diplomatic channel, accede to the present Convention in respect of any Member of the British Commonwealth of Nations whose Government may desire that such accession should be effected, provided that no notification of accession may be given at any time when the Estonian Government has given notice of termination in respect of all the territories of His Majesty to which the Convention applies. The provisions of article 15 (b) shall be applicable to such notification. Any such accession shall take effect one month after the date of its notification.

(b) After the expiry of three years from the date of the coming into force of any accession under paragraph (a) of this article, either of the High Contracting Parties may, by giving six months' notice of termination through the diplomatic channel, terminate the application of the Convention to any country in respect of which a notification of accession has been given. The termination of the Convention under article 14 shall not affect its application to any such country.

(c) Any notification of accession under paragraph (a) of this article may include any dependency or mandated territory administe-

selle maa valitsuse administratiooni all, mille kohta sarnane ühinemise teadaanne on tehtud; ning p. b kohane lõpetamise teadaanne mõne selle maa kohta on maksev iga alluvuses oleva või mandaatteritooriumi kohta, mida sisaldas ühinemise teadaanne selle maa suhtes.

Selle tõenduseks on allkirjutanud kirjutanud alla käesolevale Konventsioonile, mis tehtud inglisekeelses, ja on ta varustanud oma pitsritega.

Tehtud kahes eksemplaris, Londonis, 22. detsembril 1931.

(L. S.) Oskar Kallas.

(L. S.) John Simon.

red by the Government of the country in respect of which such notification of accession is given; and any notice of termination in respect of any such country under paragraph (b) shall apply to any dependency or mandated territory which was included in the notification of accession in respect of that country.

In witness whereof the undersigned have signed the present Convention in English, and have affixed thereto their seals.

Done in duplicate at London, the 22-nd day of December, 1931.

L. S.

L. S.

Oskar Kallas.

John Simon.

Riigikogu poolt 29. juulil 1932 vastuvõetud

Surnud meremeeste päranduse kohta käiva Eesti-Briti vahelise kokkuleppe kinnitamise seadus.

§ 1. Tunnustada kinnitatuks surnud meremeeste päranduse kohta käiv Eesti-Briti vaheline kokkulepe, kirjutatud alla Londonis 22. detsembril 1931.

§ 2 Avaldada ühes käesoleva seadusega kokkuleppe ingliskeelne tekst eesti-keelse tõlkega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees J. Tõnisson.

Abisekretär A. Tõllassepp.

Ašjadevalitseja E. Maddison.

Eesti Vabariigi Valitsus ja Suur-Britannia ning Põhja-Iirimaal Ühendatud Kuningriigi Valitsus, leides soovitava sõlmida kokkuleppe surnud meremeeste varanduse korraldamise kohta, leppisid kokku järgmises:

Artikkel 1.

Juhul kui Eesti meremehed surevad Briti laevadel või Briti või välisterritooriumil ajal, mil nad teenivad mõnel Briti laeval, Ühendatud Kuningriigi Valitsuse asjaomane departemang Londonis saadab Eesti Saatkonnale Londonis ära kirjad aruannetest, mida ta võiks saada nende surnud meremeeste palkade ja asjade kohta, ühes kõigi temal kasutada olevate andmetega, mis võiksid hõlbustada surnu ja tema seaduslike pärijate isiku kindlakstegetmist.

Igal juhul, kus mõne nii surnud Eesti meremehe varandus, mis on saadud asjaomase departemangu poolt Londonis, ei ületa väärtuselt sada naelsterlingit ja Suur-Britannia ning Põhja-Iirimaal Ühendatud Kuningriigi Valitsus loeb küllaldaseks, et surnud meremehe seaduslikud pärijad asuvad alaliselt Eesti territooriumil, ta loobub harilikust nõudmise viisist ja, pärast seda kui kreditoride kõik õigustatud nõudmised varanduse kohta on õiendatud, annab edasi küsimuse all oleva varanduse ülejäänud osa Eesti Saatkonnale Londonis.

Seal kus mõne surnud Eesti meremehe varandus, mis saadud asjaomase departemangu poolt Londonis, ei ole nii edasi antud, Ühendatud Kuningriigi Valitsuse asjaomane departemang Londonis, enne kui ta teeb korralduse sarnase meremehe varanduse kohta kooskõlas sellekohase seadusega, teatab Eesti Saatkonnale Londonis oma kavatsusest anda üle sarnase varanduse neile isikutele, kel selle kohta nõudeõigused, ja võtab kaalumisele kõik Saatkonna poolt selle kohta tehtavad ettepanekud.

Eesti Valitsus omalt poolt kohustub, et kõigile juhtudel, kus ta saanud Briti meremeeste varandust, kes surnud kas Eesti kaubalaevadel või Eesti või välisterritooriumil ajal, mil nad teenistuses mõnel Eesti laeval, talitatakse samal viisil ja varandus antakse samuti üle tema Briti Majesteedi Konsulaarametnikudele.

The Government of the Republic of Estonia and the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland having judged it expedient to make arrangement for the disposal of the estates of deceased seamen, have agreed as follows:—

Article 1.

In the case of Estonian seamen dying on board British vessels or on British or foreign territory whilst serving on board a British ship, the competent department in London of the Government of the United Kingdom will furnish the Estonian Legation in London with copies of the accounts which may be received by them in respect of wages and effects of such deceased seamen, together with any particulars which may be at their disposal likely to facilitate the identification of the deceased and of the legal heirs.

In every case where an estate of such a deceased Estonian seaman which is received by the competent department in London does not exceed one hundred pounds sterling in value and the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland are satisfied that the legal heirs of the deceased seamen are resident in Estonian territory, they will dispense with the customary form of claim and, after settlement of any valid claims by creditors upon the estate, will hand over the residue of the property in question to the Estonian Legation in London.

Where the property of a deceased Estonian seaman, which is received by the competent department in London, is not so handed over, the competent department in London of the Government of the United Kingdom will, before disposing of the estate of such seaman in accordance with the appropriate law, give notice to the Estonian Legation in London of their intention to hand over such property to those persons having claims upon it, and will consider any representations that the Legation will make thereon.

The Estonian Government, on their part, undertake that in the case of all estates received by them, of British seamen, whether dying on board Estonian merchant vessels or on Estonian or foreign territory whilst serving on board an Estonian ship, similar action will be taken and the estates similarly handed over to His Majesty's Consular Officers.

Artikkel 2.

Käesolev Kokkulepe astub jõusse kümme päeva pärast teatamist Suur-Britannia ja Põhja Iirimaa Valitsusele Eesti Riigikogu heakskiitmisest. Teda võib lõpetada igal ajal ükskõik kumba kokkuleppe osalise Valitsuse poolt teisele Valitsusele üks aasta ette teatades.

Selle tõenduseks allakirjutanud, kes seks vastavalt volitatud, on käesolevale Kokkuleppele allakirjutanud ja ta kinnitanud oma pitseritega.

Tehtud kahes eksemplaris Londonis, 22. detsembril 1931.

(L. S.)

Oskar Kallas.

(L. S.)

John Simon.

Article 2.

The present Agreement shall come into force ten days after notification to the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland of the approval of the Estonian Parliament. It shall be terminable at any time on a notice of one year given in advance by either of the contracting Governments to the other.

In witness whereof the Undersigned, duly authorised to that effect, have signed this Agreement and have affixed thereto their seals.

Done in duplicate at London, the 22-nd day of December, 1931.

L. S.

Oskar Kallas.

L. S.

John Simon.

Riigikogu poolt 15. novembril 1932 vastuvõetud

Eesti-Brasiilia vahelise kaubandusliku kokkuleppe kinnitamise seadus.

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Eesti-Brasiilia vaheline kaubanduslik kokkulepe, sõlmitud nootide vahetamise teel Pariisis 30. septembril 1932.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega kokkuleppe eesti-, prantsuse- ja portugali keelne tekst.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees J. Soots.

Abisekretär Oskar Gustavson.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Brasiilia Ühendriikide Suursaatkond.

Pariisis, 30. septembril 1932.

Härra Chargé d'Affaires,

Mul on au Teile teatavaks teha, et Brasiilia Ühendriikide Valitsus, soovides kindlustada ja arendada meie mõlema maa vahel olevaid suhteid, on teinud mulle ülesandeks sõlmida Eesti Valitsusega kaubandusliku kokkuleppe järgmistel alustel:

„a) Kõrged Lepinguosalised lepivad kokku andma üksteisele vastastikku tingimusteta ja piiramatult enamsoodustatud riigi käitluse kõiges, mis puutub tollimaksudesse ja kõigisse kõrvalmaksudesse, maksude võtmise viisi, samuti ka reeglitesse, vorminõuetesse ja koormatistesse, millelele võiksid alluda tollimise toimingud.

b) Järelikult, kummagi Lepinguosalise territooriumilt pärit looduse- ja tööstusesaadused ei allu üldtähendatud suhetes milgi juhul muudele või kõrgematele maksudele, taksidale või koormatistele, ega muudele või koormavamatele reeglitele või vorminõuetele kui need, millelele alluvad nüüd või edaspidi ükskõik millisel kolmandalt maalt pärit sama iseloomuga saadused.

c) Samuti looduse- või tööstusesaadused, mis veetakse kummagi Lepinguosalise territooriumilt teise Lepinguosalise territooriumile, ei allu milgi juhul samades suhetes muudele või kõrgematele maksudele, taksidale või koormatistele ega koormavamatele reeglitele või vorminõuetele kui need, millele alluvad nüüd või edaspidi ükskõik millisele kolmandale maale määratud samad saadused.

d) Kõik eelistused, soodustused, eesõigused ja immunitetid, mis antud või edaspidi antakse üldtähendatud alal ühe Lepinguosalise poolt ükskõik millisel teiselt maalt pärit või sinna määratud looduse- või tööstusesaadustele, kohaldatakse kohe ja ilma vastu-

tasuta selle teise Lepinguosalise territooriumilt pärit või sinna määratud sama iseloomuga saadustele.

e) Ülemistes artiklites kindlaks määratud kohustustest on siiski erandatud soodustused, mis on antud praegu või võidakse edaspidi anda:

1) piiriikidele, et hõlbustada läbikäimist piiril;

2) soodustused, mis järgnevad ühe Lepinguosalise poolt juba sõlmitud või edaspidi sõlmitavast tolliunioonist;

3) samuti ka soodustused, mis Eesti annud või edaspidi võiks anda Lätile, Soomele, Leedule või Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidule.

f) Käesolev kokkulepe ratifitseeritakse kooskõlas kummagi Kõrge Lepinguosalise seadusandlusega. Ta astub jõusse ühe aasta kestvuseks kaheksa päeva pärast kuupäeva, mil teatatakse Brasiilia Ühendriikide Valitsusele kokkuleppe ratifitseerimisest Eesti Riigikogu poolt. Ühe aasta tähtaja möödumisel kokkulepe jääb maksma vaikival kokkuleppel kuni tema ülesütlemiseni ühe Kõrge Lepinguosalise poolt, teatades sellest kolm kuud ette“.

Mul on au Teile teatada, et Brasiilia Ühendriikide Valitsus ühineb ülemiste Eesti Valitsusele tehtud ettepanekutega kaubanduslike suhete korraldamiseks vastastikkuse alusel mõlema maa vahel ja et ta loeb Kokkuleppe sõlmituks käesoleva nootide vahetusega.

Võtke vastu, Härra Chargé d'Affaires, minu suurima lugupidamise kinnitus.

Brasiilia Suursaadik Prantsusmaal:

L. M. de Souza D a n t a s.

Härra Jüri S a m m u l,

Eesti Chargé d'Affaires a. i. Prantsusmaal.
Pariis.

Ambassade des Etats-Unis du Brésil.

Paris, le 30 Septembre 1932.

Monsieur le Chargé d'Affaires,

J'ai l'honneur de vous faire savoir que le Gouvernement des Etats Unis du Brésil, désireux de consolider et de développer les relations existant entre nos deux pays, m'a chargé de conclure avec le Gouvernement d'Estonie un Accord de Commerce sur les bases suivantes:

Embaixada dos Estados Unidos do Brasil.

Paris, 30 de Setembro de 1932.

Senhor Encarregado de Negocios,

Tenho a honra de comunicar a Vossa Excellencia que, no intuito de regular e de desenvolver as relações entre os nossos dois países, o Governo da Republica dos Estados Unidos do Brasil me autorizou a concluir com o Governo da Estonia um accôrdo commercial nas seguintes bases:

a) Les Hautes Parties contractantes conviennent de s'accorder réciproquement le traitement inconditionnel et illimité de la nation la plus favorisée pour tout ce qui concerne les droits de douane et tous droits accessoires, le mode de perception des droits, ainsi que les règles, formalités et charges auxquelles les opérations de dédouanement pourraient être soumises.

b) En conséquence, les produits naturels ou fabriqués, originaires du territoire de chacune des Parties contractantes ne seront en aucun cas assujettis, sous les rapports susvisés, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés, ni à des règles ou formalités autres ou plus onéreuses que ceux auxquels sont ou seront assujettis les produits de même nature originaires d'un tiers pays quelconque.

c) De même, les produits naturels ou fabriqués, exportés du territoire de chacune des Parties contractantes à destination du territoire de l'autre Partie, ne seront en aucun cas assujettis, sous les mêmes rapports, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés ni à des règles et formalités plus onéreuses que ceux auxquels sont ou seront assujettis les mêmes produits destinés au territoire d'un tiers pays quelconque.

d) Tous les avantages, faveurs, privilèges et immunités qui ont été ou seront accordés à l'avenir par l'une des deux Parties contractantes, dans la matière susdite, aux produits naturels ou fabriqués originaires d'un autre pays quelconque ou destinés au territoire d'un autre pays quelconque, seront, immédiatement et sans compensation, appliqués aux produits de même nature originaires du territoire de l'autre Partie contractante ou destinés au territoire de cette Partie.

e) Sont exceptées, toutefois, des engagements formulés aux articles précédents, les faveurs actuellement accordées ou qui pourraient être accordées ultérieurement:

1) aux États limitrophes pour faciliter le trafic de frontière;

2) celles résultant d'une union douanière déjà conclue ou qui pourrait être conclue à l'avenir par l'une des Parties contractantes;

3) ainsi que celles que l'Estonie a accordées ou pourrait accorder à la Lettonie, à la Finlande, à la Lithuanie ou à l'Union des Républiques Soviétiques Socialistes.

f) Le présent accord sera ratifié conformément à la législation de chacune des

a) As altas partes contractantes concordam em conceder, reciprocamente, o tratamento incondicional e illimitado da nação mais favorecida, em relação a tudo o que se refere aos direitos alfandegarios e a todos os direitos accessorios, ao modo de percepção dos direitos, assim como em relação ás regras, formalidades e impostos a que poderiam ser submettidas as operações de despacho alfandegario.

b) Consequentemente, os productos naturaes ou fabricados, originarios do territorio de cada uma das partes contractantes, não serão em caso algum sujeitos nas supracitadas relações, a direitos, taxas ou impostos diferentes ou mais elevados nem a regras ou formalidades diferentes ou mais onerosas do que aquellas aos quaes são ou vierem a ser sujeitos os productos da mesma natureza originarios de qualquer outro paiz.

c) Da mesma fórma, os productos naturaes ou fabricados exportados do territorio de cada uma das partes contractantes com destino ao territorio da outra parte, não serão em caso algum sujeitos, nas mesmas relações, a direitos, taxas ou impostos diferentes ou mais elevados nem a regras ou formalidades mais onerosas do que aquellas aos quaes são ou vierem a ser sujeitos os mesmos productos destinados ao territorio de qualquer outro paiz.

d) Todas as vantagens, faveurs, privilegios e immunities já concedidos, ou que venham a ser concedidos, de futuro, por uma das partes contractantes, na supracitada materia, aos productos naturaes ou fabricados originarios de qualquer outro paiz ou destinados ao territorio de qualquer outro paiz, serão, immediatamente e sem compensação, applicados aos productos de mesma natureza originarios da outra parte contractante, ou destinados ao territorio dessa parte.

e) Exceptuam-se, comtudo, dos compromissos acima formulados, os faveurs actualmente concedidos ou que possam ser posteriormente concedidos a paizes limitrophes, com o fim de se facilitar o tráfico de fronteiras, os que resultem de uma união aduaneira já concluida ou que possa ser concluida, de futuro, por uma das partes contractantes, assim como os faveurs concedidos ou que possam ser consedidos, de futuro, pela Estonia á Lettonia, á Finlandia, á Lithuania ou a União das Republicas Sovieticas Socialistas.

f) O presente accôrdo obedecerá, no tocante á sua ratificação, ás normas de cada

Hautes Parties contractantes. Il entrera en vigueur, pour la période d'une année, huit jours après la date à laquelle la ratification du Parlement d'Estonie aura été notifiée au Gouvernement des Etats-Unis du Brésil. Après l'expiration du délai d'une année l'accord restera en vigueur par voie de reconduction tacite, tant qu'il ne sera pas dénoncé par une des deux Hautes Parties contractantes moyennant un préavis de trois mois⁶⁶.

J'ai l'honneur de porter à votre connaissance que le Gouvernement des Etats-Unis du Brésil fait siennes les propositions susmentionnées du Gouvernement d'Estonie pour régler, sur la base de réciprocité, les relations commerciales entre les deux pays et qu'il considère l'Accord conclu par le présent échange de notes.

Veuillez agréer, Monsieur le Chargé d'Affaires, l'assurance de ma très haute considération.

L'Ambassadeur du Brésil en France:

L. M. de Souza Dantas.

A Monsieur Jüri Sammul,

Chargé d'Affaires a. i. de l'Estonie en France.
Paris.

Eesti Saatkond Prantsusmaal.

Pariisis, 30. septembril 1932.

Ekstsellents,

Noodiga tänasest kuupäevast Teie Ekstsellents teatas mulle lahkesti, et Brasiilia Ühendriikide Valitsus, soovides kindlustada ja arendada suhteid meie mõlema maa vahel, oli teinud Teie Ekstsellentsile ülesandeks panna ette sõlmida kaubandusliku kokkuleppe mõlema maa vahel järgmistel alustel:

„a) Kõrged Lepinguosalsed lepivad kokku andma üksteisele vastastikku tingimusteta ja piiramatu enamsoodustatud riigi käitluse kõiges, mis puutub tollimaksudesse ja kõigisse kõrvalmaksudesse, maksude võtmise viisi, samuti ka reeglitesse, vorminõuetesse ja koormatistesse, millelele võiksid alluda tollimise toimingud.

b) Järelikult, kummagi Lepinguosalise territooriumilt pärit looduse- ja tööstusesaa-

uma das partes contractantes, e entrará em vigor, pelo prazo de UM anno, oito dias depois da data em que o Governo da Estonia notificar ao do Brasil a sua ratificação pelo Parlamento. Expirado esse prazo, de UM anno, continuará o accôrdo em vigôr, até que uma das partes contractantes o denuncie com três mezes de antecedencia.

Aproveito a oportunidade para renovar a Vossa Senhoria os protestos da minha alta consideração.

O Embaixador do Brasil em França:

L. M. de Souza Dantas.

Ao Senhor Juri Sammul,

Encarregado de Negocios a. i. da Estonia, Paris.

Légation d'Estonie en France.

Paris, le 30 Septembre 1932.

Excellence,

Par note en date de ce jour Votre Excellence a bien voulu me faire savoir que le Gouvernement des Etats-Unis du Brésil, désireux de consolider et de développer les relations entre nos deux pays, avait chargé Votre Excellence de proposer la conclusion d'un Accord commercial entre les deux pays sur les bases suivantes:

„a) Les Hautes Parties contractantes viennent de s'accorder réciproquement le traitement inconditionnel et illimité de la nation la plus favorisée pour tout ce qui concerne les droits de douane et tous droits accessoires, le mode de perception des droits, ainsi que les règles, formalités et charges auxquelles les opérations de dédouanement pourraient être soumises.

b) En conséquence, les produits naturels ou fabriqués, originaires du territoire de

dused ei allu ülaltähendatud suhtes milgi juhul muudele või kõrgematele maksudele, taksidele või koormatistele, ega muudele või koormavamatele reeglitele või vorminõuetele kui need, millele alluvad nüüd või edaspidi ükskõik millisel kolmandalt maalt pärit sama iseloomuga saadused.

c) Samuti looduse- või tööstusesaadused, mis veetakse kummagi Lepinguosalise territooriumilt teise Lepinguosalise territooriumile, ei allu milgi juhul samades suhtes muudele või kõrgematele maksudele, taksidele või koormatistele ega koormavamatele reeglitele või vorminõuetele kui need, millele alluvad nüüd või edaspidi ükskõik millisele kolmandale maale määratud samad saadused.

d) Kõik eelistused, soodustused, eesõigused ja immunitetid, mis antud või edaspidi antakse ülaltähendatud alal teise Lepinguosalise poolt ükskõik millisel teisel maalt pärit või sinna määratud looduse- või tööstusesaadustele, kohaldatakse kohe ja ilma vastutasuta selle teise Lepinguosalise territooriumilt pärit või sinna määratud sama iseloomuga saadustele.

e) Ülemistes artiklites kindlaks määratud kohustustest on siiski erandatud soodustused, mis on antud praegu või võidakse edaspidi anda:

1) piiririikidele, et hõlbustada läbikäimist piiril;

2) soodustused, mis järgnevad ühe Lepinguosalise poolt juba sõlmitud või edaspidi sõlmitavast tolliunionist;

3) samuti ka soodustused, mis Eesti andnud või edaspidi võiks anda Lätile, Soomele, Leedule või Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidule.

f) Käesolev kokkulepe ratifitseeritakse kooskõlas kummagi Kõrge Lepinguosalise seadusandlusega. Ta astub jõusse ühe aasta kestva- seks kaheksa päeva pärast kuupäeva, mil teatatakse Brasilia Ühendriikide Valitsusele kokkuleppe ratifitseerimisest Eesti Riigikogu poolt. Ühe aasta tähtaja möödumisel kokkulepe jääb maksuma vaikival kokkuleppel kuni tema ülesütleamiseni ühe Kõrge Lepinguosalise poolt, teatades sellest kolm kuud ette“.

chacune des Parties contractantes ne seront en aucun cas assujettis, sous les rapports susvisés, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés, ni à des règles ou formalités autres ou plus onéreuses que ceux auxquels sont ou seront assujettis les produits de même nature originaires d'un tiers pays quelconque.

c) De même, les produits naturels ou fabriqués, exportés du territoire de chacune des Parties contractantes à destination du territoire de l'autre Partie, ne seront en aucun cas assujettis, sous les mêmes rapports, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés ni à des règles et formalités plus onéreuses que ceux auxquels sont ou seront assujettis les mêmes produits destinés au territoire d'un tiers pays quelconque.

d) Tous les avantages, faveurs, privilèges et immunités qui ont été ou seront accordés à l'avenir par l'une des deux Parties contractantes, dans la matière susdite, aux produits naturels ou fabriqués originaires d'un autre pays quelconque ou destinés au territoire d'un autre pays quelconque, seront, immédiatement et sans compensation, appliqués aux produits de même nature originaires de territoire de l'autre Partie contractante ou destinés au territoire de cette Partie.

e) Sont exceptées, toutefois, des engagements formulés aux articles précédents, les faveurs actuellement accordées ou qui pourraient être accordées ultérieurement:

1) aux Etats limitrophes pour faciliter le trafic de frontière;

2) celles résultant d'une union douanière déjà conclue ou qui pourrait être conclue à l'avenir par l'une des Parties contractantes;

3) ainsi que celles que l'Estonie a accordées ou pourrait accorder à la Lettonie, à la Finlande, à la Lithuanie ou à l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes.

f) Le présent accord sera ratifié conformément à la législation de chacune des Hautes Parties contractantes. Il entrera en vigueur, pour la période d'une année, huit jours après la date à laquelle la ratification du Parlement d'Estonie aura été notifiée au Gouvernement des Etats-Unis du Brésil. Après l'expiration du délai d'une année l'accord restera en vigueur par voie de reconduction tacite, tant qu'il ne sera pas dénoncé par une des deux Hautes Parties contractantes moyennant un préavis de trois mois“.

Mul on au teatada Teie Ekstsellentsile, et Eesti Valitsuse ühineb Brasiilia Ühendriikide Valitsuse ülemiste ettepanekutega kaubanduslike suhete korraldamiseks vastastikkuse alusel mõlema maa vahel ja et ta loeb Kokkuleppe sõlmituks käesoleva nootide vahetusega.

Võtke vastu, Härra Suursaadik, minu suurima lugupidamise kinnitus.

Jüri Sammül.
Chargé d'Affaires a. i.

Tema Ekstsellents

Härra Luiz Martins de Souza Dantas,
Brasiilia Ühendriikide erakorraline ja
täievoliline Suursaadik.
Pariis.

J'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence que le Gouvernement d'Estonie fait siennes les propositions susmentionnées du Gouvernement des Etats-Unis du Brésil pour régler, sur la base de réciprocité, les relations commerciales entre les deux pays et qu'il considère l'Accord conclu par le présent échange de notes.

Veillez agréer, Monsieur l'Ambassadeur, l'assurance de ma très haute considération.

Jüri Sammül.
Chargé d'Affaires a. i.

Son Excellence

Monsieur Luiz Martins de Souza Dantas,
Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire des Etats-Unis du Brésil.
Paris.

Riigikogu poolt 24. novembril 1932 vastuvõetud

Eesti-Hispaania kaubanduse- ja laevandusekonventsiooni kinnitamise seadus.

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Eesti-Hispaania kaubanduse- ja laevandusekonventsioon, selle juurde kuuluv protokoll ning laevamõõtkirjade vastastikuse tunnustamise asjas vahetatud noodid, kõik kirjutatud alla Tallinnas 23. juunil 1932.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega konventsiooni, protokoll ja nootide prantsusekeelsed tekstid ühes eestikeelsete tõlgetega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees J. Soots.

Abisekretär Oskar Gustavson.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Eesti-Hispaania kaubanduse- ja laevandusekonventsioon.

Eesti Vabariigi Valitsus ja Hispaania Vabariigi Valitsus, soovides soodustada kaubanduslike suhete arenemist endi maade vahel, on otsustanud sõlmida kaubanduse- ja laevandusekonventsiooni ja on seks otstarbeks nimetanud endi täisvolinikkudeks, nimelt:

Eesti Vabariigi Valitsus:

Tema Ekstsellentsi Härra Jaan Tõnisson'i, Välisministri,

Hispaania Vabariigi Valitsus:

Tema Ekstsellentsi Härra Manuel Garcia de Acilu, Hispaania Vabariigi Erakorralise Saadiku ja Täievolilise Ministri Eestis,

kes, pärast endi vastavate heas ja nõutud vormis leitud täisvolituste teineteisele esitamist, leppisid kokku järgmistes eeskirjades:

Artikkel esimene.

Kummagi kõrge lepinguosalise kodanikkudel on õigus, samadel tingimustel kui enamsoodustatud riigi kodanikkudel ja kohaldudes maa seadustele ning määrustele, minna vabalt teise kõrge lepinguosalise territooriumile, seal reisisa ja viibida, sinna asuda ning seal tegutseda oma kaubanduse, tööstuse või iga muu elukutse alal.

Käesoleva artikli eeskirju tuleb mõista seaduste, dekreetide ja eriliste politseimääruste täitmise eeldusel, mis jõus mõlemal maal ja võrdselt maksvad iga teise riigi kodanikkude kohta.

Artikkel 2.

Kummagi kõrge lepinguosalise kodanikkudel on samadel tingimustel, kui enamsoodustatud riigi kodanikkudel, õigus omandada, vallata ja võõrandada igat liiki kinnis- ja vallasvara teise lepinguosalise territooriumil, välja arvatud vastava maa seaduseandluses ettenähtud juhud, kohaldudes maa seadustele ja määrustele.

Artikkel 3.

Kummagi kõrge lepinguosalise kodanikud ei allu teise territooriumil oma isiku, varanduse,

Convention de Commerce et de Navigation entre l'Estonie et l'Espagne.

Le Gouvernement de la République Estonienne et le Gouvernement de la République Espagnole, désireux de favoriser le développement des relations commerciales entre leurs pays, ont décidé de conclure une Convention de Commerce et de Navigation et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Le Gouvernement de la République Estonienne:

Son Excellence Monsieur Jaan Tõnisson, Ministre des Affaires Etrangères,

Le Gouvernement de la République Espagnole:

Son Excellence Monsieur Manuel Garcia de Acilu, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Espagnole en Estonie,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront le droit, dans les mêmes conditions que les ressortissants de la nation la plus favorisée et en se conformant aux lois et règlements du pays, de se rendre librement sur le territoire de l'autre Haute Partie contractante, d'y voyager et séjourner, de s'y établir et de s'y livrer à l'exercice de leur commerce, industrie ou toute autre activité professionnelle.

Les dispositions de cet article s'entendent sous réserve des lois, décrets et règlements spéciaux de police en vigueur dans les deux pays et également applicables aux ressortissants de toute autre Puissance.

Article 2.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes auront, aux mêmes conditions que les ressortissants de la nation la plus favorisée, le droit d'acquérir, de posséder et d'aliéner toute espèce de biens immobiliers et mobiliers sur le territoire de l'autre, à l'exception des cas prévus par les législations respectives, en se conformant aux lois et règlements du pays.

Article 3.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes ne seront soumis sur

õiguste ja huvide suhtes, samuti ka oma kaubanduse, tööstuse, käsitöö või elukutse alal tegutsemise suhtes, ühelegi maksule, lõivule, koormatisele, kontributsioonile, patendi- või muudele maksudele, mis kõrgemad kui need, mida nõutakse nüüd või edaspidi oma enda kodanikkudelt või enamsoodustatud riigi kodanikkudelt.

Kõrged lepinguosaliselised kindlustavad teineteisele vastastikku enamsoodustatud riigi käitluse, mis puutub tollivorminõuete täitmisesse kaupade transiidis, laostamise, reeksporteerimise ja ümberlaadimise ning kõigi muude operatsioonide puhul, millele alluvad sisseveetud, väljaveetud või transiidis olevad kaubad, samuti mis puutub nende mitmesuguste käitlustega ühenduses olevatesse taksidesse.

Artikkel 4.

Kummagi kõrge lepinguosalise kodanikud kasutavad teise lepinguosalise territooriumil täielikku julgeolekut ja kaitset. Neil on vaba juurdepääs kohtutele nii nõudjana kui ka oma õiguste kaitseks, ja nad kasutavad ses suhtes, vastastikkuse eeldusel, kõiki õigusi ja eesõigusi, mis antud oma enda kodanikkudele.

Kõiges, mis puutub kohtuliku abiandmisesse tsiviilasjus, kohalduvad kõrged lepinguosaliselised eeskirjadele, mis ette nähtud 17. juulil 1905 Haagis allkirjutatud tsiviilprotsessi kohta käivas konventsioonis, mille osaliselised on kõrged lepinguosaliselised.

Artikkel 5.

Kaubad, mis looduse- või tööstusesaadused ja mis pärit ning tulevad Hispaaniast, Baleaari ja Kanaaria saartelt, kasutavad nende sisseveol Eestisse kõige madalamaid tollimäärasid, mis Eesti annab või võiks anda igale kolmandamale riigile.

Artikkel 6.

Kaubad, mis looduse- või tööstusesaadused ja mis pärit ning tulevad Hispaaniast, Baleaari ja Kanaaria saartelt ja mis loetletud juurelisatud nimestikus A, kasutavad nende sisseveol Eestisse tähendatud nimestikus ettenähtud tollimäärasid.

Artikkel 7.

Kaubad, mis looduse- või tööstusesaadused ja mis pärit ning tulevad Eestist, kasutavad nende sisseveol Hispaania ja Baleaari saarte territooriumidele tollimäärasid, mis ette näh-

le territoire de l'autre, quant à leur personne, leurs biens, droits et intérêts, ainsi que pour l'exercice de leur commerce, industrie, métier ou profession, à aucun impôt, droit, charges, contributions, patentes ou autres, plus élevés que ceux qui sont ou pourront être exigés des nationaux ou des ressortissants de la nation la plus favorisée.

Les Hautes Parties contractantes se garantissent réciproquement le traitement de la nation la plus favorisée, en ce qui concerne l'accomplissement des formalités de douane relatives au transit, à l'entreposage, à la réexportation, au transbordement des marchandises et à toutes autres opérations que subissent les marchandises importées, exportées ou en transit, ainsi qu'en ce qui concerne les taxes afférentes à ces diverses manutentions.

Article 4.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes jouissent sur le territoire de l'autre, d'une entière sécurité et protection. Ils auront libre accès auprès des tribunaux tant pour réclamer que pour défendre leurs droits et jouiront à cet égard, sous réserve de réciprocité, de tous les droits et privilèges accordés aux nationaux.

En tout ce qui concerne l'assistance judiciaire en matière civile, les Hautes Parties contractantes se conformeront aux dispositions de la Convention relative à la procédure civile, signée à la Haye le 17 juillet 1905, dont des Hautes Parties contractantes font parties.

Article 5.

Les produits, naturels ou fabriqués, originaires et en provenance de l'Espagne, des Iles Baléares et des Canaries, seront admis, à leur importation en Estonie, au bénéfice du tarif le plus réduit que l'Estonie accorde ou puisse accorder à toute puissance tierce.

Article 6.

Les marchandises, produits naturels ou fabriqués d'origine ou en provenance de l'Espagne, des Iles Baléares et des Canaries, énumérés à la liste A ci-annexée, seront admises à leur importation en Estonie au bénéfice des droits de douane stipulés dans la dite liste.

Article 7.

Les marchandises, produits naturels ou fabriqués, d'origine ou en provenance d'Estonie, à leur importation sur le territoire de l'Espagne et les Iles Baléares, jouiront des

tud maksvusel oleva Hispaania tollitariifi teises kolonnis; nendest saadustest kasutavad need, millede nimetus on ette nähtud Hispaanias praegu maksva tollitariifi positsioonides, mis loetletud juuresolevas nimestikus B, enamsoodustatud riigi käitlust ja niihästi ühed kui ka teised ei tohi alluda mingil juhul taksidele, koefitsientidele ning teistele mõnesugustele ajutistele kõrgendustele, mis kõrgemad enamsoodustatud riikide kaupadelt võetavatest määradest.

Artikkel 8.

Kõrged lepinguosalised on leppinud kokku piirama määral, mida sisseveomaa loeb sündsa, juhtusid, kus nõutakse päritolutunnistusi.

Päritolutunnistusi annavad välja kas Majanduseministeerium, või Tollivõimud, või päritolumaa poolt ametlikult tunnustatud Kaubanduskogjad; nad koostatakse kas päritoluvõi sihtmaa keeles ja varustatakse prantsusekeelse tõlkega.

Päritolutunnistused viseeritakse sihtmaa konsulaarvõimude poolt.

Päritolutunnistusi ei nõuta postpakkidele ja postsaadetistele, samuti ka kaubareisijate proovidele.

Artikkel 9.

Kumbki kõrge lepinguosaline kohustub võtma tarvitusele kõik tarvilikud abinõud, et võidelda omal territooriumil teise lepinguosalise säärase saaduste geograafilise päritolu nimetuse kurjasti tarvitamise vastu, milliste erilised omadused on tingitud maapinnast ja kliimast, nende saaduste hulgas eriti ka viinamarja saadused, eeldusel, et need nimetused oleksid päritolumaal nõuetavalt kaitsitud ning tema valitsuse poolt teada antud.

Ühe maa päritolu nimetusi loetakse kurjasti tarvitatuks, kui neid tarvitatakse saaduste kohta, millede kohta selle maa seadusandlikud või määruste eeskirjad ei luba nende kasutamist.

Mis puutub eriti viinamarja saadustesse, siis tunnustab Eesti eriti veinide „Jerez“, „Malaga“ ja „Tarragona“ erinimetusi ainuüksi neis Hispaania maakondades tootletud veinidele kuuluvateks ja kohustub takistama

droits prévus dans la deuxième colonne du Tarif de douane espagnol en vigueur; de ces produits, ceux dont la dénomination est prévue dans le Tarif de douane espagnol actuellement en vigueur sous les positions énumérées dans la liste B ci-annexée, bénéficieront du traitement de la nation la plus favorisée et tant les uns que les autres ne pourront en aucun cas être soumis à des taxes, coefficients ou d'autres augmentations temporaires quelconques plus élevées que celles perçues des marchandises de la nation la plus favorisée.

Article 8.

Les Hautes Parties contractantes sont d'accord pour limiter dans la mesure que le pays d'importation jugera convenable, les cas où les certificats d'origine seront exigés.

Les certificats d'origine seront délivrés soit par le Ministère des Affaires Economiques, soit par les Autorités Douanières, soit par les Chambres de Commerce officiellement reconnues par le pays expéditeur; ils seront rédigés, soit en langue du pays d'origine, soit dans la langue du pays de destination et seront accompagnés d'une traduction dans la langue française.

Les certificats d'origine seront visés par les autorités consulaires du pays de destination.

Seront dispensés de certificats d'origine les colis postaux et envois par la poste, ainsi que les échantillons des voyageurs de commerce.

Article 9.

Chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à prendre toutes mesures nécessaires en vue de réprimer, sur son territoire, l'emploi abusif des appellations géographiques d'origine des produits de l'autre partie qui tirent du sol et du climat leurs qualités spécifiques y compris spécialement les produits vinicoles, pourvu que ces appellations soient dûment protégées dans le pays d'origine et aient été notifiées par son Gouvernement.

Sont considérées comme employées abusivement les appellations d'origine de l'un des deux pays lorsqu'elles sont appliquées à des produits auxquels les dispositions législatives ou réglementaires de ce pays en refusent le bénéfice.

En ce qui concerne spécialement les produits vinicoles, l'Estonie reconnaît expressément la désignation spécifique des vins de „Jerez“, „Malaga“ et „Tarragona“ comme appartenant en exclusivité aux vins récoltés

neid päritolu nimetusi muude veinide tähenamiseks peale „Jerez“i, „Malaga“ ja „Tarragona“ veinide isegi ka siis, kui veinide tõeline päritolu on mainitud või kui nimetuse kurjasti tarvitamisel on kaasas teatavad öändavad väljendised, nagu „liik“, „viis“, „tüüp“, „viinapuu“ või muid väljendisi, mis võiksid kauba tõelist päritolu varjata.

Et „Jerez“i, „Malaga“ ja „Tarragona“ veinide tõelist päritolu hästi kindlaks teha, on kokku lepitud, et neid nimetusi kasutavad ainult veinid, millel nende sisseveol Eestisse on kaasas päritolu ning analüüsi tunnustus, mis välja antud Hispaania enoloogiliste jaamade ja agronoomiliste sektiioonide poolt ja mis tõendavad nende tõelist päritolu „Jerez“i, „Malaga“ ja „Tarragona“ maakondadest.

Artikkel 10.

Abinõud, mida kumbki kõrge lepinguosaline kohustub võtma tarvitusele, peavad nägema ette võitlust aresti, keelu või iga muu kohase sanktsiooni abil, nimelt võitlust saaduste sisseveo, väljaveo, laostamise, valmistamise, liiklemise, müügi ja müügile laskmise vastu juhtudel, kui neid saadusi sisaldavatel vaatel, pudelitel, kastide pakenditel, samuti ka faktuuradel, kauba paberitel ja veokirjadel esinevad märgid, nimed, pealkirjad või mõned tunnismärgid, mis tekitavad mulje, et päritolu nimetust on tarvitatud kurjasti.

Inkrimineeritud saaduste aresti alla panemine või muud sanktsioonid teostatakse kas ametivõimude hoolel või avaliku võimu nõudel või iga huviosalise isiku, ühingu või sündikaadi nõudel, kummagi kõrge lepinguosalise vastava seadusandluse kohaselt.

Artikkel 11.

Ühe kõrge lepinguosalise laevad kasutavad teise lepinguosalise sadamates ja territoriaalvetes kõiges, mis puutub laevasõidu režiimisse, samuti ka lootsi, tuletorni, sadama, seisu, karantiini ja teistesse meremaksudesse ja -takistesse, enamsoodustatud riigi käitlust.

Käesoleva artikli eeskirjad on maksvad kõigi laevade kohta, ükskõik kas nad kuuluvad ühele kummagist lepinguosalisest riigist, eraisikutele, seltsidele või avalikkudele kollektiividele.

dans ces régions espagnoles, et s'oblige à empêcher l'usage de ces appellations d'origine pour désigner des vins autres que ceux de „Jerez“, „Malaga“ et „Tarragona“, alors même que l'origine véritable des vins soit mentionnée ou que l'appellation abusive soit accompagnée de certains termes rectificatifs comme „genre“, „façon“, „type“, „cepage“ ou autres capables de ce prêter à une mystification de la véritable origine de la marchandise.

Pour bien établir l'origine authentique des vins de „Jerez“, „Malaga“ et „Tarragona“ reste stipulé que seuls bénéficieront de ces appellations les vins qui à leur entrée en Estonie soient accompagnés d'un certificat d'origine et d'analyse délivré par les Stations Enologiques et les Sections Agronomiques espagnoles accréditant qu'ils proviennent véritablement des régions de „Jerez“, „Malaga“ et „Tarragona“.

Article 10.

Les mesures que chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à prendre devront prévoir la repression par la saisie, la prohibition, ou toute autre sanction appropriée, notamment de l'importation, de l'exportation, de l'entreposage, de la fabrication, de la circulation, de la vente, de la mise en vente des produits dans les cas où figureraient sur les fûts, bouteilles, emballages des caisses les contenant, ainsi que sur les factures, papier de commerce et lettres de voitures, des marques, noms, inscriptions ou signes quelconques évoquant des appellations d'origine abusivement.

La saisie des produits incriminés ou les autres sanctions, seront appliquées soit à la diligence de l'administration, soit à la requête du Ministère Public ou de tout intéressé, individu, association ou syndicat, conformément à la législation respective de chacune des Hautes Parties contractantes.

Article 11.

Les navires de commerce de l'une des Hautes Parties contractantes jouiront dans les ports et eaux territoriales de l'autre Partie en tout ce qui concerne le régime de navigation ainsi que les droits de pilotage, de phare, de port, de stationnement, de quarantaine et d'autres droits et taxes maritimes du traitement de la nation la plus favorisée.

Les dispositions du présent article s'appliquent à tous les navires, qu'ils appartiennent à l'un des deux Etats contractants, à des particuliers, à des sociétés ou des collectivités publiques.

Mis puutub laevamõõtkirjade vastastikku tunnustamisesse, kõrged lepinguosalised kohustuvad sõlmima erilise kokkuleppe hiljemalt kolme kuu kestel.

Artikkel 12.

Enamsoodustuse käitluse põhimõttele, mis käesoleva konventsiooni aluseks, vastukäivaks ei loeta vabastusi, immunitete ja eesõigusi, mis

1) Eesti annab praegu või tulevikus Soomele, või Lätile, või Leedule, või N.S.V. Liidule, või kõigile neile maadele, niikaua kui need soodustused ei ole lubatud mõnele kolmandale riigile, mis siin ülal nimetatata;

2) Mis Hispaania on annud või annab edaspidi Portugalile, Hispaania valdustele ja asumaadele, Maroko protektoraadi alale ja Hispano-Ameerika Vabariikidele.

Artikkel 13.

Käesolev konventsioon ratifitseeritakse ja tema ratifikatsioonid vahetatakse Helsingis.

Ta astub jõusse ratifikatsiooniaktide vahetamise päevale järgneva kuu esimesel päeval ning jääb jõusse määramata ajaks, kusjuures kumbki kõrgetest lepinguosalistest alal hoiab õiguse konventsiooni üles öelda kolmekuulise etteütle misega.

Selle tõenduseks on vastavad täisvolinikud, kes selleks nõutavalt volitatud, alla kirjutanud käesolevale konventsioonile ja selle varustanud oma pitseritega.

Tehtud Tallinnas, kahes eksemplaris, 23. juunil 1932.

(L. S.) J. Tõnisson.

(L. S.) Manuel G. de Acilu.

En ce qui concerne la reconnaissance réciproque des certificats de jaugeage, les deux Hautes Parties contractantes s'engagent à conclure un arrangement spécial dans un délai de trois mois au plus.

Article 12.

Ne seront pas censés déroger au principe du traitement de la nation la plus favorisée, qui est la base de la présente Convention, les franchises, immunités et privilèges que

1) L'Estonie a donné ou donnera à l'avenir à la Finlande, ou à la Lettonie, ou à la Lithuanie, ou à l'Union des R.S.S., ou à tous ces pays tant que ces avantages ne seront pas accordés à un tiers Etat, non cité ci-dessus;

2) L'Espagne ait accordé ou accordera au Portugal, Possessions et Colonies espagnoles, Zone du Protectorat du Maroc et Républiques Hispano-Américaines.

Article 13.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Helsingfors.

Elle entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit la date de l'échange des ratifications et restera valable pour une durée indéterminée, chacune des Hautes Parties contractantes se réservant le droit de la dénoncer avec un préavis de trois mois.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait à Tallinn, en double exemplaire, le 23 juin 1932.

(L. S.) J. Tõnisson.

(L. S.) Manuel G. de Acilu.

Nimestik A.

Eesti tollitariifi §§	Kaupade nimetus	Tollitav üksus	Tollimäärad eesti kuld- kroonides
Ex § 6	Puuvili värsked:		
ex p. 2	banaanid	Kg b.	0,30
ex p. 4	viinamarjad	Kg b.	0,75
	Märkus: Punktis 4 ettenähtud tolli ei kasuta 1. juunist kuni 1. oktoobrini sisseveetav kaup.		
Ex § 7	Puuvili ja marjad kuivatatud, teistes paragrahvides nimetatamata, suhkruta valmistatud:		
ex p. 4	Malaga suured rosinad, kuivatatud	Kg b.	0,075
Ex § 28	Viinamarja veinid:		
ex p. 1	vaatides:		
lit. b	„Jerez“, „Malaga“ ja „Tarragona“ veinid, alkoholi sisaldavusega üle 16° kuid alla 25°	Kg b.	2,00
	Märkus: Seda tolli kasutavad ainult veinid, millel on kaasas päritolu ning analüüsi tunnistus, välja antud Hispaania enoloogiliste jaamade ja agronoomiliste sektiioonide poolt ja mis tõendavad nende tõelist päritolu „Jerez’i“, „Malaga“ ja „Tarragona“ maakondadest ning nende puhtust.		

Nimestik B.

Hispaania tariifi numbrid:

36	103	1025	Ex 1186	1203
37	106	1026	Ex 1187	1204
38	110	1027	1194	1354
39	117	1028	1195	1416
98	124	1029	1196	1432
99	792	1030	1197	1455
100	997	1031	1198	1456
101	1021	1181	1201	
102	1022	1185	1202	

Liste A.

Nos. du tarif estonien	Désignation des marchandises	Unité de perception	Droits en couronnes or estoniennes
Ex § 6	Fruits frais:		
ex p. 2	bananes	Kg b.	0,30
ex p. 4	raisins	Kg b.	0,75
	Remarque: Du bénéfice du droit prévu sous le p. 4 sont exclues toutes les importations effectuées du 1 juin au 1 octobre.		
Ex § 7	Fruits et baies séchés, non spécialement dénommés sous les autres paragraphes, préparés sans sucre:		
ex p. 4	raisins grands, séchés Malaga	Kg b.	0,075
Ex § 28	Vins des raisins:		
ex p. 1	en fûts:		
lit. b	vins de „Jerez“, „Malaga“ et „Tarragona“ titrant plus de 16 degrés et moins de 25 degrés d'alcool	Kg b.	2,00
	Remarque: Du bénéfice de ce droit ne jouissent que les vins accompagnés d'un certificat d'origine et d'analyse délivré par les Stations Enologiques et les Sections agronomiques espagnoles, accréditant qu'ils proviennent véritablement des régions de „Jerez“, „Malaga“ et „Tarragona“ et attestant leur pureté.		

Liste B.

Numéros du tarif espagnol:

36	103	1025	Ex 1186	1203
37	106	1026	Ex 1187	1204
38	110	1027	1194	1354
39	117	1028	1195	1416
98	124	1029	1196	1432
99	792	1030	1197	1455
100	997	1031	1198	1456
101	1021	1181	1201	
102	1022	1185	1202	

Protokoll.

Asudes tänasel kuupäeval sõlmitud Eesti-Hispaania kaubanduse- ja laevandusekonventsiooni allkirjutamisele, on vastavate valitsuste poolt selleks nõutud korras volitatud allpool alla kirjutatud täisvolinikud teinud järgmise avalduse:

Lepinguosalised lepivad kokku, et juhul, kui kummalgi valitsusest konventsiooni maksuse kestel tekiks tarvidus muuta sisseveo korda või tõsta tolle ühe või mitme allpool loetletud kauba kohta:

Hispaaniale: kaupade kohta, mis ette nähtud Eesti tollitariifi §§ 27 ja 28;

Estile: kaupade kohta, mis ette nähtud Hispaania tollitariifi §§ 98—103, 1021, 1022 ja 1432, siis on teisel poolel õigus nõuda läbirääkimiste viibimata avamist täiendavale kokkuleppele jõudmiseks muudatustele või kõrgendustele alluvate kaupadega kauplemise kohta. Juhul kui mõistliku aja kestel need läbirääkimised ei vii sõbralikule kokkuleppele, on kannataja pool õigustatud konventsiooni üles ütlema, mis üks kuu pärast ülesütlemist kaotab oma jõu.

Käesolev protokoll moodustab lahutamata osa konventsioonist, mille kohta ta käib.

Selle tõenduseks vastavad täisvolinikud on alla kirjutatud käesolevale protokollile Tallinnas, 23. juunil 1932.

Jaan Tõnisson. Manuel G. de Acilu.

Tallinnas, 23. juunil 1932.

Härra Minister,

Tänasel kuupäeval alla kirjutatud Kaubanduse- ja laevandusekonventsiooni sõlmimise läbirääkimiste kestel Eesti delegatsioon tõi esile kuivõrt Eestit huvitab, et mõõtkirjade vastastikku tunnustamise küsimus, mis on jäetud eriliste läbirääkimiste aineks, alluks selle ülemineku aja kestel ajutisele korrale, mille järgi Eesti võimude poolt välja antud mõõtkirju, niivõrt kui nad vastavad Suurbritannia Board of Trade poolt laevade mõõtmiseks ettekirjutatud arvestamise eeskirjadele, tunnustatakse Hispaania sadamavõimude poolt, ilma et asutaks nimetatud laevade ümbermõõtmisele.

Protocole.

Au moment de procéder à la signature de la Convention de Commerce et de Navigation conclue à la date de ce jour entre l'Estonie et l'Espagne, les Plénipotentiaires soussignés, dûment autorisés à cet effet par les Gouvernements respectifs, ont fait la déclaration suivante:

Les deux Parties contractantes conviennent que, si l'un des deux Gouvernements se voyait obligé de modifier le régime d'importation ou d'augmenter, pendant la durée de la convention, un ou plusieurs droits afférents aux marchandises suivantes:

pour l'Espagne: ceux qui sont prévus aux positions 27 et 28 du tarif douanier estonien,

pour l'Estonie: ceux qui sont prévus aux positions 98—103, 1021, 1022 et 1432 du tarif douanier espagnol,

l'autre partie aura faculté de demander l'ouverture des négociations immédiates pour l'établissement d'un accord supplémentaire concernant le commerce des produits visés par les modifications et augmentations réclamées. Dans les cas où ces négociations dans un délai raisonnable n'aboutiront pas à un accord amiable, la partie lésée aura la faculté de dénoncer la convention, laquelle prendra fin un mois après la date de la dénonciation.

Le présent protocole fera partie intégrante de la Convention à laquelle il se rapporte.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Protocole à Tallinn, le 23 juin 1932.

J. Tõnisson. Manuel G. de Acilu.

Tallinn, le 23 juin 1932.

Monsieur le Ministre,

Pendant les négociations pour la conclusion de la Convention de Commerce et de Navigation signée à la date d'aujourd'hui, la Délégation Estonienne a fait ressortir l'intérêt que l'Estonie attache à ce que la question de la reconnaissance réciproque des certificats de jaugeage, réservée pour en faire objet des négociations spéciales, soit soumise, pendant cette période transitoire, à un régime provisoire selon lequel les certificats de jaugeage délivrés par les autorités estoniennes, en tant qu'ils s'accordent avec les règles de calcul dictées par le Board of Trade de la Grande-Bretagne pour le mesurage des

Ühenduses sellega olen ma volitatud Teile teatama, et minu valitsus on Eesti delegatsiooni poolt palutud eelmainitud ajutise korraga nõus tingimusel, et Eesti võimud käitleks täpselt samasuguselt mõnesse Eesti sadamasse tulevaid Hispaania laevu.

See kord maksab ülemineku aja kestel kuni tänasel kuupäeval allakirjutatud Eesti-Hispaania konventsiooni artiklis 11 ettenähtud lõpliku kokkuleppe sõlmimiseni.

Võtke vastu, härra Minister, minu suure lugupidamise avaldus.

Manuel G. de Acilu.

Tema Ekstsellents

Härra Jaan Tõnisson,
Välisminister.

Tallinnas, 23. juunil 1932.

Härra Minister,

Tänasel kuupäeval on Teie Ekstsellents heaks arvanud mulle saata kirja järgmise sisuga:

„Tänasel kuupäeval alla kirjutatud kaubanduse- ja laevandusekonventsiooni sõlmimise läbirääkimiste kestel Eesti delegatsiooni tõi esile kuivõrt Eestit huvitab, et mõõtkirjade vastastikku tunnustamise küsimus, mis on jäetud eriliste läbirääkimiste aineks, alluks selle ülemineku aja kestel ajutisele korrale, mille järgi Eesti võimude poolt välja antud mõõtkirju, niivõrt kui nad vastavad Suurbritannia Board of Trade poolt laevade mõõtmiseks ettekirjutatud arvestamise eeskirjadele, tunnustatakse Hispaania sadamavõimude poolt, ilma et asutaks nimetatud laevade ümbermõõtmisele.

Ühenduses sellega olen ma volitatud Teile teatama, et minu valitsus on Eesti delegatsiooni poolt palutud eelmainitud ajutise korraga nõus tingimusel, et Eesti võimud käitleks täpselt samasuguselt mõnesse Eesti sadamasse tulevaid Hispaania laevu.

navires, soient acceptés par les autorités des ports espagnols, sans procéder à un remesurage des dits navires.

A cet égard je suis autorisé à vous déclarer que mon Gouvernement est d'accord sur le régime provisoire qui précède, demandé par la Délégation Estonienne, à condition qu'un traitement strictement réciproque soit appliqué par les Autorités estoniennes aux navires espagnols se rendant dans un port d'Estonie.

Ce régime couvrira la période transitoire jusqu'à ce que l'accord définitif visé par l'article 11 de la Convention Esto-Espagnole signée à la date d'aujourd'hui, ne soit intervenu.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

Manuel G. de Acilu.

Son Excellence

Monsieur Jaan Tõnisson,
Ministre des Affaires Etrangères.
Tallinn.

Tallinn, le 23 juin 1932.

Monsieur le Ministre,

À la date de ce jour Votre Excellence a bien voulu m'adresser la lettre dont la teneur est suivante:

„Pendant les négociations pour la conclusion de la Convention de Commerce et de Navigation signée à la date d'aujourd'hui, la Délégation Estonienne a fait ressortir l'intérêt que l'Estonie attache à ce que la question de la reconnaissance réciproque des certificats de jaugeage, réservée pour en faire objet des négociations spéciales, soit soumise, pendant cette période transitoire, à un régime provisoire selon lequel les certificats de jaugeage délivrés par les autorités estoniennes, en tant qu'ils s'accordent avec les règles de calcul dictées par le Board of Trade de la Grande-Bretagne pour le mesurage des navires, soient acceptés par les autorités des ports espagnols, sans procéder à un remesurage des dits navires.

A cet égard je suis autorisé à vous déclarer que mon Gouvernement est d'accord sur le régime provisoire qui précède, demandé par la Délégation Estonienne, à condition qu'un traitement strictement réciproque soit appliqué par les Autorités estoniennes aux navires espagnols se rendant dans un port d'Estonie.

See kord maksab ülemineku aja kestel kuni tänasel kuupäeval allakirjutatud Eesti-Hispaania konventsiooni artiklis 11 ettenähtud lõpliku kokkuleppe sõlmimiseni.“

Mul on au kinnitada Teie Ekstsellentsile selle teate kättesaamist ja Teile kinnitada Eesti Valitsuse nõusolekut sellega.

Võtke vastu, härra Minister, minu suure lugupidamise avaldus.

J. Tõnisson.

Tema Ekstsellents

Härra Manuel Garcia de Acilu,
Hispaania Minister.
Tallinnas.

Ce régime couvrira la période transitoire jusqu'à ce que l'accord définitif visé par l'article 11 de la Convention Esto-Espagnole signée à la date d'aujourd'hui, ne soit intervenu.“

J'ai l'honneur d'accuser réception à Votre Excellence de cette communication et de Lui confirmer l'accord du Gouvernement Estonien à ce sujet.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

J. Tõnisson.

Son Excellence

Monsieur Manuel Garcia de Acilu,
Ministre d'Espagne.
Tallinn.

Riigikogu poolt 25. novembril 1932 vastuvõetud

**Eesti-Läti vahelise ajutise majanduslepingu lisakokkuleppe täiendamise
protokolli kinnitamise seadus.**

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Eesti-Läti vahelise ajutise majanduslepingu lisakokkuleppe täiendamise protokoll, kirjutatud alla Riias 14. novembril 1932.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega protokoll'i prantsusekeelne tekst eestikeelse tõlkega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees J. Tõnisson.

Abisekretär Oskar Gustavson.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Eesti Riigivanem ja Läti Vabariigi President, juhitud võrdselt soovist hõlbustada rohkem vastastikust kaubandust endi mõlema maa vahel, on otsustanud täiendada Eesti ja Läti vahelise ajutise Majanduslepingu lisakokkulepet, kirjutatud alla Tallinnas 3. juunil 1931, ja on nimetanud seks otstarbeks oma täisvolinikkudeks, nimelt:

Eesti Riigivanem:

H-ra Jaan Mölder'i, Eesti Chargé d'Affaires'i Lätis,

Läti Vabariigi President:

Tema Ekstsellentsi hra Charles Zarine'i, Läti välisministri,

kes, pärast endi heas ja nõutud vormis leitud vastavate täisvolituste üksksteisele esitamist, leppisid kokku järgnevas:

Artikkel esimene.

Eesti ja Läti vahelise ajutise majanduslepingu lisakokkuleppe, kirjutatud alla Tallinnas 3. juunil 1931, art. esimene kaotatakse ja asendatakse uue järgmise artikliga:

„Eestist päritolevad ja tulevad loodusevõi tööstusesaadused, mis on loendatud käesolevale protokollile juurelisatud nimekirjas C, kasutavad nende sisseveol Lätissee mainitud nimekirjas ettenähtud tollimäärasid. Samuti, Lätist päritolevad ja tulevad looduse- ja tööstusesaadused, mis on loendatud käesolevale protokollile juurelisatud nimekirjas D, kasutavad nende sisseveol Eestisse mainitud nimekirjas ettenähtud tollimäärasid.“

Artikkel 2.

Eesti ja Läti vahelise ajutise majanduslepingu lisakokkuleppele, kirjutatud alla Tallinnas 3. juunil 1931, juurelisatud nimekirjad A ja B kaotatakse ja asendatakse käesolevale protokollile juurelisatud nimekirjadega C ja D.

Artikkel 3.

Käesolev protokoll, mis moodustab Eesti ja Läti vahelise ajutise majanduslepingu lisakokkuleppe, kirjutatud alla Tallinnas 3. juunil 1931, lahutamatu osa, ratifitseeritakse ja tema ratifikatsioonikirjad vahetatakse Tallinnas niipea kui võimalik.

Ta astub jõusse ratifikatsioonikirjade vahetamise päeval ja jääb jõusse sama aja kestvuseks kui lisakokkulepe, mille osa ta moodustab.

Selle tõenduseks vastavad Täisvolinikud kirjutavad alla käesolevale protokollile.

Tehtud Riias, kahes prantsusekeelses eksemplaris, 14. novembril 1932.

J. Mölder.
L.S.

Ch. Zarine.
L.S.

Le Chef de la République d'Estonie et le Président de la République de Lettonie, également animés du désir de faciliter davantage le commerce réciproque entre leurs deux pays, ont résolu de compléter l'Accord additionnel au Traité économique provisoire entre l'Estonie et la Lettonie, signé à Tallinn le 3 Juin 1931, et ont nommé, à cet effet, pour leurs plénipotentiaires, savoir:

Le Chef de la République d'Estonie:

Monsieur Jaan Mölder, Chargé d'Affaires d'Estonie en Lettonie,

Le Président de la République de Lettonie:

Son Excellence Monsieur Charles Zarine, Ministre des Affaires Etrangères de Lettonie,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Article premier.

L'article premier de l'Accord additionnel au Traité économique provisoire entre l'Estonie et la Lettonie, signé à Tallinn le 3 juin 1931, est aboli et remplacé par un nouvel article suivant:

„Les produits naturels ou fabriqués d'origine et de provenance de l'Estonie, énumérés à la liste C annexée au présent Protocole, bénéficieront à leur importation en Lettonie des droits de douane prévus dans la dite liste. De même, les produits naturels ou fabriqués d'origine et de provenance de la Lettonie, énumérés à la liste D annexée au présent Protocole, bénéficieront à leur importation en Estonie des droits de douane prévus dans la dite liste.“

Article 2.

Les listes „A“ et „B“ annexées à l'Accord additionnel au Traité économique provisoire entre l'Estonie et la Lettonie, signé à Tallinn le 3 juin 1931, sont abolies et remplacées par les listes „C“ et „D“ annexées au présent Protocole.

Article 3.

Le présent Protocole qui fera partie intégrante de l'Accord additionnel au Traité économique provisoire entre l'Estonie et la Lettonie, signé à Tallinn le 3 juin 1931, sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Tallinn le plus tôt possible.

Il entrera en vigueur le jour de l'échange des ratifications et restera en vigueur pour la même période que l'Accord additionnel dont il fait partie.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Protocole.

Fait à Riga, en double expédition française, le 14 Novembre 1932.

(L.S.) J. Mölder.

(L.S.) Ch. Zarine,

Nimekiri C.

Läti tollitariifi paragrahvid	Kaupade nimetus	Tollimäärad Läti lattides
ex § 17	Sigurid:	
ex p. 1	värsked või kuivatatud	tollita
ex p. 2	põletatud, jahvatamata ning kohvi lisandita	tollita
ex § 24 ex p. 1	Shokolaad, kompvekid . . . . . kg br.	2,00
ex § 37 ex p. 3	Tindikala, soolatud, suitsetatud või kuivatatud	tollita
ex § 41 ex p. 1	Fosforiidid jahvatatud	tollita
ex § 51 ex p. 1-a	Hülgerasv, ka mitte eraldatud nahast	tollita
ex § 56	Karusnahad:	
ex p. 2	pargitud või värvitud, samuti pargitud ja värvitud:	
ex (c)	hülgenahad	tollita
ex § 61 ex p. 1	Lawn-tennis'e reketite raamid võrguta, suusad köidiseta ja kettad (diskid) § 58 p. 1 alla kuuluvatest puuliikidest, värvimata, lakeerimata, poleerimata, vineerimata kg n.	0,20
ex p. 2	Lawn-tennis'e reketite raamid võrguta, suusad köidiseta ja kettad (diskid) muud kui p. 1 all nimetatud . kg n.	0,35
ex § 65	Ehitusmaterjal:	
ex p. 4	lubi	tollita
ex p. 5 ex a)	hüdrauliline lubi	tollita
lit. b	Portlandi tsement tünnides, kaaluga mitte üle 180 kg	tollita
ex lit. c	Portlandi tsement teisel viisil pakitud	tollita
	Märkus: Kas tünnides või muus pakendis Portlandi tsemendile lubatud tollivabadus käib ainult 6000 netto-tonnilise aastakontingendi kohta, millest kõige rohkem poole võib kottides sisse vedada.	
ex § 68	Eraldi nimetamata fabrikaadid tselluloidist, kunstsarvest ja sarnlevatest ainetest:	
ex p. 3	Kunstsarv kaseiinist (laktoniit) tükkidena, rõngastena, plaatidena, tahvlitena, torudena ja pulgakestena, ka massis värvitud:	
ex lit. c	a) töötlemata	tollita
ex lit. c	b) töötletud	tollita
ex lit. c	fabrikaaditena, välja arvatud teistes paragrahvides nimetatud	tollita
ex § 71 ex p. 7	Lihtsad määrimisvahendid telgedele ja ratastele . kg n.	0,20
ex § 77 p.p. 6 ja 7a	Tahvelklaas, igasugune, lihvimata ja poleerimata, 5 mm ja vähem paks	tollita
ex § 80	Puutõrv ja pigi:	
p. 2	puutõrv ja pigi (ka kasetõrv)	tollita
ex § 80 ex p. 1		
ex § 81 ex p. 1		
ex § 83 ex p. 3	Põlevkivi õlid ja destillatsioonisaadused	tollita
ex § 83 ex p. 4		
ex § 84 ex p. 2		
ex § 85 ex p. 3	Dieseli õlid (põlevkivi destillatsioonisaadus)	tollita

Liste C.

Positions du tarif douanier letton	Désignation des marchandises	Droits en Lats lettons
ex § 17	Chicorée:	
ex p. 1	fraîche ou séchée	exempte
ex p. 2	torréfiée, non moulue et non mélangée de café	exempte
ex § 24 ex p. 1	Chocolat, bonbons . . . . . 1 klgr. br.	2,00
ex § 37 ex p. 3	Eperlans, salés, fumés ou séchés	exempts
ex § 41 ex p. 1	Phosphorites moulues	exemptes
ex § 51 ex p. 1-a	Graisse de phoque, même non séparée de la peau	exempte
ex § 56	Pelleteries:	
ex p. 2	tannées ou teintes, ainsi que tannées et teintes:	
ex (c)	peaux de phoque	exemptes
ex § 61 ex p. 1	Cadres de raquette de lawn-tennis sans cordage, skis sans bandage et disques, en bois des espèces rangées sous le p. 1 du § 58, non peints, non vernis, non polis, non plaqués . . . . . klg. n.	0,20
ex p. 2	Cadres de raquette de lawn-tennis sans cordage, skis sans bandage, et disques, autres que ceux dénommés au p. 1 . . . . . klg. n.	0,35
ex § 65	Matériaux de construction:	
ex p. 4	chaux	exempte
ex p. 5 ex (a)	chaux hydraulique	exempte
lit. b	ciment de Portland en barils, le poids ne dépassant pas 180 kg.	exempt
ex lit. c	ciment de Portland en autre emballage	exempt
	Remarque: La franchise de l'importation du ciment de Portland soit en barils, soit en autre emballage ne s'applique qu'à un contingent annuel de 6.000 tonnes nettes, dont au plus la moitié peut être importée en saces.	
ex § 68	Ouvrages non spécialement dénommés en celluloid, en corne artificielle et en autres matières similaires:	
ex p. 3	corne artificielle en caseïne (Lactonite), en morceaux, disques, plaques, feuilles, tuyaux et baguettes, même colorée en pâte:	
	a) non ouvrée	exempte
	b) ouvrée	exempte
ex lit. c	en ouvrages, exception faite des ouvrages dénommés dans d'autres positions du tarif.	exempte
ex § 71 ex p. 7	Produits simples de toutes sortes pour graisser les essieux et les roues . . . . . klg. n.	0,20
ex § 77 pp. 6 et 7a	Verre en feuilles de toute sorte, non adouci ni poli, de 5 mm d'épaisseur et moins	exempt
ex § 80	Goudron et poix	
p. 2	goudron de bois et poix (de même goudron de bouleau)	exempts
ex § 80 ex p. 1		
ex § 81 ex p. 1		
ex § 83 ex p. 3		
ex § 83 ex p. 4		
ex § 84 ex p. 2		
ex § 85 ex p. 3		
	Huiles et produits de distillation de chistes combustibles	exempts
	Huiles de Diesel (produit de distillation de schistes combustibles)	exemptes

Läti tollitariifi paragrahvid	Kaupade nimetus	Tollimäärad Läti lattes
ex § 85 ex p. 1 ex (b)	Bensiin . . . . . Märkus: Bensiinile lubatud tollivabadus käib 2,300 tonni aastakontingendi kohta.	tollita
ex § 88 ex p. 1 ex lit. e	Kaučuk ja guttaperč, töötletud: pehmekummi: jalanõud pehmekummist, ka ühenduses kiudainest mater- jaliga:	
aa	spordikingad . . . . . kg n.	2,00
bb	kalossid . . . . . kg n.	1,00
ex cc	botikud (snowboots) . . . . . kg n.	1,00
ex cc	kõik teised, ka ilustustega . . . . . kg n.	2,00
ex § 90	Kuivatatud meremuda (tervismuda)	tollita
ex § 117 p. 2	Linaseemneõli, õlivärnits (keedetud linaseemneõli)	tollita
ex § 119 ex p. 3	Puuvilja-, marja- ja likööriectrid, alkoholita, ka sünteeti- lised . . . . . kg n.	6,00
ex § 131	Tinavalge ja tsinkvalge	tollita
ex § 132	Tinasilud (Bleiglätte)	tollita
ex § 149 ex p. 2	Teosed alpakast valatud reljeefideta ja graveeritud või söö- ditud ilustusteta . . . . . kg n.	2,00
ex p. 3	Teosed alpakast valatud reljeefidega või graveeritud või sööditud ilustustega . . . . . kg n.	2,50
ex § 150 ex p. 2-a	Teosed malmist: keskkütte radiaatorid Märkus: Radiaatoritele lubatud tollivabadus käib 200 tonni aastakontingendi kohta.	tollita
ex § 152 ex p. 2	Külmutusmasinate torud . . . . . kg n.	0,04
ex § 153	Teosed rauast või terasest, eraldi nimetamata, treitud, po- leeritud, lihvitud, bronkseeritud või muul viisil töötle- tud, ka muust lihtsast materjalist osadega või ilma:	
ex p. 1	Raudvoodid traatkoest põhjadega	tollita
ex p. 2	hobuserauahaagid igasugused	tollita
ex § 158 ex p. 2	Lauanoad- ja kahvlid alpakast: a) valmis kujul . . . . . kg n.	1,00
ex § 167 ex p. 1	Masinad ja aparaadid, täielikud või mittetäielikud, tervit- kutena või osadeks lahti võetult: malmist, rauast, terasest või puust, muudest ainetest osa- dega või ilma, ka kallismetallide, vase ja muude § 143 nimetatud metallide ja sulatiste lisandustega mitte üle 25% vastava masina või aparaadi kogukaalust, neid moodustavatest osadest või nende tagavaraosadest:	
ex (a) ja		
ex (b):	külmutamisseedised neid moodustavate osadega ja nende tagavaraosadega	tollita
ex § 168	Kaalud nende tarvete ja osadega:	
ex p. 1 }		
ex p. 3 }	balansskaalud ja kümnendikkaalud . . . . . kg n.	0,40
ex p. 4 }		
ex § 172 ex p. 2	Pianiinod . . . . . tükk	150,00
ex § 173	Sõiduriistad ja eraldi nimetamata transportvahendid:	
ex p. 7	sõidu- ja veoriistade osad, eraldi sisse veetud:	
ex lit. b	p.p. 1—3 nimetatud sõiduriistadele teljed hermeetiliselt suletavate määrdepanistega	tollita

Positions du tarif douanier letton	Désignation des marchandises	Droits en Lats lettons
ex § 85 ex p. 1 ex (b)	Benzine . . . . . Remarque: La franchise accordée pour la benzine s'applique à un contingent annuel de 2.300 tonnes.	exempte
ex § 88	Caoutchouc et gutta-percha, ouvrés:	
ex p. 1	caoutchouc mou:	
ex lit. e	chaussures en caoutchouc mou, même combinées avec des matières textiles:	
aa	chaussures de sport . . . . . klg. n.	2,00
bb	galoches (caoutchoucs) . . . . . " "	1,00
ex cc	snowboots . . . . . " "	1,00
cx cc	tous les autres, même garnies . . . . . " "	2,00
ex § 90	Varec-Limon de mer séché (boue médicinale)	exempt
ex § 117 p. 2	Huile de lin, vernis à l'huile (huile de lin cuite)	exempte
ex § 119 ex p. 3	Ethers de fruits, de baies et de liqueurs, sans alcool, même synthétiques, ... klg. n.	6,00
ex § 131	Blanc de plomb et blanc de zinc	exempt
ex § 132	Litharge (Bleiglätte)	exempt
ex § 149 ex p. 2	Ouvrages en alpaca sans reliefs moulés, et sans ornements gravés au burin ou à l'acide . . . . . klg. n.	2,00
ex p. 3	Ouvrages en alpaca avec reliefs moulés, ou avec ornements gravés au burin ou à l'acide . . . . . klg. n.	2,50
ex § 150	Ouvrages en fonte:	
ex p. 2-a	radiateurs pour chauffage central	exempts
	Remarque: La franchise accordée pour les radiateurs s'applique à un contingent annuel de 200 tonnes.	
ex § 152 ex p. 2	Tuyaux pour machines frigorifiques . . . . . klg. n.	0,04
ex § 153	Ouvrages en fer ou en acier non spécialement dénommés, tournés, polis, adoucis, bronzés ou autrement travaillés, avec ou sans parties en autres matières communes:	
ex p. 1	lits en fer avec fonds en treillis de fil de fer	exempts
ex p. 2	crampons pour les fers à cheval de toute sorte	exempts
ex § 158 ex p. 2	Couteaux et fourchettes de table en alpaca:	
	a) achevés . . . . . klg. n.	1,00
ex § 167	Machines et appareils, complets ou non, montés ou non: en fonte, fer, acier ou bois, avec ou sans parties en autres matières, même combinés avec des métaux précieux, du cuivre et d'autres métaux et alliages du No. 143 dans une proportion ne dépassant pas 25% du poids total de la machine ou de l'appareil respectif, de leurs parties constitutives ou de leurs pièces de rechange:	
ex p. 1	installations frigorifiques avec leurs parties constitutives et leurs pièces de rechange	exempts
ex (a) et	Balances avec leurs accessoires et leurs parties:	
ex (b)	balances à levier et balances décimales . . . . . klg. n.	0,40
ex § 168	Pianos droits . . . . . pièce	150,00
ex § 172 ex p. 2	Voitures et véhicules de transport, non spécialement dénommés:	
ex § 173	parties de véhicules et de camions, importées séparément: essieux à boîtes hermétiquement fermées pour retenir le lubrifiant, destinés pour les voitures dénommées au pp. 1—3	exempts

Läti tollitariifi paragrahvid	Kaupade nimetus	Tollimäärad Läti lattides
ex märk. 2b	teljed, kuigi kruvipäädega, kuid panisteta (välja arvatud käesoleva artikli p. 7 lit. b nimetatud) ja söiduriistade vedrud.	tollita
ex § 176	Kaltsud ja paberimass: pleekimata sulfiit-tselluloos, kuiv või niiske, lõigustatud või tihedalt augustatud	tollita
p. 4a	Märkus: Pleekimata tselluloosi tollita sisseveo- luba käib 600 tonni aastakontingendi kohta.	
ex § 188	Puuvillased kangad: eraldi nimetamata, kuni 10 m ² ühes kilogrammis:	
ex p. 1	c) trükitud . . . . . kg n.	1,50
ex p. 2	samad üle 10 ja kuni 15 m ² ühes kilogrammis:	
ex § 191	c) trükitud . . . . . kg n.	1,80
	Jämedad kangad juutest, kanepist ja muudest § 179 p. 3 nimetatud kiudainetest, samuti ka kotid ja sarnlevad esemed nimetatud kangaist:	
p. 1	juute kangad	tollita
p. 4	Põrandariided ja matid, sealhulgas ka jalamatid, ka värvit- tud või kirjult koetud, juutest	tollita
ex § 192	Kangad juutest, linast, kanepist ja muudest § 179 p. 3 nimetatud kiudainetest, peale § 191 ja § 193 alla kuulu- vate, ka vaibad ja paelad nimetatud ainest:	
ex p. 4	mööbliriie (Überzug) ja vaibad juutest	tollita
ex § 194 ex p. 3	Masinarihmad kanepist ja puuvillast . . . . . kg n.	0,20
ex § 202 p. 2	Masinarihmad kaamelikarvadest . . . . . kg n.	0,15
ex § 209 ex p. 4	Pealisiirid:	
ex (a)	puuvillastest, linastest, kanepist või muudest eraldi nimeta- mata kangastest, õliga impregneeritud, ilustusteta kg n.	5,00
ex § 215	Pudukaubad:	
ex p. 2 ex (a)	Hokey pallid . . . . . kg n.	6,00
ex (b)	igasugused kammid laktoniidist, ka ilustustega, mis ei si- salda p. 1 lit. a nimetatud aineid	tollita
	Ch. Zarine. . . . . J. Mölder.	

Nimekiri D.

Eesti tollitariifi paragrahvid	Kaupade nimetus	Tollimäärad Eesti kroonides
ex § 5	Juurvili:	
p. 4	sigurijuured, toored, olgugi kuivatatud, põletamata . .	tollita
ex § 17	Sigurijuured põletatud, olgugi lõigatud, kuid muul viisil peenendamata ja kohvi lisandita	tollita
ex § 22	Suhkur:	
ex p. 1	igasugune peenike või jahvatatud, tükkisid sisaldamata .	tollita

Positions du tarif douanier letton	Désignation des marchandises	Droits en Lats lettons
ex rem. 2b	essieux, même avec écroux, mais sans boîtes (à l'exception de ceux dénommés au p. 7 lit. b de cette position) et ressorts pour les voitures	exempts
ex § 176	Chiffons et pâte à papier: cellulose de sulfite non blanchie, sèche ou humide, hâchée finement ou perforée de trous rapprochés .	exempte
p. 4-a	Remarque: La franchise d'importation de la cellulose non blanchie s'applique à un contingent annuel de 600 tonnes.	
ex § 188	Tissus de coton: non spécialement dénommés, contenant jusqu'à 10 m ² par klg.:	
ex p. 1	c) imprimés . . . . . klg. n.	1,50
ex p. 2	les mêmes, contenant plus de 10 et jusqu'à 15 m ² par klg.:	
ex § 191	c) imprimés . . . . . klg. n.	1,80
	Tissus grossiers de jute, chanvre ou autres matières textiles dénommées au § 179 p. 3, ainsi que sacs et articles similaires en ces tissus:	
p. 1	tissus en jute	exempts
p. 4	bandes de tapis de passage et tapis à pied y compris les tapis-brosses, même teints ou chinés, en jute .	exempts
ex § 192	Tissus de jute, lin, chanvre, ou en autres matières textiles dénommées au § 179 p. 3, à l'exception de ceux qui suivent le régime des §§ 191 et 193, même tapis et rubans en ces matières:	
ex p. 4	tissus pour meubles (housses) et tapis en jute	exempts
ex § 194 ex p. 3	Courroies de transmission en chanvre et coton klg. n.	0,20
ex § 202 p. 2	Courroies de transmission en poil de chameau klg. n.	0,15
ex § 209 ex p. 4	Vêtements de dessus:	
ex (a)	en tissus de coton, de lin, de chanvre ou autres non spécialement dénommés, imprégnés à l'huile, sans ornements, ... klg. n.	5,00
ex § 215	Articles de fantaisie	
ex p. 2 ex (a)	balles de hockey . . . . . klg. n.	6,00
ex (b)	peignes de toute sorte en lactonite, même ornés, ne contenant pas des matières dénommées sous lit „a“ du p. 1	exempts
	Ch. Zarine. J. Mölder.	

Liste D.

Positions du tarif douanier estonien	Désignation des marchandises	Droits en Couronnes estoniennes
ex § 5	Légumes:	
p. 4	racines de chicorée, brutes, même séchées, non torréfiées	exempts
ex § 17	Chicorée torréfiée, même coupée, mais non broyée d'une manière autre et non mélangée de café	exempte
ex § 22	Sucre:	
ex p. 1	pilé ou moulu, ne contenant pas de morceaux, de toute espèce	exempt

Eesti tollitariifi paragrahvid	Kaupade nimetus	Tollimäärad Eesti kroonides
ex p. 2	raffineeritud, tükkides . . . . . Märkus: Suhkrule lubatud tollivabadus käib 1000 tonni aastakontingendi kohta.	tollita
ex § 24 ex p. 1 ex § 36 ex p. 3	Kompvekid; shokolaad . . . . . kg br. Raffineeritud kookospähkli rasv, sealhulgas „Kokovar“ kg n.	1,50 0,15
ex § 41 ex § 55	Fosforiidid jahvatatud . . . . . Nahad pargitud, ka värvitud:	tollita
ex p. 5 ex § 56 ex p. 2	lakknahk igasugune ja igas suuruses . . . . . kg n. Mets- ja kodujänese nahad:	5,00
ex § 57 ex p. 7	b) ümbertöötatud ja värvitud . . . . . kg n. Masinarihmad nahast, õmblemata kui ka kokkuõmmel- dud, ka mitmekordsed . . . . . kg n.	5,00 0,50
ex § 61 ex p. 1-a	Puuteosed, eraldi nimetamata: saapatikud, ka lintidena	tollita
ex § 65 p. 2	Ehitusmaterjal: kriit tükkides, puhastamata ja põletamata	tollita
p. 3	kriit tükkides, põletatud	tollita
ex p. 4	lubi rasvane (mitte hüdrauline)	tollita
ex p. 5	Portlandi tsement; hüdrauline lubi	tollita
	Märkus: Kas tünnides või muus pakendis Port- landi tsemendile lubatud tollivabadus käib ainult 6000 netto-tonnilise aastakontingendi kohta, millest kõige rohkem poole võib kottides sisse vedada.	
ex § 74 ex p. 2	Ahjupotid pottsepa savist, siledad või reljeefilustustega:	
	a) ühevärvilised, ka vaabatud:	tollita
	aa) valged	0,04
	bb) muud . . . . . kg n.	0,06
	b) mitmevärvilised, ka vaabatud . . . . . kg n.	0,06
ex § 76	Portselanteosed:	
ex p. 1 ex § 77 p. 7a, b, c, d, ja p. 9	isolaatorid portselaanist, valged ja ühevärvilised . . . . . Tahvelklaas, igasugune, lihvimata ja poleerimata, 5 mm ja vähem paks	tollita
ex § 80 p. 2	Puutõrv ja -tõkat	tollita
ex § 85 ex p. 4	Solaar-, parafiin- ja määrdeõlid	tollita
ex § 88 ex p. 2	Kaučuk ja guttaperč töötletud: jalanõud riide, naha j.n.e. lisandustega ja ilma lisandus- teta:	
ex (a)	kalossid ja botikud (snow-boots) . . . . . kg n.	0,75
	Märkus: Seni kui selle tollitariifi paragrahvi minimaal-tollimäär ei ületa Ekr. 1,50, antakse Läti kalossidele ja botikutele 50%-line tollialandus.	
lit. b	kõik muud, eraldi nimetamata . . . . . kg n.	1,50
	Märkus: Konventsionaaltariifid ei käi loomuli- kust krepp-kummist taldadega jalanõude kohta.	
ex 117 p. 3	Taimeõlid: linaseemneõli, värnits või keedetud linaseemneõli	tollita

Positions du tarif douanier estonien	Désignation des marchandises	Droits en Couronnes estoniennes
ex p. 2	raffiné, en morceaux . . . . . Remarque: la franchise accordée pour le sucre s'applique à un contingent global annuel de 1000 tonnes.	exempt
ex § 24 ex p. 1	Bonbons, chocolat . . . . . klg. br.	1,50
ex § 36 ex p. 3	Graisse de coco raffinée, y compris „Kokovar“ . . . . . klg. n.	0,15
ex § 41	Phosphorites moulues	exemptes
ex § 55	Peaux tannées, même teintées (cuir):	
ex p. 5	cuir verni de toute espèce et de toute grandeur . . . . . klg. n.	5,00
ex § 56 ex p. 2	Peaux de lièvre et de lapin:	
	b) préparées et teintées . . . . . klg. n.	5,00
ex § 57 ex p. 7	Courroies de transmission en cuir, cousues ou non, même à plusieurs couches . . . . . klg. n.	0,50
ex § 61	Ouvrages en bois, non spécialement dénommés:	
ex § 65 ex p. 1-a	chevilles pour chaussures, même en rubans	exemptes
	Matériaux de construction:	
p. 2	craie en morceaux, non purifiée, non calcinée	exempte
p. 3	craie en morceaux, calcinée	exempte
ex p. 4	chaux grasse (non hydraulique)	exempte
ex p. 5	ciment de Portland; chaux hydraulique	exempt
	Remarque: La franchise de l'importation du ciment de Portland soit en barils, soit en autre emballage ne s'applique qu'à un contingent annuel de 6000 tonnes nettes, dont au plus la moitié peut être importée en sacs.	
ex § 74 ex p. 2	Carreaux pour poêles en argile à potier, unis ou avec ornements en relief:	
	a) unicolores, même vernissés:	
	aa) blancs	exempts
	bb) autres . . . . . klg. n.	0,04
	b) multicolores, même vernissés . . . . . klg. n.	0,06
ex § 76	Ouvrages en porcelaine:	
ex p. 1	isolateurs en porcelaine, blancs et unicolores	exempts
ex § 77 p. 7	Verre en feuilles de toute sorte, non adouci ni poli, de 5 mm d'épaisseur et moins	exempt
a, b, c, d et p. 9	Goudron de bois et poix	exempt
ex § 80 p. 2	Huiles solaires, de paraffine et à graisser	exemptes
ex § 85 ex p. 4	Caoutchouc et gutta-percha ouvrés:	
ex § 88	chaussures combinées ou non avec des tissus, de cuir, etc..	
ex p. 2	caoutchoucs et snow-boots . . . . . klg. n.	0,75
ex a)	Remarque: Aussi longtemps que le droit minimum dans cette position du tarif douanier ne dépasse pas cour. estoniennes 1,50, une réduction de 50% du droit est accordée aux caoutchoucs et snow-boots lettons.	
	toutes autres, non spécialement dénommés . . . . . klg. n.	1,50
lit. b.	Remarque: Les taux conventionnels ne s'appliquent pas aux chaussures avec semelles en caoutchouc crêpe naturel.	
ex § 117	Huiles végétales:	
p. 3	huile de lin, vernis à l'huile ou huile cuite	exemptes

Eesti tollitariifi paragrahvid	Kaupade nimetus	Tollimäärad Eesti kroonides
ex § 125 ex p. 2 ex (b)	Loomulikud värvained: mineraalained: kriit põletatud või uhutud; kriit jahvatatud	tollita
ex § 130	Ultramaariin, loomulik ja kunstlik; pesusine	tollita
ex § 131 ex p. 2	Tina- ja tsinkvalge	tollita
ex § 132	Minium; tinasilud (Bleiglätte)	tollita
ex § 149 ex p. 2	Alumiiniumist laua- ja kööginõud igasugused (ka eraldi pakitud kaantega) valatud reljeefideta ja graveeritud või sööditud ilustusteta, ka ühenduses kunstsarve või muu lihtsa materjaliga . . . . . kg n.	0,50
ex § 153	Teosed rauast või terasest, eraldi nimetamata — viilitud, treitud, freesitud, poleeritud, lihvitud, pronksitud või muul viisil töötletud, ka muust lihtsast materjalist osadega:	
ex p. 1	Hobuseraua haagid igasugused; raudvoodid traatkoest põhjadega	tollita
ex § 157	Nõelad:	
ex p. 1	õmblusnõelad . . . . . kg n.	0,70
ex p. 3	purje-, sadulsepa-, pakkimise ja nõõrimisnõelad . . . . . kg n.	0,50
ex § 160 p. 2	Labidad, rehad ja hangud	tollita
ex § 162 p. 1	Trükitähed ja täitevahetükid mustriteta . . . . . kg n.	0,03
ex § 167	Masinad ja aparaadid, täielikud või mittetäielikud, tervikutena või osadeks lahti võetult:	
ex p. 1	veeturbiinid	tollita
ex p. 5	Ekonomiser'id	tollita
ex p. 13	kultivaatorid ja mitmesahalised adrad	tollita
ex p. 14	vilja tuulamismasinad ja sorteerijad	tollita
	Märkus: vilja tuulamismasinade ja sorteerijate, kultivaatorite ja mitmesahaliste atrade tollita sissevedu on lubatud 80 ton. aastase üldkontingendi ulatuses	
ex § 168	Kaalud nende tarvete ja osadega:	
ex p. 1)	balansskaalud ja kümnendikkaalud . . . . . kg n.	0,30
ex p. 2)		
ex p. 3)		
ex § 173	Sõidu- ja veoriistad, eraldi nimetamata:	
ex p. 4	jalgrattad:	
	a) kahe rattalised . . . . . tükk	10,00
	Märkus 1: Seni kui selle tollitariifi paragrahvi minimaaltollimäär ei ületa Ekr. 20,00, antakse Läti jalgratastele 50%-line tollialandus.	
	Märkus 2: Alandatud tollimäärade soodustus on antud 2000 tüki aasta kontingendi kohta.	
ex p. 7	veoriistade osad, eraldi sisse toodud, samuti tagavaraosad:	
ex. lit. a	teljed (ka kruvipäädega, kuid ilma karpideta) ja vedrud p.p. 1—3 nimetatud sõiduriistadele	tollita

Positions du tarif douanier estonien	Désignation des marchandises	Droits en Couronnes estoniennes
ex § 125 ex p. 2 ex (b) ex § 130 ex § 131 ex p. 2 ex § 132 ex § 149 ex p. 2	Matières tinctoriales naturelles: minérales: craie calcinée ou lavée; craie moulue . . . . . Outremer, naturel et artificiel, bleu de blanchisseuse Blanc de plomb et blanc de zinc . . . . . Minium; litharge (Bleiglätte) . . . . . Vaisselle et batteries de cuisine en aluminium de toute sorte (même avec couvercles séparément emballés) sans reliefs moulés et sans ornements gravés au bu- rin ou à l'acide, même combinée avec de la corne artificielle ou d'autres matières communes	exemptes exempts exempt exempt
ex § 153 ex p. 1	Ouvrages en fer ou acier non spécialement dénommés, limés, tournés, fraisés, polis, adoucis, bronzés ou ouvrés d'une autre manière, même avec parties en autres matières communes: crampons pour les fers à cheval de toute sorte; lits en fer avec fonds en treillis de fil de fer	0,50 exempts
ex § 157 ex p. 1 ex p. 3	Aiguilles: aiguilles à coudre . . . . . klg. n. aiguilles de voilier, de bourrelier, d'emballeur, passe- lacets . . . . . klg. n.	0,70 0,50
ex § 160 p. 2 ex § 162 p. 1 ex § 167 ex p. 1 ex p. 5 ex p. 13 ex p. 14	Pelles, râteaux et fourches . . . . . Caractères d'imprimerie et espaces sans dessins klg. n. Machines et appareils, complets ou non, montés ou non: turbines hydrauliques . . . . . économiseurs . . . . . cultivateurs et charrues à plusieurs versoirs . . . . . tarares et trieurs	exemptes 0,03 exemptes exempts exempts exempts
ex § 168 ex p. 1 } ex p. 2 } ex p. 3 }	Remarque: La franchise accordée pour les tarares, trieurs, cultivateurs et charrues à plusieurs versoirs, s'applique à un contingent annuel global de 80 t. Balances avec leurs accessoires et leurs parties: balances à levier et balances décimales . . . klg. n.	0,30
ex § 173 ex p. 4	Voitures et véhicules de transport, non spécialement dénommés: vélocipèdes: a) à deux roues (bicyclettes), pièce	10,00
ex p. 7 ex lit. a	Remarque 1: Aussi longtemps que le droit minimum dans cette position du tarif douanier ne dépasse pas cour. estoniennes 20,00, une réduction de 50% du droit est accordée aux bicyclettes let- tonnes. Remarque 2: Le bénéfice des droits de douane réduits est accordé pour un contingent annuel de 2.000 pièces. Parties des véhicules importées séparément, ainsi que pièces de rechange: essieux (même avec écrous, mais sans boîtes) et res- sorts pour les voitures dénommées au p. 1—3 . .	exempts

Eesti tollitariifi paragrahvid	Kaupade nimetus	Tollimäärad Eesti kroonides
ex lit. c	teljed (ka kruvipäädega, kuid ilma karpideta) ja vedrud	tollita
ex § 177	automobiilidele	
ex p. 2	Paberikaubad:	
lit. f	paber:	
	paberossipaber, valge või värviline, vihkudes või rullides	0,225
	(hulka arvatud mähiste ja sisemiste rõngaste kaal) kg n.	
ex § 183	Eisengarn § 179 p. 1 all nimetatud tekstiilainetest (inglise	
ex p. 1	numeratsioon):	
ex lit. a	nr. 38-st vähemad:	0,40
ex lit. b	toores . . . . . kg n.	
ex p. 6	pleegitud, merseriseeritud, lüstreeritud, värvitud või	0,55
ex lit. a	sääraselt töötletud . . . . . kg n.	
	kahest või rohkem lõngast korutatud, välja arvatud p. 5	1,00
	nimetatud, toores:	
	nr. 60-st vähemad . . . . . kg n.	
	Märkus: Selles punktis (6) nimetatud niit, pleegitud, värvitud, merseriseeritud, lüstreeritud või sääraselt töötletud, tollitakse 20% kõrgendusega.	
ex § 186 ex p. 2	Villane soetud lõng (Kammgarn) värvitud või mitte . . .	tollita
ex p. 3	Lambitahid . . . . . kg n.	0,75
ex § 187 ex p. 1	Kangaks koetud lambitahid igasugused, imbutamata .	tollita
ex § 188 p. 6	Kookoskiudest põrandariided ja matid, nende hulgas ka	tollita
ex § 192 p. 4	jalamatid (ka palistatud), vaibad, samuti ka kangad ülal-	tollita
ex § 194 p. 1	nimetatud esemete valmistamiseks.	
ex § 205	Vahariie igasugune (peale siidi ja kummivahariide) kg n.	0,50
ex p. 3	Põimitud kaubad:	
	augulised jalamatid kookoskiudest	tollita

J. Mölder.

Ch. Zarine.

Positions du tarif douanier estonien	Désignation des marchandises	Droits en Couronnes estoniennes
ex lit. c	essieux (même avec écrous, mais sans boîtes) et ressorts pour les automobiles	exempts
ex § 177	Articles de papeterie:	
ex p. 2	papier:	
lit. f	papier à cigarettes, blanc ou de couleur, en carnets ou rouleaux (y compris le poids des enveloppes et anneaux intérieurs)	0,225
ex § 183	Fils glacés („Eisengarn“) en matières textiles dénommées au p. 1 du § 179 (numérotage anglais):	
ex p. 1	au dessous du no 38:	
ex lit. a	écrus	0,40
ex lit. b	blanchis, mercerisés, lustrés, teints ou ouvrés d'une manière analogue, ...	0,55
ex p. 6	retors à deux ou plusieurs bouts, exception faite de ceux dénommés au p. 5, écrus:	
ex lit. a	au dessous du no 60	1,00
	Remarque: Les fils retors dénommés au présent point (6) blanchis, teints, mercerisés, lustrés ou ouvrés d'une manière analogue, acquittent une surtaxe de 20%.	
ex § 186 ex p. 2 }	Fils de laine peignée (Kammgarn) teints ou non	exempts
ex p. 3 }		
ex § 187 ex p. 1 }	Mèches à lampes	0,75
ex p. 2 }		
ex § 188 p. 6	Mèches de lampes, sous forme de tissus, de toute sorte, non imprégnées	exemptes
ex § 192 p. 4	Bandes de tapis de passage et tapis à pied, y compris les tapis-brosse (même ourlés), tapis, ainsi que tissus pour confectionner les articles susvisés en fibres de coco	exempts
ex § 194 p. 1	Toile cirée de toute espèce (autre qu'en soie ou gommée)	0,50
ex § 205	Articles tressés:	
ex p. 3	Tapis-brosse ajourés, en fibre de coco	exempts

J. Mölder.

Ch. Zarine.

Riigikogu poolt 15. novembril 1932 vastuvõetud

**Raudteil kaubaveo rahvusvahelise konventsiooni lisaakti kinnitamise
seadus.**

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Bernis 23. oktoobril 1924 allakirjutatud raudteil kaubaveo rahvusvahelise konventsiooni juurde kuuluv lisaakt, sõlmitud Bernis 2. septembril 1932.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega lisaakti prantsusekeelne tekst eesti-keelse tõlkega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees J. Soots.

Abisekretär Oskar Gustavson.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Köites XI ilmunud lepingute nimestik riikide järele.

	Sõlmitud	Jõusse astunud	R. T. ilmunud Nr. ja aasta	Leping. köite lehek.
I				
KAHEPOOLSED.				
Brasiilia.				
Kaubanduslik kokkulepe (nootide vahetus)	30. IX. 32	10. XII. 32	88—1932	49
Briti.				
1. Tsiviil ja kaubanduslikkudes asjades vastastikuse kohtuliku abiandmise konventsioon	22. XII. 31	18. IX. 32	62—1932	33
2. Kokkulepe surnud meremeeste päranduse kohta	22. XII. 31	27. VIII. 32	62—1932	45
Hispaania.				
Kaubanduse- ja laevandusekonventsioon ja protokoll	23. VI. 32		91—1932	55
Läti.				
Ajutise majanduslepingu lisakokkuleppe täiendamise protokoll	14. XI. 32	26. I. 33	92—1932	67
N. S. V. Liit.				
1. Piirivahejuhtumiste lahendamise kokkulepele juurdelisatud protokoll muutmise protokoll	22. X. 31	26. V. 32	112—1931	9
2. a) Mittekallaletungi ja tülide rahulisel teel lahendamise leping	4. V. 32	18. VIII. 32	62—1932	25
b) Lepituskonventsioon	16. VI. 32	18. VIII. 32	62—1932	29
Prantsusmaa.				
1. Kaubandusekonventsiooni muutmise III protokoll	16. III. 32	6. IV. 32	28—1932	19
2. Arvekodade asutamise kokkulepe	26. III. 32	5. IV. 32	30—1932	21
Pärsia.				
Sõprusleping ja selle lõpp-protokoll	3. X. 31	21. II. 33	110—1931	3
Soome.				
Kaubanduse- ja laevanduslepingu muutmise protokoll	10. XI. 31	6. III. 32	15—1932	13
II.				
MITMEPOOLSED.				
1. Rahandusliku abiandmise konventsioon	2. X. 30		108—1931	1
2. Põllumajandusliku hüpoteekaarkrediidi seltsi asutamise konventsioon, asutamiskiri ja põhikiri	21. V. 31		18—1932	17
3. Laeval veetavate suurte kolide kaalu tähtsustamise konventsiooni eelnõu	15. VIII. 29	18. I. 33	112—1931	7
4. Raudteel kaubaveo konventsiooni lisaakt	2. IX. 32	23. XII. 32	88—1932	83

Index des traités parus dans le volume XI d'après les pays.

	Conclu.	Entré en vigueur	Promulgué dans le Journ. Off. No. et année	Page du recueil.
I.				
ACCORDS BILATERAUX.				
Brésil.				
Accord commercial (échange de notes)	30. IX. 32	10. XII. 32	88—1932	49
Grande-Bretagne.				
1. Convention concernant l'assistance judiciaire en matières civiles et commerciales	22. XII. 31	18. IX. 32	62—1932	33
2. Accord concernant les biens des marins décédés	22. XII. 31	27. VIII. 32	62—1932	45
Espagne.				
Convention de Commerce et de Navigation et le Protocole y relatif	23. VI. 32		91—1932	55
Lettonie.				
Protocole complétant l'accord additionnel au traité provisoire économique	14. XI. 32	26. I. 33	92—1932	67
Union des R. S. S.				
1. Protocole modifiant le protocole additionnel à l'accord relatif au règlement des incidents de frontière	22. X. 31	26. V. 32	112—1931	9
2. a) Traité de non-agression et de règlement des différends par voie pacifique et.	4. V. 32	18. VIII. 32	62—1932	25
b) Convention de conciliation	16. VI. 32	18. VIII. 32	62—1932	29
France.				
1. III-e Protocole portant modification à la Convention de Commerce	16. III. 32	6. IV. 32	28—1932	19
2. Accord relatif à l'institution des chambres de compensation	26. III. 32	5. IV. 32	30—1932	21
Perse.				
Traité d'amitié et le Protocole final y relatif	3. X. 31	21. II. 33	110—1931	3
Finlande.				
Protocole portant modification au Traité de commerce et de navigation	10. XI. 31	6. III. 32	15—1932	13
II.				
ACCORDS MULTILATERAUX.				
1. Convention pour l'assistance financière	2. X. 30		108—1931	1
2. Convention pour la création d'une société internationale de crédit hypothécaire agricole, avec Charte et Statuts	21. V. 31		18—1932	17
3. Convention concernant l'indication du poids sur les gros colis transportés par bateau	15. VIII. 29	18. I. 33	112—1931	7
4. Act additionnel à la convention concernant le transport des marchandises par chemins de fer	2. IX. 32	23. XII. 32	88—1932	83